

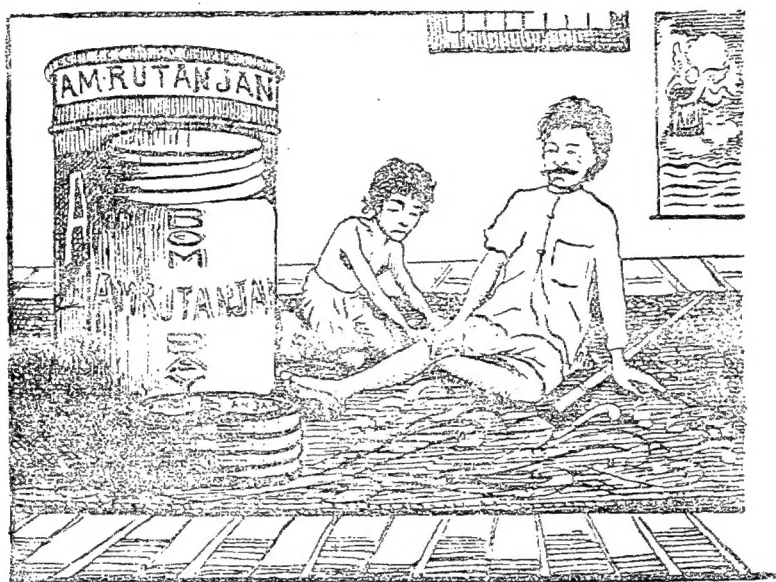
31728 వ తి ది న ము వ్ర క టి యం బ డు ను
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 15 చెన్న పట్టణము 1927-వ నం ఏప్రిల్ నెల 14-వ తేది గురువారము No. 11
నంపుటము ౧౫ శ్రీ ప్రభవనామనవత్సర షైత్రమాస శుద్ధ త్రియోదశి. నంచిక ౧౧

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకు వేలు
యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది
తలనోవ్వులమాన్పును, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును,
పొట్లబోగొట్టును, బెనుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నోవ్వులకు సంతోషింపజేసింది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా నీనా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసింది.
అమృతాంజనం డిస్ట్రిబ్యూటర్స్
6, 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు,
తేక
249, ఫ్రెంచికోడ్డు, ఫోర్టు, బాంబాయి.

SAMUEL & Co. Engineers.
San Thome, Madras.

ఆయిల్ ఇంజనులు, పంపులు, రైసుహెల్లర్లు, మెల్లర్లు, ఆయిల్ మిల్లులు,
చేజకుమిల్లులు, అచ్చుమిషనులు, ఇనుముపోతలు మొదలగునవి నరసముగా అంద
ముగా చేయబడును. ధరల వివరములకును, కేటలాగునకును వ్రాయుడు.
సామ్యుయల్ అండు కంపెనీ, ఇంజనీర్లు
3487 తాళికోము, మద్రాసు.

WANTED 3168
Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full Particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas stamp.
Apply to:—IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE.
DELHI.

ఫుట్టుచెముడును కుదిర్చేదము.
వివరములకు 1 అణాబిళ్ళపంపవలెను.
యాయనరం అగడ్త్యేశ్వరరావు, హెచ్. సీ. అండు
వీస్ డిస్పెన్సరీ. బాపట్ల (గుంటూరుజిల్లా.)

ప్రశ్న 3598
భింజుత్తును నుండిన 5 ప్రశ్నలను బహుళప్రాయములకు
నా 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0
అవును. ప్రశ్నప్రాయకాలమును తెలుపవలెను.
వానుమాకా శ్లోకావళియము, తిరు త్తేరి.

హిందూస్థాన్ కో ఆపరేటివ్
ఇన్సూరెన్స్ సొసైటీ (లిమిటెడ్)
స్థాపితము 1907: హెడ్ ఆఫీసు:—కలకత్తా
కేవలము హైందవులచేతనే నడుపబడు జీవితముల భీమా ఆఫీసు.
భీమా చేయబడిన మొత్తము రు 2,00,00,000
రాబడి రు 75,00,000
భీమా నిధి రు 60,00,000
రాజధానియందంతయు ప్రచారకులు కావలె
ను. విశదములకు క్రిందివారికి వ్రాయుడు.
3543 పి. రంగస్వామయ్యంగారు
పులవర్తి సూర్యనారాయణరావు
బ్రాంచి మానేజరు పోస్టుబాక్సు 223 మద్రాసు.
గోదావారి, కృష్ణాజిల్లాల ప్రతినిధి, కాకినాడ.

చెన్న పట్టణం ముత్యాలపేట తంబు శెట్టిపేథి నంబరు 70 వ యింటిలో యండు
ఎన్. కె. స్వామి అండు కంపెనీవారివల్ల మేలైన సిమిటి స్తూపములు
చిత్రపనులు, యింకా పలువిధములైన పనులతో తలలు, గొంతు, పాదములతో నరసమైన ధరలకు
కారుచేసి యివ్వబడును. యితర వివరములకు వైవిలాసమునకు వ్రాయుడు. 3447

విత్ సన్ గాగుల్సు వర్తకులకు హెచ్చరిక
గాగుల్సు కొనుపాదలకు వర్తకులు, అసలు విత్ సన్ గాగుల్సును, యిమిటేషన్ విత్ సన్ గాగుల్సులను యిచ్చి,
ఇచ్చి మోసపుచ్చుచుండు అధర్మమునకు వెనుదీయని పనులందు మా దృష్టి ఆకర్షణీయమైనది. మా హక్కులను
పక్షాదులను ప్రవర్తనలను రక్షించుకొందుము. అందువలన వర్తకులకు, అమ్మువారిలకు, కొనుపాదలకు
ఈ వస్తువుల గురించి తగు హెచ్చరిక గావించితిమి. ప్రతిప్రేమమీస విత్ సన్ పేరును కనుగొనుట సురక్షితమైనది.
హెడ్ రెమ్ ఫ్రీ అండు సన్,
నెల్లూరు అండు ప్రెస్ మార్కు అటర్నిలు 21,
కొట్టె కోర్టు హాసు స్ట్రీటు, కలకత్తా.
మల్లెరు, మల్లీవ్ అండు కో., (యన్ కార్ ఫోరేటెడ్) ఇండియాకు ఏజెంట్లు.
ప్రెసిడెన్సీ విత్ సన్ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు 2, మద్రాసు.
కాము

కావలెను

మా 'స్టాఫ్' కుట్టు మిషనుల విక్రయించుటకు చెన్నరాజధానియందంతటను ఏజంట్లు. కావలెను. ప్రస్తుత మమ్మబడువానికన్నిటికంటెను చాలా మేలైనవి, దృఢమైనవి. వివరములకు వ్రాయుము.

బెల్ అండు కో (లిమిటెడ్)

1/186 మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 (2048) దాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

ఆంధ్రనటప్రకాశిక నిర్ణేతలగు

బ్రా. పసుమర్తి యజ్ఞనారాయణశాస్త్రిగారి

"సావిత్రి" (6 అంకముల నాటకము)

నెల రు 1-0-0 మాత్రమే. పోస్టల్ ప్రత్యేకము. వర్తకులు ప్రత్యేకధరలు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును. 8559

కార్యదర్శి, విద్యత్ప్రసాదనభ, బందరు.

క్షీరబలాతైలము 2126

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు తయారుచేయించినది. నమస్త నాతవాగులను గుదుర్చును. అనేకులు వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు వ్రాయుము. ఆర్డరసాహసశాల ముక్త్యాల, (కృష్ణా.)

D. G. GORE-BOMBAY 2.

ఆత్మచేయువారికి, సబ్బులు చేయువారికి కావలసినట్టి అపకృష్టపులు అనగా సారముగల చమురులు, సువాసనలు, రసవాదసంబంధమైన వస్తువులు, రంగులు, సారములు, యితర వస్తువులు, అగరువత్తులు, పొగాకునస్యము, మరబత్తులు, బొంబాయి వర్కము మొదలగునాటికి కావలసినవస్తువులు, సుప్రసిద్ధమైన హీకో ఆత్మరులు మొదలగునవి మావద్ద చాల సరసమైన ర ప్రకారము విక్రయించబడును. ధరల జాబితా యినాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుము. ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషయందే వ్రాయవలెను. 8581

డి.జి.గోర్, 31, మంగల్ దాన్ రోడ్డు, బాంబాయి నెం.2

గురుప్రసాదము

లఘుశబ్దేందు శేఖర వ్యాఖ్యానము, మహామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి విరచితము. శేఖర సిద్ధాంతమును స్థాపనచేయు గ్రంథము. పుస్తకభాండాగారముల నిమిత్తము మేలుప్రతి. రు 8-0-0 సాదాప్రతి రు 5-0-0 పండితులచే సిగ పరుపబడిన విద్యార్థులకు సాదాప్రతి రు 4-0-0. పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకం. మాడుప్రతులొకసారి తీయువారికి పోస్టు ఖర్చులు లేవు. చిరునామా. మహామహాపాధ్యాయ

తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి,

3499

విజయనగరము.

ప్రకటన

3588

వేదం వేంకట్రాయశాస్త్రి ప్రణీతంబులు

నాటకసంచ రత్నములు

ప్రతాపరుద్రయ నాటకము	రు. 1-4-0
హర్షియంద నాటకము	1-0-0
కాకుంజల నాటకము	1-0-0
రత్నావళి నాటకము	0-12-0
ఉత్తరరామచరిత్ర నాటకము	1-0-0
శ్రీ పునర్వివాహ, దుర్వాక నిర్వాహము (స్త్రీలకు పునర్వివాహము కాస్త్రీయము గావని నిరూపించు త్రుతి, స్మృతులయంబుల ప్రకారముల ఆధారముతో)	రు. 1-0-0
తిక్కన విజయము	0-8-0

నా యితరపుస్తకములు గోరువారు జాబితాను వ్రాయుదు.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. నలువూరు.

నెం 4, మల్ల కేశ్వరరా వీధి, మద్రాసు-అసి వ్రాసేది.

యాదవ కులప్రబోధము

(పాచీనకాలంబునుండియు, మన భారతదేశంబునందున వేరెన్నికగన్న జాతులలో యాదవసంఘ మొకటి యని చెప్పక తప్పదు. మన సారస్వతప్రపంచమునందంతటను యీ మహాసంఘ పరమోత్కృష్టకార్యములు గౌరవాధిక్యతలు కాఖ్యోపకాఖ్యులగు వర్ణింపబడిన విషయము ఎల్లరకు విదితమే! యీ పవిత్ర సంఘమందుననే సర్వప్రాంతపులచే నవతారమూర్తులని పూజాదీకములందుచున్న బలరాముడు, శ్రీకృష్ణపరమాత్మ మొదలగు మహాపురుషులందఱో యున్నవించి మహాయశస్సునుగడించుచుండిరి. ఇటీవలకొన్నితత్వాబ్జములక్రిందటివరకు దేవగిరిరాజ్యమేలిన యాదవరాజులును, వలురాజు, పోలురాజు, కాటమరాజు మొదలగువీరులు తమబాహుబలముచే శాత్రువులను జయించి ప్రతివిషయంబులందు గౌరవమున్నవలబొందుచు, తమకీర్తి కాంతుల దీశలవెదజల్లిపట్లు మనచరిత్ర లుద్బోధింపుచున్నవి. అట్టి మహాదారులగు వారిసంతతివారమున మనము నేడు నిరక్షరకుటుంబమై అనేకసంఘ దురాచారములను పాల్పడి, విధాయక కృత్యముల మరచి, యితరసంఘములలో తలయెత్తుకొని తిరుగుటకైనను పిలులేని పెక్కుదుష్టతలపాలై యుగయుగముల నుండి వచ్చుచున్న పూర్వపు బొన్నత్యమునుసంపూర్ణముగా మంటగలిపి కేవలము నామమాత్రావశిష్టమై యన్యవర్ణుల నగుబాట్లకులోనై హీనముగామాడబడుచున్న మనప్రస్తుతదుర్మరస్థితి సింహాసనలోకవసేవరించి విచారించిన యేయాదవసాంఘికుని గుండెయలనియకుండును?

అట్టిగౌరవసంఘముట్లు పతనావస్థనొందుటకు విద్యావిహీనత్యమువికమత్యవిహీనత్యము, మద్యపానాది దుర్మనసములే ప్రధానకారణములు. ముఖ్యముగాసర్వకాలములందును, సంఘాన్నత్యముగాని వ్యక్తిగౌరవా గౌరవములుగాని మత, ఆర్థిక, నైతిక, రాజకీయాది పలువిషయంబులుగాని విద్యాభివృద్ధిమీదనే యాధారపడి యున్నవి. "విద్యావిహీనాపశుః" అను నాలోక్తిప్రకారము విద్యావిహీనుడు పశుసమానుడు. అనగా మూర్ఖుడు, అజ్ఞానియని భావము. తనస్వవిషయంబులనే ఆచరణ విధానమందుంచునేరని యొక అవివేకి సంఘమునకుగాని దేశమునకుగాని యిసుమంతయు యుపచరింపనేరదు. తా నుపచరింపకుండుటయేగాక కుక్షింభరులగుకొందరి స్వార్థపరుల కరగతమై వారలాడించినట్లాడుచు తీరనిసంకటములు గలిగించునటలో సంది యములేదు. అట్టి వ్యక్తికి స్వతంత్రమునది స్వస్థనాస్త. సంఘమందు బహుసంఖ్యాకులగునట్టి వ్యక్తులన్న ఆసంఘముపురోభివృద్ధి గాంచునని యెవరైనచెప్ప సాహసించరా! యేజాతిగాని యేదేశముగానియభివృద్ధి గాంచవలెనన్న నది విద్యాసంతులనలనే గాని తదితరులచే గానేరదు. విద్యాధికులే లోకోపకారులను బలవంతులును నైయున్నారు. విద్యావంతులగుటచే మహాత్మ్య గాంధీ, మహాత్ములబే, స్వామి శ్రద్ధానంద, లజపతిరాయి, మన మోహనమాశవాస్ మొదలగు మహానీయులందఱును రాజకీయ, మత, సాంఘికాది విషయములందు మహాసంభవముగగ్ని, భారతదేశమునకంతటికిని మహానాయకులని పేర్కొంచి దేశోపకార ధర్మిణులై జగద్విఖ్యాతములగుకార్యములనుచేయగల్గుచున్నారు. విద్యావిహీనుని కెంతటిధనసంపదలున్నను, సద్వినియోగ మొనర్చుకొను సంగతి తెలియదు. సంఘము సర్వసౌఖ్యములనొంది అభివృద్ధిగాంచవలయునన్న సంఘమందలి బాలరను, బాలికలను సంపూర్ణముగా విద్యానంతులముగా జేయవలయును. విద్యయే మానవుని స్వదేశవిదేశములలో గాపాడును విద్యాధనమునుచేరులపహరింప దగనిదియైయున్నది. విద్యనలననే యిహపర సౌఖ్యములు రెండును కరతలామలకములగును. మనలో చాలామందితమ బిడ్డలను విద్యాభ్యాసమొనర్పకుండనే యితరవృత్తులలో ప్రవేశపెట్టి వారిని విద్యాశూన్యులను గావించి తమకును తమజాతికిని దేశమునకుగూడ చాలముప్పునాటిల్ల జేయుచున్నారు. కాని అట్లుచేయుటవలన తల్లిదండ్రులు తమ బిడ్డలవలన తాత్కాలికముగా లాభము పొందినమా వారియొక్క శాశ్వతక్షేమమును యిసుమంతయు గనునిలకపోవుట శోచనీయము. ఇట్టి పవిత్రమగు విద్య మన సాంఘికల దౌర్భాగ్యవశత నభ్యసించు కుటచేతను, మనవారు భూస్వాములు గానిహేతువుచేతను స్థానికసంఘములలోనూ ప్రభుత్వ శాఖలలోనూ సభ్యులుగా నెవరునులేరు.

అందువలన మనజాతికివలయు సౌకర్యములను స్థానికసంఘములు చేయుటలేదు. కనుక బాధ్యతాయుత పరిపాలనలో మన వారను సభ్యులుగా నుండునట్లు ప్రయత్నము చేయవలయున్నది. కనుక విద్యలే క రక్షణముచే మన సంఘము పతనావస్థనొంది యున్నది. మనసంఘ మభివృద్ధి పొందవలెనన్న తల్లిదండ్రులైన వారలు తమబాలబాలికలను విద్యావంతులముగా జేయవలయును.

జాత్యభివృద్ధికి వలయు సాధనములలో వికమత్యము ముఖ్యానసరము. ఈసంఘ మనేకవిధములగు కాఖ్యోపకాఖ్యులుగానుండి పరస్పరవిశ్వాసహీనులమై సంవరించుచున్నట్లభివృద్ధి గాంచును. నాశనకరములగు యీ కులక్షులను, సంఘాభివృద్ధికివలయు ముఖ్యవిషయములందును వ్యాపింపజేసుకుని మనపురోభివృద్ధికి భంగకరము గావించుకొనుచుంటిమి. వికమత్యముండినచో ఎంతటి మహాత్తరకార్యమునయిననూ, అవలీలగా చేయగల్గుదుము. ముఖ్యముగా మనలోని విద్యాధికులు యావన్నదియు నాశనకరములగు యీకాఖ్యాభేదములను మొదలంటనరికి ఏకసంఘమువారినిగా నేసి నచో అతిశ్రీఘ్రకాలములో మనము మనజాతియ సాధమునకు సరియైనపునాది వేసినవారమై వికమత్యము స్థాపింపగల్గిన వారమగుదము. వికమత్యములేని కులముగాని, దేశముగాని పురోభివృద్ధినిందనేరక పెక్కుయక్కట్లుల జీక్కి నానాటికి క్షీణిత్వ మొందును.

మాడవ కారణముగు మద్యపాన దుర్మనసనంబువలన అనేకమైన పండువంటి సంసారములు తినుటకు తిండియు, కట్టుటకు గుడ్డయులేక నల్లొడుచున్నారు. ఈ విషాదమువలననే దినమంతయు కాయకష్టపడు పాటకజనములో ననేకులు దరిద్రులు కాబడుచున్నారు. దినమంతయు కష్టపడి సంపాదించిన డబ్బును యొక నిమిషములో అంగడిలో బెట్టిత్రాగి యింటిలోని నానబిడ్డల నాహారోగ్య సౌఖ్యములనుదూరలచేసి ఏడ్వించు మహామభావులందఱోగలరు. కుటుంబములో యొక డిట్టి మద్యపాన దుర్మనసమునకులోనై తమపూర్వులగడించిన సిగరవరాస్తులను యావత్తు గ్వంసముచేసి తరువాత కుటుంబములోని తరతరములవారికిని తీరని కష్టముల పాలుజేయుచున్న వారల నెందరిని మనము జూచుచున్నాము! యాదవమహాశయులెల్లరును వెంటనే శ్రద్ధవహించి మనజాతివారలలో ప్రబలియున్న ఈ మద్యపాన దురాచారమును నిర్మూలము జేయుటకు పూనుకొనడు. ఎంతకాలము మనజాతి యథోగతిపాలై యుండవలయును. దేశమునందన్నిజాతులు మేల్కొంచి వారి సంఘములలో నున్న దురాచారముల మాన్చి సౌఖ్యమందుచుండ మనము చిమకుట్టని మాత్రముమాడ చలింపక సంఘసంస్కారమునకు పాల్పడకున్న నెటుల మనమీ మానవప్రపంచములో యితరజాతులతోపాటు సమానగౌరవ ప్రతిపత్తుల నందగలము.

మనలోచాలమంది స్త్రీలు యితరగ్రామములవచ్చి యింటింటకు తిరిగి పాలుపెరుగు మొదలగునవి స్వయముగ నమ్ముకొను దురాచారముకలదు. పురుషులైనవారు గృహములయొద్ద గూర్చునివిట్లు స్త్రీలచే పాలుపెరుగునమ్మించి వారివలన సంసారయాత్ర గడుపుకొనజూచుట చాలలజ్జాకరము. ఇట్లు చేయుటవలన మన స్త్రీలను యితరులు నీచజాతులవారినిగా చూచుటయు కడుచోయముగా పిలుచుటయు సంభవించుచుండు గాక సంఘమునందు గౌరవము నశించుటయు తలపించుచున్నది. మనజాతియందు స్త్రీలకు విద్య నేర్పించినచో నిట్టియాచారములు చాలవరకు మార్పుచెందుటకు ఈషన్మాత్రము సందేహములేదు. విద్యలేని హాసువుచే స్త్రీగాని పురుషునుగాని తనకులమునకు యుగయుగముండి వచ్చుచున్న బొన్నత్యమును గ్రహించనేరక, తనస్వగౌమునుకూడా పరిగణింపక కేవలము స్వల్పలాభముకొరకై యిహోపకారము అమానుషకృత్యముల కొడంబడి ధనకార్మమాచుటకన్న వెర్రియెందైన కలదా! దేశకాల పాత్రతెగాని మార్పును కలుగజేసుకొనని కులముగాని, దేశనయథోగతి పాలైపోవునట. నిర్వివాదాంశము. ధర్మక్షీర విక్రయించనిదే తమ దేహమాత్ర జరుగనేరదనవా యుండినచో నప్పుడు పురుషులే స్వయముగా నష్టనెంతయో సమంజసముగా యుండును.

యాదవమహాశయులారా! యితరవరకు మనలో యేదురాచారములచే నింతటి దుస్థితికివచ్చినదో నాస్పృశ్యతెలిసినంతవరకు విశేషకరించియుంటిమి. జాత్యభిమానులగు మన యాదవకులమును గాఢనిద్రనుండి మేలుకొల్పి సౌభివృద్ధికివలయు సంస్కరణములు గావించవలసిన మనలోని యంతాహుపూరితులగు, విద్యావంతుల యున్నది. విద్యాధికులైన ప్రముఖులు పలువురు వేసినంగాని మనకార్యము దిగ్విజయముగానేరదు. కార్యమును విద్యాధికులు తమ భుజస్పంఘములకొని, యాదవులున్న ప్రతిగ్రామమునకుం జనిలకు విద్యావిహీనత్యమును గురించియు, వికమత్యుచియు, మద్యపానాది దుర్మనసనంబులగుంచి బోధిబాలబాలికలకు విద్యనభ్యసంపునట్లు జేయవలయు మొదట మన జాతియాభిమానులు చేయుచున్న వయోవృద్ధులు విముఖితజూపినను క్రమేజా వారననుసరింపక తప్పదు. మనవర్తము సక్రమాభివృద్ధి

హరిద్వారమున కుంభోత్సవము

జననమ్మర్తమత్యధిక మగుటచే 35 మంది చనిపోయిరి
రెండువత్సరములనుండియు జనసంఖ్య చాల మిక్కిలి
మగుచున్నది. కాన నీవత్సర మేమగునో యని ప్రభుత్వో
న్యోగులును నేవాసంఘములవారును ఆందోళనము నొందుచునే
యుండిరి. బ్రహ్మకుండమునకు సమీపముననుండు తావులలో
12 తేదీరాత్రి జనులు విస్తారముగా చేరవారనిచిరి. 8 తేదీ
నుండియు యాత్రికులు వేలకొలదిగా రాసాగిరి. 12 తేదీకి పది
లక్షలమంది వచ్చియుండిరి. 18 తేదీ పర్యవసానముగచే ఆ నా
డింగును యీసంఖ్య హెచ్చుకమానదు. 10 తేదీనుండియు పండు
కొనుటకు తావులేక చాలమంది స్త్రీలును పురుషులును వీధుల
లోనే పండుకొనుచుండిరి. ఒక్కరికిమాత్రమే కలరా కనపడి
నది. వెంటనే చికిత్స చేయబడెను.

12 తేదీరాత్రి బ్రహ్మకుండ ప్రాంతమున రోడ్లవిడచి
దాబాలిదాను ప్రజలు క్రిక్కిరిసియుండిరి. పోలీసువారును
నేవాసమితి వలంబీరులును ఆరాత్రి ఒంటిగంటయగునరీకే అచట
నిద్రముగా నుండిరి. రాత్రి రెండుగంటలు కాకముందే స్నాన
ములు ప్రారంభమయ్యెను. గంగామాతాకి జయ అను ధ్వనులును
ఘంటానినాదములును శంఖధ్వనములును మిన్న ముట్టెను.

బ్రహ్మకుండమునకు తెల్లవారుసరికి జనసంఖ్య మిక్కిలి
అధికమయ్యెను. బ్రహ్మకుండమునకు నలుకలును రెండుమైళ్ల
వరకును జనసంఖ్య అపరిమితముగా నుండెను. స్నానపుట్టుమునద్ద
ప్రజలు తోసికొని రాకుండ నానియుంచి కొద్దికొద్దిగా వదలు
చుండుట కొక కొయ్యనుపాతి దానికొక తాడు కట్టియుండిరి.
చాలమందిదానికి జ్వరబడియుండిరి. ఆకస్మికముగ నా కొయ్య
విరిగిపడినది. దానికానుకొనియుండిన వారందరును క్రిందపడిరి.
వెంటనే వెనుక నుండినవారు ముందుకు త్రోసుకొని వచ్చిరి.
క్రిందపడినవారు ఆ గుంపు కాళ్లక్రిందపడి నలిసిపోయిరి.
ఉదయమున 9 గంటల వరకును త్రొక్కిడివలన
చాలమంది మరణించిరి. అప్పటికి 35 వంది చనిపోయిరిని
యును, 60 మందికి గాయములు తగిలెననియును చాలమంది కన
బడుట లేదనియును తెలియవచ్చెను. ఈప్రమాదమునంగతి నిన్న
18-వ తేదీ ఉదయమున 6 గంటలకే నగరమునం దంతటను
వ్యాపించెను. బ్రహ్మకుండమున స్నానము చేయునీచ్ఛుట లేదను
నసత్యవార్తలు పట్టామునం దంతటను వ్యాపించెను. అందువలన
చాలమంది హతాశులై వెనుకకు పోయిరి. 12-వ తేదీరాత్రి
2 గంటలుమొదలు 18-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకును
పెక్కులక్షలమంది స్త్రీలును పురుషులును స్నానముచేసిరి. అటు
పిమ్మట సాధువులును సన్యాసులును స్నానము చేయుటకొరకు
యితరులు స్నానమునకు రాకుండ నిరోధించిరి. జనసంఖ్య మి
క్కిలుముగా నున్నపుడు శేవులొకమనిషి వారందరును వెడలిపోవు
వరకును యితరులను మధ్యమధ్య నిరోధించుచునే యుండిరి.
స్నానపుట్టుమునద్ద రోడ్డు కడ్డముగా నున్న తెలుపును పున్న
ట్టుగానుండి గబాలురు మూయుచు తెరచుచు నుండుటవలన
దానికి చేరువగా నుండువారికి అపాయము కలుగుచుండెనని ప
లువురు తెలుపుచున్నారు. అచట నెపుడును జనులు తుములును
గానే యుండెడివారు. తప్పుకొనుటకైన నెడమరేదు.

50000 మంది సాధువులు నిన్నమధ్యాహ్నము స్నానము
చేసిరి. సాధువులు స్నానముచేయునపు డితరులను వదలకపోవుట
చే వారు సాధువులను వేడుకొనగా, సాధువులచాలమంది సం
సారలను తమవెంట గొనిపోయిరి. హరిద్వారమునం దన్నిఘట్ట
ములలోను 12-వ తేదీరాత్రి 2 గంటలుమొదలు 18-వ తేదీరా
త్రి చాల ప్రాద్దుపోవువరకునుగూడ ప్రజలు ఎడతెరపిలేకుండ
స్నానములు చేయుచునేయుండిరి. చాలమంది రైలుస్టేషనునుం
డి సామానులనుమోసికొని నదీతీరమునకువచ్చి సామానులవద్ద
కొందరు కాపుండి కొందరు స్నానములుచేసి వారందరు నట్లు
వంతులప్రకారము స్నానములుచేయగానే వెంటనే రైలుస్టేష
నుకే పోవుచుండిరి. 18 లక్షలమంది 18-వ తేదీని స్నానముచేసి
రని తెలియుచున్నది.

చనిపోయినవారిసంఖ్య 42గాని 35 గాదని తరువాత తె
లిసినది. వారందరు నొక్కచోటనే చనిపోయిరి. హార్మిపురీ
వద్ద కట్టబడిన మొదటిదర్వాజ వద్ద రాత్రి 4-5 గంటలమధ్య
కొంతమంది పంగరాష్ట్రపుస్త్రీలుండిరి. వారిచుట్టును పంగపం
జాబీయువకులు నిలిచియుండి వారిని కాపాడుచుండిరి. ఆద
ర్వాజాను తెరచగానే వెనుకనుండి త్రోపిడి అధికమగుటచే ఆ
స్త్రీలు క్రింద పడి నలిసి పోయెదరని గ్రహించి
వెనుక నున్న వారిని నిరోధించుట
కాయములు ప్రజలవంకకు తిగిరి. అంతలోనే త్రోపిడికలుగు

శ్రీ శివాజీమహారాజు త్రిశతాబ్దోత్సవము

ఈ జాతీయమహోత్సవమును 1927 ఏప్రిల్ 27-వ తేదీ నుండి
మేనెల 3-వ తేదీ వఱకును భక్తిపూర్వకముగ నెఱవేర్చుడు

వలన ఆయువకులును ఆస్త్రీలునుగూడ క్రిందపడినలిసిపోయిరిని
తెలియుచున్నది. అట్లు చనిపోయినవారిలో ఆరుగురు పంగరా
ష్ట్రస్త్రీలును చాలమంది పంగపాంచాబీయువకులునుకలరు. చని
పోయినవారిలో నొకపంగరాష్ట్రస్త్రీశవము ప్రాణమహిమిం
పిమ్మటగూడ నగుమొగముతోనేయుండెను. ఆమెయనుకు 35
ఏండ్లు. పోలీసువారుపిమ్మట చాలదర్వాజాలను కట్టిరి. మొద
టనే వారటలకట్టియున్న నొకటిప్రమాదమే కలిగియుండదు.
(శ్రీపెను)

చనిపోయినవారిశవములను నేవాసమితి వారు గోఘట్టము
నకు గొనిపోయిరి. 21 మంది స్త్రీలును 15 మంది పురుషులును
అందరును పంజాబువారే. మొత్తము 36 మందిచనిపోయిరిని
మరియొకవార్త తెలియుచున్నది.

సాధువుల ఊరేగింపులు

వంతులప్రకారము సాధువులబృందములు ఎనిమిది తెగలు
గా నడచెను. సన్యాసుల తెగలు రెండును ఉదాసీలగుంపులురెం
డును, రై రాగీలజట్టుమాడును మరలనొక ఉదాసీలజట్టుయును ఒక
నిర్మలజట్టుయునునడచెను. జనకకారాసాధువులజట్టులో మిక్కి
లిహెచ్చుమంది సాధువులుండిరి. వైభవముగూడ హెచ్చుగా
నుండెను. ఒకజట్టుతో అంగీకరింపబడిన ఏనుగులుమున్నగునవిగూ
డనుండెను సంపూర్ణ దిగంబర సాధువులు
8000 మందియును సాధువులగు
స్త్రీలు 1000 మందియును నడచిరి. ఈసాధువుల జట్టుతో
ఆశ్వకులగు పోలీసుభటులు గూడ నడచుచుండిరి.

నేవాసమితివారును, బాలభటులును, మహావీరదళము వలం
బీరులును పోలీసువారును గూడ చాల మరుకుగా పనిచేసిరి.
ఉదయమున జరిగిన త్రోపిడిలో లిలుపురు మహావీరదళము
వలంబీరులలో తారాచం దనునతడు మృతిచొందెను. వైన వివ
రింపబడినవారు తమ ప్రాణములను ధరిత నేయకుండ క్రింద
బడినవారిలో చాలమంది ప్రాణములను కాపాడిరి. హృదయ
నాధకుఁడ్రా శ్రీరామరాజమేయగార్లు మున్నగువారు చాల
ప్రశంసనీయులగునెవరేసిరి. మంత్రిరాజ రాజేశ్వరీబాల్, శ్రీపుయిం
జనీరు, పోలీసు యిన స్వేచ్ఛరు జనరలు మున్నగు నుద్యోగులు
మొదటినుండియు వేదికపైననే యుండి ఉత్సవమును చూచు
చుండిరి. 12 ఏండ్లు కొకసారి యీమహోత్సవ మిటుల జరుగు
చుండును.

18 వ తేదీ రాత్రి 9 గంటలవరకును స్నానములు చేయుచు
నేయుండిరి. 12 వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలు మొదలు 18 వ
తేదీరాత్రి 10 గంటలవరకును నేవాదళములవారును పోలీసు
ఏకధాటిని నేవ చేయుచునేయుండిరి.

పైమలు ట్రెయిసులు 20 నిమిషముల కొకసారి
బయలుదేరుచున్నవి. యాత్రికులు వానిలో వేలకొలదిగా వెడలి
పోవుచున్నారు. హరిద్వారమును వృద్ధిచొందించుటకు ఎనిమిది
లక్షల రూపాయలను సమకూర్చెదనని పంకిత మదనమోహన
మాలవ్యాగారు వాదానము చేసిరి. మంత్రియును యింజనీరును
అన్ని సానములను పరిశీలించిరి. హార్మిపురీని యిరుకుపీఠులను
విశాలముగా చేయుటత్వపరమని మంత్రిగారు గట్టిగా చెప్పిరి.
పండిత మాలవ్యాగారు 14 వ తేదీ రాత్రి యిటునుండి వెళ్లెవరు.

నాభామహారాజు

12 వ తేదీ ఉదయమున మహారాజుగారిని కన్నులు
నుండి గొప్ప వూరేగింపుతో హరిద్వారమునకు తోడ్కొనివె
ళ్లిరి. నారాయణమిమనసభలో మహారాజు గంధీరోపన్యా
సము నొసగెను.

బ్రహ్మకుండముపైన వంతెన

పండిత మాలవ్యాగారు సంయుక్తరాష్ట్రముల గవర్న
రుకు తంతివార్త నంపినందున బ్రహ్మకుండం యినవంతెనపై
నన్ను ఉద్యోగలనందరిని తొలగింపవలెనని ఆవటి ఉద్యోగు
లకు ఉత్తరువులు వచ్చినవి. ఆవంతెన వైకృష్ణము పుష్కృణులు
తీసివేసిరి. దాని మపయోగింపరని స్పష్టమైనది. ఇందులకు తన
కృతజ్ఞతను గవర్నరుకు తెలుపగోరుచు హరిద్వారమునందు ఉత్స
వమునకు ప్రధానోద్యోగిగానున్న క్రిష్టిగారికి మాలవ్యాగారు
జాబువ్రాసిరి. ఈ వంతెన మరుల నెన్నడును
గూడ యేయుత్సవములోను నిర్మింపరాదు. దానినిపుడే దొర

తనమువారు నిర్మాణించియుండిననో ప్రజలకు వారిపైని గౌర
వము చాలచెచ్చియుండును గాని వారటలచేయలేదు" అని
మాలవ్యాగారు వ్రాసిరి.

వంగరాష్ట్రసంఘముల సమావేశము

బాబూ పియూష్ కాంతిఘోషగారి ఆహ్వానముపైని
11-వ తేదీ సాయంకాలము హరిద్వారమునందు వివిధవంగరాష్ట్ర
సంఘములవారందరు నొక్కచోట సమావేశమైరి. బృందావన
మునందు విఖ్యాతులుగానున్న వంగరాష్ట్రీయుడగు సాధు మ
హాంతు కాంతదాసుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద 12-వ తేదీ సాయంకా
లము వివిధసంఘముల మహాసమావేశము స్వామి భోలానందగిరి
గారి విశాలమగు భవనప్రాంగణమున జరిగినది. ఆసామునంగీయ
సారస్వతసంఘము, భారతనేపాశ్రమసంఘము హిందూమిషను
మణిసాండలు మున్నగుసంఘములవారా మహాసభకువచ్చిరి. పలువు
ర పర్యసించిరి.

కాసింబజారు మహారాజుగారి ఆచార్యయజ్ఞము

ఆచార్యయజ్ఞము నొనరించుటకు కాసింబజారు మహా
రాజుగారు హరిద్వారమునకువచ్చిరి. ఈనెల 16-వ తేదీని జూన
ఆఖారావారి యేర్పాటు ప్రకార మియ
జ్ఞము ప్రారంభమగును. బాబూ పియూష్ మ.
కాంతిఘోష వ్యామసుందర చక్రవర్తి జగన్నాథశేనుగార్లు
మున్నగువారుగూడ ప్రోత్సాహములుగా నున్నారు. దశాసనీస
న్యాసులలో నిజగుభక్తులు కాకుండ స్వార్థపరత్వమువలన కా
మాయవసనములను ధరించువారి నాసాంప్రదాయములనుండి
తొలగించుటకును యోగులగువారిని చేర్చుకొనుటకును సర్వాధి
కారముగల యొకఆచార్యుని అనగాసన్యాసులకు నాయకునియ
మించుటకే యీయజ్ఞము జరుపబడును.

సనాతన సమ్మేళనము

12 తేదీని కడపటిసమావేశము పండిత మాలవ్యాగారి
ఆధ్యక్షతక్రిందజరిగినది. 1. వేదపుత్రులముపైని హజరంజిల్లా అకా
లీలు రాష్ట్రవేయుట అక్రమము 2. నానానామహాంతు నారా
యదాసుగారిని వదలవలెను. 3. పాపాన్ని అకాలింపత్యాగ్ర
హమొనరించినందుకు సానుభూతిని తెలుపుచు వారినభినందించు
చున్నాము. 4. హరిద్వారమున డ్రెయినేజీకి దొరతనమువారిం
క నుధన మొసంగవలెను. తూముకాలు నల
లో నీటిని గంగానదిలో నికినదలుచుం
డుట మిక్కిలి శోచనీయును. (5) హార్మిపురీయును భీనుగూ
డమురోడ్డును మరకొన్ని తావులను విశాలపరుచుటకు అయిదుల
క్షలరూపాయలు కావలెను (6) బీదలకును యాత్రికులకును వి
శ్రాంతిగృహముల నేర్పరుపవలెను (7) ప్రజలచే బలవంతముగా
కూలిపనిచేయించగూడదు (8) సేవావలలు (అస్పృశ్యులు) దేవా
లయములలోనికి దేవదర్శనమొనరించుటకును నూతులలో నీర్లు
తోడుకొనుటకును అనుమతీయింపవలెను (9) నూలుబడుకవలెను
ఖద్దరుకట్టవలెను అనుతీర్మానము లామోదించబడెను. ధనము
కావలెనని స్వామి ప్రకాశానందగారు కొంగా సభలోనే చా
లగనము నమూనె నది.

ప్రయాగ నేవాసమితివారు చాలపనిచేసిరి. 1800 మంది
వలంబీరులును 100 మంది బాలభటులును వచ్చిరి. రైలుస్టేషను
వద్దను స్నానపుట్టుములవద్దను యాత్రికులకు చాలసహాయముచేసి
రి. నేవాసమితివలంబీరులసభలో హృదయనాధకుఁడ్రా, పండి
తమాలవ్యా, శ్రీరామరాజమేయగార్లు మున్నగువారుపర్యసించి
రి. ప్రతిసేవాసమితికిని ప్రత్యేకపతాకములుకలవు. గాయము
లుతగినవారికి చికిత్సచేయుదశమువారు డోలీలను ఉపకరణ
ములను పట్టుకొనియుండిరి. అగ్నిప్రమాదము కలిగినచో మంట
లవార్చుదశమువారు బాల్బీలు మున్నగువానిని పూనియుండిరి.
విరి ఊరేగింపు మూడుగంటలపాటును మూడుమైళ్లు బాం
డుతోగూడ నడచెను. (శ్రీపెను.)

సర్ చార్లసు ఇన్స్పెక్టరు గవర్నరుగ వత్తురు?

సర్ విలియము మారిసుగారి తరువాతి సర్ చార్లసు
యిదివరకు కామధ్వజభ్యుని సంయుక్తరాష్ట్రముల గవర్నరుగ
నియమింతురని లీడరుపత్రిక లక్ష్మి విలేజిరి వ్రాయుచున్నాడు.
కాని సర్ అతుల్ చంద్రచాట్జిగారు సర్ శాము డిజైన్సులు
గార్ల వేర్లుగూడ అనుకొనుచున్నారు.

ఆయుర్వేద వైద్యమునకు అభయహస్తము

ఆరోగ్యశాఖా మంత్రి-

ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారు గారు

ఈనెల 11 తేదీన మధురలో జరిగిన తమిళ సభ్యుల సమావేశమున ఆరోగ్యశాఖామంత్రి యగు డి||బి|| ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారు అభ్యుత్తర వహించిరి.

తిరువలనామకుని రాజమందిరమున సభాసమావేశ మయ్యెను. ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారిని స్త్రీమనవద్ద ఆహ్వాన సంఘమువారు సన్మానించి వారికి స్వాగతముగలిగిరి.

ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారు రామనాథపురం రాజుగారి భవనమున "మినాక్షి విలాసము" నందు బసచేసిరి.

సిద్ధభిషగ్వరు లనేకులు సభకు విచ్చేసిరి. ఆహ్వానసంఘస్థులుగూ టి. సుబ్రహ్మణ్యమొదలియారుగారు తమ స్వాగతోపస్థానమును చదివిరి. సిద్ధవైద్యవిధానమునకూడ బోధించుట కొక వైద్యశాలను ప్రభుత్వమువారు నెలకొల్పవలెననియు దానిని శాస్త్రీయవైద్యవిద్యగా ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించవలయు ననియు వారు కోరిరి.

అంతట ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారు అగ్రాసనాధిపత్యమువహించవలసినదిగా కోరబడిరి.

ఆరోగ్యస్వామిగారి యుపన్యాసము

వైద్యవిద్యాభివృద్ధియొడలను, అందును ముఖ్యముగా దేశీయవైద్యచికిత్సా విధానములయొడలను, నాకు గల గాఢాభిమానమును వెల్లడించుటకే, నాయాధిపత్యమును మీరు కోరినయెడల, ఈయభ్యుత్తరము వహించుటకు నేను చాలసంతోషించుచున్నాను. ఈరాజధానిలోని ప్రజలకందరకును వైద్యసహాయమును చేకూర్చుటకై ప్రయత్నముచేయుటయే నాయుద్యోగధర్మము. కొన్నికేతాబ్దుములక్రిందట నీదేశమందు హిందూప్రభువులు పరిపాలించినప్పుడు, దేశభాషలను దేశీయవైద్యమును పెంపొంది విరాజిల్లుచుండినప్పుడు, దేశీయవైద్యచికిత్సావిధానములుగూడ రాజాదరణమునందున వర్ధిల్లినవి. అసంఖ్యాకవైద్యగ్రంథములు వ్రాయబడి వినుతికెక్కినవి. అత్యుచ్చదశను పొందిన యావైద్యశాస్త్రమునకు కొంతకాలమునకు దుర్లభ సంప్రాప్తించినది. దేశ మశాంతిపాలయందుండుటయును, పరరాజులు దాడివెడలుటయును విద్యులడుగంటుటకు కొంతవరకు కారణములయ్యెను. ఇందులకుతోడుగమరియొక హేతువుపనిచేసెను. వైద్యజ్యోతిషాధిపత్యముల నతిగోప్యముగాను గూఢముగను దాచి ఉంచుటచేపండితులభేద జనుమొండయ్యెను. వైద్యచికిత్సా ప్రకరణములు ప్రచారములేక పూర్వయుగ గురుపరంపరతోనే యంతరించెను. అట్లయ్యెను, శిశిలముగాక జీర్ణమై యంతరించక నిలచియున్న వైద్యగ్రంథము లింకను నేటికిని నిలిచియున్నవి. సజీవమైయున్న విద్యకు తగినయాదరణోపాదాన లేక నామమాత్రావశిష్టముగా నున్నది.

ప్రజలకు వైద్యసహాయము

ఇప్పుడు ఆంగ్ల వైద్యవిద్యాప్రవీణులైనవారు 3,000 కలరు. ఇతర దేశీయవైద్యవిధానమునందు పరిచయప్రవేశము గలిగి చికిత్సకులుగానున్నవారు 21,000 కలరు. ఈ ప్రభుత్వమువారి రాజధానియందు వైద్యసహాయముకొరకు 62 లక్షలు వ్యయముచేయుచున్నారు. ఈ ఆంగ్లేయ వైద్యచికిత్సా సహాయ లాభమును నూటికి 10 లేక 12 మంది మాత్రమే పొందుచున్నారు.

ఆంగ్ల వైద్యవిద్యాభివృద్ధికి చేయదగిన ద్రవ్యసహాయము నంతను గవర్నమెంటువారు చేయుచున్నారు. ఇంతకన్న నెక్కువధనము వెచ్చింపవలెను. ఇంతధనసహాయమును చేసినను తగినంత ప్రయోజనాభివృద్ధి ఆంగ్ల వైద్యమునకు కన్పించుటలేదు. గ్రామాదులలో వైద్యసహాయముపొందకుటకై నూతనపద్ధతియొకటి ప్రవేశపెట్టబడినది. ఆంగ్ల వైద్యచికిత్సాలయములు నెలకొల్పబడినవి. కాని, 420 లక్షల ప్రజలకు వైద్యసహాయ మిరితిగా అందజేయవలెనన్నయెడల ఎప్పటికి సాధ్యపడునాయని ఖితి జనించును. ఎంతటియత్నము గలవానికైనను ఈవిషయమై నిరుత్సాహము కలుగకమానదు. ఈ విధముగా ఆంగ్ల వైద్యచికిత్సాలయములను గ్రామాంతరములందుండుటకు నెలకొల్పుటకై అపారమైన ధనవ్యయము కాగలదు. కాబట్టి, ఆంగ్ల వైద్యవిధానము బహువ్యయముతో కూడినదని. ఇంతటితో నైనను తృప్తిపొందని యని దీని కట్టిపెట్టవచ్చును. ఇప్పుడున్న ఇంగ్లీషువైద్యులు ఆస్పత్రులు, చాలను, ముద్రాసులో జనరలు ఆస్పత్రి పెద్దదికన్నది. జిల్లా ఆస్పత్రులు తాలూకా హాస్పిటల్సులలో ఆస్పత్రులు పనిచేయుచున్నవి. లోకములో దురుల మృత్యుపాలిట పాపించుచున్న ఆస్పత్రులు పరికొన్నికలవు. తాలూకా ముఖ్యపట్టణములలో నున్న ఆస్పత్రులను గవర్నమెంటు వశముచేసి కొనవలెనని మూహించు చున్నారు. అట్లుచేయుటతటస్థించినచో సాలుకు

7 లక్షలు రూపాయలు నిత్యనైమిత్తిక ఖర్చులకుతగులుబడి కాగలవు. కాబట్టి ఇప్పుడు విచారించవలసిన ప్రశ్న యేమనగా ఇంతకన్నను తక్కువవ్యయముతో ప్రజలకు వైద్యసహాయము చేయుటకు వీలైన విధానమేమైనను న్నదా? ఇంగ్లీషు వైద్యపద్ధతి ప్రకారము రోగి 1 కి 0-6-0 మొదలు 0-12-0 వరకు దామాషాయని ఖర్చుపడినది. కాని, దేశీయ వైద్యచికిత్సనల్ల రోగి 1 కి 0-1-0 లోపుగా ఖర్చుఅగుచున్నది. స్వల్పవ్యయముతోకూడిన సద్ధతియగుటచేతను తదితరానేకకారణములచేతను దేశీయ వైద్యమునకు తగిన ప్రాధాన్యమునిచ్చి గవర్నమెంటువారు పోషించుటకై సిరసంకల్పముకావలసిన తరుణ మాసన్నమైనది. కాబట్టి ప్రస్తుతము గ్రామాదులలోని ప్రజల కొసంగదలచిన వైద్యసహాయమునకు దేశీయ వైద్యవిధానమే తగియున్నది. గ్రామ ప్రజాసంఖ్య 200 లక్షలు అని అంచనా వేసినయెడల యీ దేశీయ వైద్యవిధానమువల్ల 12½ లక్షలు మాత్రమే వ్యయము కాగలదు. రోగి 1 కి 0-1-0 ఖర్చుగల ఎక్కువలోనిదికాదు.

ఒక చిక్కు

కాని, యీ దేశీయ వైద్యచికిత్సాలయముల కన్నింటికి తగినంతమంది మిశ్రితవైద్యులు కావలెను. గ్రామాదుల కన్నిటికిని 6,000 వైద్యుల యములు కావలెను. 6 వేల వైద్యులయములకును 6 వేల వైద్యులు కావలెను. కాబట్టి దేశీయ వైద్యవిద్యయందు క్రమశిక్షణము నొసంగటకు పెక్కు విద్యాశాలలు కావలెను. మద్రాసులో దేశీయవైద్య విద్యాలయ మొకటియున్నమాట వాస్తవమే. ఈవిద్యాలయ విద్యాబోధన దేశభాషలలోనే జరుగుచున్నది కాని లాత్యవ్యవహారార్థమై ఆంగ్లభాష పరిజ్ఞానముకూడ యవసరమని విధింపబడినది. మున్నందు దేశభాషలలోనే శాస్త్ర విషయక పరిజ్ఞాన గ్రంథములన్నియు వెలువడగలవు. అప్పటికి దేశభాషలోనే పూర్తిగా యుపయోగింప నవలెను. మద్రాసులోనున్న యీ దేశీయవైద్యవిద్యాలయ మొక్కటి మాత్రమేయున్నయెడల చాలను. ఇప్పుడు సబసెంటు సర్వకలయ యేటేల తయారుచేయుచున్న ఆంగ్లవైద్య విద్యాలయములు బహుశః మూసివేయవలసినవవును. వానినే దేశీయ వైద్యవిద్యాలయములుగా మార్చనగును. ఇప్పుట్లో నెల కొల్ప బడు జానపద వైద్యులయములకుతగిన భిషగ్వరులను నిర్ణయించి సరఫరాచేయుటకై వైద్యపరిషత్తు యేర్పడవలెను.

ఇంకొక ముఖ్యవిషయము గమనించవలసియున్నది. ఇంగ్లీషు వైద్యులకు యివ్వబడుచున్న హెచ్చుతక్కువలను యీదేశీయ వైద్యులకు కూడ ఏర్పాటుచేసినయెడల యీవైద్య సిబ్బంది ఖర్చు అమితమై భరింపరానిదగును. పాశ్చాత్య వైద్యవిధానమువలె ఇదికూడ యమితవ్యయమునకు పాలుగాకూడదు ద్రవ్య సదుపాయవిషయములో ఆలోచించదగు విషయములు మిరి కొన్ని గలవు ఈ జానపద వైద్యులయములఖర్చులో గవర్నమెంటువారు రెంట్భాగము భరించవలెను? లోకములో దురుల రెంట్భాగము భరించవలెను? ప్రజలంతవరకు పూనుకొనవలెను? ఈదేశములో లక్షీపుత్రులైన మహారాజులు, జమీందారులు, ఉదారపురుషులు, వర్తకప్రముఖులు సంపన్నగుహులు అనేకులుకలరు. పాశ్చాత్య దేశములలో ననేక వైద్యుల యములు ధర్మాదాయములచే నిర్వహించబడుచున్నవి. మనదేశమున దైత్యులవలెయున్న దేశాసానులనేకములుకలవు. అట్టిదేశాసానులనుగలగిన కొంతవరకుపనియోగించి వైద్యవిద్యాలయములును, చికిత్సాలయములు నెలకొల్పుటకు సాధ్యపడును.

భవిష్య దభ్యుదయము

క్రమశఃకృషిచేసి మార్గములోనున్న యవాంతరములను దాటి గట్టెవలసియున్నది. ఈదేశములోని సమస్తవాధి ఓకితాన్నమై దేశీయవైద్యప్రకరణములు తొల్లిటి పరిపూర్ణప్రయోజనమును ప్రాముఖ్యమును ప్రఖ్యాతిని తిరిగిపొంది శుభాన్వతి నందగల నుదినములు త్వరలోరాగలవు. ప్రమాతిచికిత్స, శస్త్రచికిత్సమున్నగు పాశ్చాత్య వైద్యవిధానాధిపత్యము లన్నియు దేశీయవైద్యమున కనుబంగముగా దేశీయవైద్యవిద్యాలయములందు బోధింపబడి దేశీయభిషగ్వరులు మిశ్రితవైద్యులై దేశమందంతటను నెలకొను వైద్యుల యములందు చికిత్సా ప్రవీణులై వెలుడుదురగా! నాయమాత్యాధికారము నుండి విరమించు లోపుగా దేశీయవైద్యభావ్యభ్యుదయంబునకు నేను సహకారి నై యముమాత్రమైనను సహాయము చేయగల్గుచో కృతకృత్యుండనై ధన్యుడనై సార్వకడనై నీని భావించెదను.

హరికథాకాలాక్షేపము

ఈనెల 10-వ తేదీ ఆదివారము (శ్రీరామనవమి, రోజున మదరాసునందలి గజ్జిఇంజియా వైశ్యసమాజ భవనమున దోమానేకటస్వామి గజ్జిగారు సేతాకల్యాణమును హరికథారూపమున నుపసంగించిరి.

జాతీయవారము

అభయ ఆశ్రమమువారు చేయుచున్న పని

కలకత్తానగరమున నాయకులును యితరులునుగూడ వీధుల వెంట తిరిగి ఖద్దరును విస్తారముగా నమ్ముచున్నారు. కలకత్తాలో ఆశ్రమమువారి డిపోలో అన్నిరకముల బట్టలును విస్తారముగా నున్నవి. చాలమంది స్త్రీలుగూడ ఖద్దరు నమ్ముచున్నారు. ఉత్తర కలకత్తా కాంగ్రెసుసంఘమువారుగూడ ఖద్దరును చురుకుగా విక్రయించుచున్నారు. అభయ ఆశ్రమమువారే అన్ని పక్షములవారికిని ఖద్దరు నందజేయుచున్నారని ధీరేశ్వరకవర్తిగారు ప్రకటించిరి. (ఫీ. ప్రెసు)

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము

వివాదలను పరిష్కరించుటకు ప్రయత్నము

శ్రీమత్ శ్రీనివాసయ్యంగారు యీనెల 20 వ తేదీన చెన్నపురినుండి బయలుదేరి ఒకవారమురోజులు వంగరాష్ట్రమున సంచారము చేసెదరు.

వివాదపరిష్కారమున వరకును రాష్ట్రీయ సభను జరుపగూడదని నేనుసప్రగారి పక్షమువారు తలచుచున్నారని కిరణ శంకరరాయంగారు ప్రకటించిరి.

"రాష్ట్రీయసభ కథ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడినజో గింద్ర చంద్ర చక్రవర్తిగారు వివాదలను పరిష్కరింప వలెనని రెండు పక్షములవారిని కోరుచున్నారగాన, వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు నాయకులందరును ముఖ్యముగా రాష్ట్రీయ సభకు రావలెను. అట్లు క్రొత్తకార్యనిర్వాహకవర్గము నెన్నుకొనవలెను. అట్లు ఎన్నుకొనబడినవారి పేర్లను బహిరంగసభలో అధ్యక్షుడు చదువవలెను. ఆసభలోనే రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభకు తేదీని గూడ నిర్ణయింపవలెను. ఆ తేదీని నేనును దానుసప్రగారును రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సభను ఆహ్వానించెదము ఆసభలో ఎన్నికలు నిర్వహింపబడును" అని సాస్థులుగారు ప్రకటించిరి. (ఫీ. ప్రె.)

మహమ్మదాలీగారి పేదరికము

అన్నగారికి వ్రాసిన లేఖ

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 18:— మౌలానా మహమ్మదాలీగారు అన్నగారికి వ్రాసిన లేఖను నేషనల్ హెరాల్డుపత్రికయందు డిల్లు ప్రకటించబడినది:— "పరిద్రవీనత నన్ను పీడించుచున్నది. మీరింకను తక్కువసత్తియందుండుట విచారకరము. నెలకు రూ 1500 నష్టమునచ్చుచున్నది. ఈనష్టము పూర్తి చేయునాయుటండ తగ్గిండుటకైన అవకాశములేకున్నది. ఇస్లామువలె విశ్వాసము మనకెంతయున్నదో యాదైవము పరీక్ష చేయుచున్నాడు. తిరిగి కామ్రెకు పత్రికను స్థాపించి ఆరెండు పత్రికలవలన కలిగిడి నష్టమునైన బాపుకొనగల్గుదునేమో జూచెదను. లేదా ప్రజాహితీవనమునండి విరమించి విద్యార్థులకు యింటి వద్ద పాఠములు జెప్పుచు నెలకు రూ 50 గణించుకొందును. నా భార్యకుమార్తె నూలువడకుటవల్లను కుట్టుపనివల్లను రూ 10 ఆర్జింతురు. వారికి బోధించేయుచు ఒక మసీదుమాలను హార్వోని కుర్రాను పఠించుచుండును. ఎవరైనను నావద్దకువచ్చినచో నాయభిప్రాయములు కోరిన దెలిపెదను. అంతేకాని అసహాయవాదిగానుండి (అదివిడచు పెట్టుట ఇస్లాము విడచిపెట్టుట యగును) నష్టమును పూటుచేసికొనుట దుర్లభము. ఆఖరుయత్నము యీ నెలలో జేసిజూచెదను. మీతో రెండురోజులు గడగ నెంచి తిని. (ఆ. ప్రె.)

ఇతరుల యుత్తరముల

చింపవచ్చునా?

పెరిషియా కాన్సలుజనరలు వ్రాసిన

యుత్తరము చించుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:— పెరిషియా కాన్సలు జనరలు ఒక బొంబాయి పార్సీ వర్తకునికి వ్రాసిన యుత్తరమును మరియొక పార్సీవర్తకుడ ఇన్స్పెక్టింగారు చించి దానిని తెరవానుపత్రికలో ప్రకటించిరి. న్యాయాధికారి వాచి కోర్టువారి యెదుట నిష్కల్యముగ సత్యమును బయల్పరుపనందున సరియైన సాక్ష్యములేనందునను ముద్దాయిని విడుదలచేయుచున్నానని తెలిపి విడుదలచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

నన్ను ఏదేజిల్లాలలోని యాదవులాయ ప్రదేశములలో వత్సరమునకొకచో పండలసభలను జేయుచు మనఃసంఘ నిర్మాణమునకువలయు తీర్మానములుచేయుచు వాటిని యాచరింపఁ జేయు కొనఁచు పనిచేయుచుండినచో మనఃసంఘమును యితరసంఘములతో బాటు ప్రతినివయమునందును దీటుగనగుటకు కష్టంతయు సందేహములేదు. మరియు వత్సరమునకొకతూరి అన్ని పండలముల వారున్న కలిసి యొకచోట “ఆంధ్రయాదవ మహాసభను” జరుపుచుండవలయును. ఇట్టిసభలు హైదరాబాదు, కలకత్తా, బొంబాయి, పికోహాబాదు, వర్ధాను మున్నగు ప్రఖ్యాత నగరములందు స్థాపించబడి సంఘీయలకు ఆమోల్యవగు సేవ జేయుచున్నవి. మరియు యుక్తైడ్ ప్రావిన్సులో ఘోరకు పూరు పట్టణమున అఖిలభారత్ యాదవ మహాసభవారిచే నొక కార్యాలయము స్థాపించబడి మనజాతికి సంబంధించిన వివిధవిషయముల ప్రకటించుచు యింగ్లీషు హిందీభాషలలో యాదవ అను నామధేయముచే పత్రికను కొకపత్రిక వెలువడుచు భారతదేశవంతటికిని కులాభివృద్ధికి సలాపుచున్న ప్రశంసార్హునగు సేవకు వారి నభినందింపవలయున్నది. కాని ఆ పత్రిక మన మాతృభాషయగు తెలుగులో లేనికారణముచే మన ఆంధ్రదేశ యాదవులలో యింగ్లీషు భాషాభివృద్ధి సంఖ్యాకల కోతవృత్తి జహజనల కది యాపయోగములేదు. కనుక పత్రికా సాపనమునగరించి యిటీవల గుంటూరు మండలమున ఎడవూరు గ్రామమున చతుర్థ యాదవ మహాసభ, భీమవరము కాపురము లును, న్యాయవాదులనగు కీర్తియత యరగర్ల కృష్ణమూర్తి గారి ఆధ్వర్యమున ప్రచురణము “ప్రచారమునకు యాదవ” అనుపేరున ఒక తెలుగు పత్రిక లేక మాసపత్రికను ప్రచురింపవలెను. పత్రికకు సంరక్షకులుగా నుండువారొక్కరురు. 20-0-0 యివ్వవలెను” ననుతీర్మానము నుపపాదించబడి కష్టములందరిచే నేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. ఘనము పదిలక్షల జనసంఖ్యగల మన యాదవజాతి తరపున ప్రకటించబడు వార్తాపత్రిక యొకటియైననూ ఆంధ్రదేశములో వెలువడి కుండుట కడంగడు కోచనియము. సంఘమునందలి లోటు పాటుల ఆచారవ్యవహారముల వెల్లడించి సంస్కరణ మొనర్చవలయునన్న వార్తాపత్రికయే ప్రథమసాధనము. వార్తాపత్రికలవలన జరుగు కార్యము లభియ్యవలెను. వ్యక్తులకు సాధ్యపడని కార్యములెన్నియో పత్రికలవలన గాగలవు. పత్రికలు ఆజ్ఞానాంధకారమును తొలగించు దీపములు వంటివి. పత్రికలవలన మతి, ఆర్థిక, నైతిక రాచకీయాది పలువిషయములు తెలుసుకొనగలము. గ్రామములయందున్న మనసోదరులు యభివృద్ధిగాంచవలయునన్న పత్రికయే మూలాధారము. పత్రికారాజమును పోషించుటకు సాంఘికతెల్లరు కొంత విశ్రాంతిగలుగజేసుకొని పత్రికాసాపనమువలన గల్గు మహాపకారములను మనవారెల్లరకు బోధించి సంరక్షకులుగాజేర్పించి అట్లు పనులుపర్చిన విరాళములను యెడవూరిలోని యాదవ మహాసభయొక్క కార్యదర్శిగారిగు క్రియత ఆరాధ్యుల పిచ్చయ్యగారికి పంపజేడుచున్నాను. యీ పత్రికానిర్వహణభారమును, సంపాదకత్వమును స్వీకరించ నయితో నంగీకరించిన క్రియత డాక్టరు డి. గోవిందరాజులు యాదవగారికి భగవంతుడు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యముల నిచ్చుగాతెయిని ప్రార్థించుచున్నాను. ప్రస్తుతము నాయకులై సంఘసంస్కరణకై దృఢప్రయత్నము లొనరింపుచున్న క్రియతలు బత్తుల లక్ష్మయ్య, యరగర్ల కృష్ణమూర్తి, పి. కొండయ్య, ఆరాధ్యుల పిచ్చయ్య, కొలుసు వెంకటసుబ్బయ్య, పల్లభోతు గంగయ్య, పెరుగుమల వెంకటకృష్ణయ్య, బొమ్మనబోయిన నారాయణస్వామి, వరుకురి సోమయ్య, దండుబోయిన కొండయ్య, తాడిబోయిన సీతారామయ్య మొదలగు గౌరవనీయులకు అన్ని జిల్లాలలోని వివిధాధికులును ధనవంతులును తోడ్పడినగాని యీ యత్నైష్టకార్యము నవిచ్ఛిన్నముగా నిర్వహించవలెను. ఎట్టిధీయులుగాని, కార్యదీక్షాపరాయణులుగాని ఒకరివైన నెట్టి స్వల్పకార్యమైనను సాంఘిక సహాయములేక జనుమందలారు. మన నాయకులుచేయుచున్న యీ పత్రికార్యమును దయామయుడైన యా కృష్ణపరమాత్మ కీర్తికాలములో సఫలముజేయుగాలి!

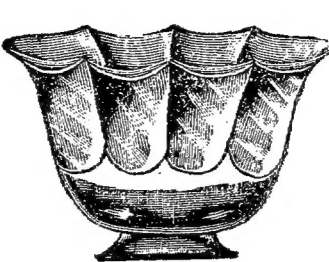
ఆక్కి వీరయ్య యాదవ,
యామని, తెనాలితాలూకా.

ముఖ్యమైన మూడువిషయములు
ఆరోగ్యము, విశ్వరము, ధనము వీటినే మానవుడు
పూడు కాంక్షించును. వీటిని సంపాదించుటకు మరేయొ
కష్టపడవలసరములేదు. అయితే 150 పుటలు గల

కామశాస్త్రమును

చదివినచాలును. ఒకకార్డు వ్రాసిన మీకు యినాముగా
తపాల్ ఖర్చులేక పంపబడును. 219
అంతకనిగ్రహపార్శ్వ, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
ప్రాంచి:— మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ

నవీనయంత్ర సహాయముచే వెండినగలు, ఇతర సామాన్లుతయారుచేయుబడుచున్నవి మొత్తముగా తీయునట్టివారికి, వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయములుగలవు

తెంతివిలాసము:
ఉమ్మడిగూర్

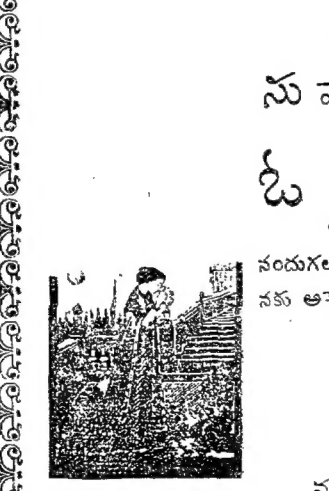
ఈవిషయమై యిదివరలో మాతో లావాదేవి చేయుచున్న వర్తకులకు బాగుగా తెలియును. మరియు వారికి లాభకారిగా నున్నట్లు తెలిపిరి. యేలాటి శ్రమ, కష్టము, యిబ్బంది, లేక మీకెంత వెండిసామానులు యేదైనా కావలసినను సరఫరాచేయగలము. ఇదిగాక బంగారు, పువ్వురాగము, కంపులు మొదలగు ఆభరణము లన్నియు సిద్ధముగా నున్నవి.
1842-(4)
ముఖ్యగమనింపు:— అక్కరలేనిచో తీసికొని పైకము వాపసిచ్చెదము. సవరంబం గారుకు సీమవెండికి పూచి నిచ్చెదము. ప్రజలకు తృప్తి కలిగించుటే మామఖ్యోదేశము.
ఉమ్మడి రామయ్యచెట్టి గురుస్వామిచెట్టి కంపెనీ,
నగలనర్తకులు 25, వై నాబజారుగోడ్డు, మద్రాసు.

నీ వెండుకలను పరిశుభ్రముగ నుంచుకొనుము.

నీదేహమునెట్లు ప్రతిదినము పరిశుభ్రపరచ ప్రయత్నించుదువా? నీశరీరస్సుగూడ మురికిగాకుండ పరిశుభ్రపరచ ప్రయత్నింపవలసి యుండును. నీ శరీరస్సుపైగల రంధ్రములందు చుండు మున్నగు కల్మషపదార్థములుకూడ యుండిన నీవెండుకలు పరిశుభ్రముగ లేవని గ్రహింపవలసి యుండును. ఈమందు నగ్నరాలు చేరునప్పుడు నీవుచేత వహించిన ఆతిథ్యంలో నీతలయంతయు కరువుల మయము గాగలదు. గనుక నీశరీరస్సు యిట్టి వాటికి లోనుగాకుండ కాపాడుకొనవలసినచో ప్రతినిత్యము
కామినీయా తలనానె (రిజిష్టరు)
నువయోగించి తీరనలెను.
ఈ నూనె మందును చేరనీయదు. ఒకవేళ నీతలయందు నాయుండివరకే ప్రవేశించి యుండిన రెండుమూడుసార్లు తీనూనెను రాచుటతో నది అంతరింపవలసినదే. వెండుకల కుదుర్లలోనికి సరాసరిపోయి పరిశుభ్రపరచగలిగిన అమోఘమైన దినుసులనేక మిందు చేర్చబడినవి. ఇందు చేరిన యితర నూనెలు, మూలికలు నీ వెండుకలును, తుమ్మెద రెక్కలవలె, నిగనిగలాడుచు, పట్టుపంచెవలె నుండునట్లు చేయగలవు. 50,000 మందికి పైగా దీని నువయోగించి దీని శ్రేష్టత్వమును గ్రహించి ప్రశంసాపత్రము లొసంగి యున్నారు. దీనిని వింపినది మహాకవి లేదని పొగడొందిన **కామినీయా ఆయిలు**
సీసా రు 1-0-0 తపాలచార్జి 0-6-0 3 సీసాల ఖరీదు రు. 2-10-0 లు తపాలు చార్జి 0-12-0

నమూనాను వాడి చూడుడు.
ను వా స న ద్రవ్య ము ల కు రా జు
ఓటోదిల్ బహారు (రిజిష్టరు)

అతిచవుకయు, ఎందుకు పనికిమాలినవియు నగు అనేక సువాసనద్రవ్యములు బజారు నందుగలవు. ఓటోదిల్ బహారునువయోగించిన దీనియొక్క శ్రేష్టత్వమును, మంచి సువాసన నకు అచ్చెరువందకతీరవు. మల్లె మున్నగు ఆత్మరల కేవలముగను తీసిదోడు.
నేడే ఆర్డరును పంపుడు.
1 ఓటోదిల్ బహారు రు. 2-0-0
2 " " " 1-4-0
3 డ్రాము " " 0-12-0
నమూనా సీసా 0-2-0 రెండణాల పోస్టు చీట్లు పంపిన సంబంధమును.
వాసనకార్డులు. డజన్ 0-10-0 తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము

సోలు పజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
126 285, జమ్మామశీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం 2.

ఆటంకవరచుటకుదురుట

ఒకసారి } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } దీని
దీనిని } } కామయమార కిస్తూ మాత్రము } నిజమును
నువయోగించి } } } గ్రహింపుడు.
Regd TradeMark అమోల్యమైన ఓషధులు, కస్తూరి కుంభమపువ్వు మొదలగునవిచ్చే రాస్తూక్రముగా శిరారుచేయుచున్నవి.
594

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్గు, అజీర్ణము, పిల్లలపడికము, ప్రక్కల ఈమ్మ, అజీర్ణ భేది, డేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము, అజీర్ణచే గలగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటికి వైజాయుధము నుట్టిది. అనుపాన వృత్తముకూడ పంపబడును. కాల, శీత, క్షోణ నయమున భేదము లేక అనేక సం॥ రములనుండి వాడబడి, ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాంబేలకు అమృతమునంటి.
250-300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 2 ధర 0 4 0, పోస్టుఖర్చు 0 4 0, పాస్టుఖర్చుతో పహా 6 కి రు 1 8 0, 12 కి 2 12 0, 25 కి 3 3 0.
ముఖ్యగమనింపు:— మా కస్తూరి మాత్రలవలన గలుగుచున్న అమోఘమైన సుగుణము చూచి బజారునందు అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నవి. మాపహాకుండుటకై మా వైద్యక గుణమునుచూచి తీయుడు. ప్రతివారిలోను ప్రతి దుకాణమునందు వీరగును.
వివగోరత్న పాత్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫెసరు,
శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

విల్లివాకం హత్యకేసు

చంగల్పట్టు సెషన్సుకోర్టులో విచారణ

నెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు విశ్వేశం, సుందరరామయ్యగారల సాక్ష్యములు

ముద్దయిలతరపు వకీలు క్రాసుపరీక్ష చేయుట

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

చంగల్పట్టు, ఏప్రిల్ 12:— నెల్లూరు కాపురములు విశ్వేశం సుందరరామయ్యగారిభార్యనుబట్టి, మాతురు రాజేశ్వరి అనువారలను, అడగూరు దివ్యజ్ఞానసమాజమందలి ప్రధాన సభ్యులును, చన్నపురి వై. యం. ఐ. ఏ. సహాయకార్యదర్శిగ నుండిన ముత్తరాజు వెంకటకృష్ణయ్య అనువారిని గత డిసెంబరునానను వంశజేసి నెల్లూరునుండి తల్లిదండ్రులను గొనివచ్చి నందులకు విషముపెట్టి చంపినందులకు, అట్లు చంపు ప్రయత్నములకు తోడ్పడినందులకు, స్టాండ్ వీడిన విషమును మందులంగడి లో కొనినందులకు వేర్వేరు ఆరోపణలపై తాత్కాలిక విల్లి వాకం నివాసులగు 1. ముత్తరాజు సుబ్బారావు, 2. ముత్తరాజు ఆదినారాయణ, 3. ముత్తరాజు తులశమ్మ (1వ ముద్దయిభార్య) అనువారిని నైవాపేట సబ్ మాజిస్ట్రేటుగారు విచారించి సెషన్సుకు కమిటుచేసిరి. మొన్నటి ఉదయము చంగల్పట్టు సెషన్సుజడ్జి యన్. వాట్సునర్తగారు రెండవదినము విచారణ ప్రారంభించి నెల్లూరు పోలీసు, సెంటియం పోలీసు, గతించిన సుబ్బమ్మ పెనిమిటి సుందరరామయ్యగారల సాక్ష్యమును కేసినారి. ప్రభుత్వపక్షమున వేదానలయ్యగారు (పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు)ను ముద్దయిల పక్షమున నరసింహారెడ్డిగారును వాదించిరి. కోర్టుభవనమునందు న్యాయవాదులచేతను, ప్రేక్షకులచేతను నిండియుండెను.

విశ్వేశం సుందరరామయ్యగారుసాక్ష్యములోకమభార్య సుబ్బమ్మ, మాతురు రాజేశ్వరిలను 1వ ముద్దయి నెల్లూరునుండి యెట్లు వందనజేసి విల్లివాకం కొనిపోయినదియు, వారు తిరిగి స్వగ్రామముచేరవండున తాము జరిపిన కర్మకాండయంతయును తన అల్లుడగు రెండవ ముద్దయి ఆదినారాయణమొక్క నడవడి ని గూర్చియు ఆతనికిని అడగూరు సమాజపు మహాత్ములకును గల సంబంధమునుగూర్చియు వివరములదెల్పెను. తనభార్యమాతండ్లు ఇల్లు విడచి విల్లివాకం వెళ్లుటకు పూర్వము ధరించినగుడ్డలు పంటిపైగల వగలు మొదలగువానిని వివరించి చెప్పినపుడు, రెండవ ముద్దయి భార్యయు తనరెండవమామగు కామమ్మతో సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిల మరణములను గూర్చి చెప్పిన పట్టులను విచారమును సూచించుచు సాక్ష్యమొసంగినపుడు చాల జాలి కలుగజేసెను. ముద్దయిల తరపు న్యాయవాది పోలీసువారిని క్రాసుపరీక్ష చేయుచు ముద్దయిలను ప్రశ్నపై కొన్నియు చలిలో గుడ్డలాడ్చి రాత్రియంతయు నిలువబెట్టి వరియు ననేకవిధముల హింసించియుండలేదా యనుచు అడిగిన ప్రశ్నల కన్నింటికిని అట్టిపనులను గావించియుండలేదని సాక్షులు సే మా ధా న ము లొసంగిరి.

నేడు విచారణ ప్రారంభమందే నెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు మునిసామి పిళ్ళేగారిని ముద్దయిల న్యాయవాది క్రాసు పరీక్ష గావించెను.

నెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు

న్యాయవాది:—విల్లివాకం వచ్చుటకుముందు మీరా కను సెంటియం పోలీసువారి కెరింగించితిరా?—లేదు.

ప్రశ్న:—విల్లివాకం వెళ్లుటకుముందు సెంటియం పోలీ సువారికేసువిషయమై ఏమిచర్చయై కొనుమండితో తెలిసికొంటి రా?—తంతునంపుటతప్ప వేరేమి గావించలేదు.

ప్ర:—సెంటియం పోలీసువారు కేసు విచారణగావించు మన్నవిషయము మీకు తెలియునా?—తెలియదు.

ప్ర:—విల్లివాకం వచ్చినపిదప 1 ముద్దయియింటికి వెళ్లితిరా?—విల్లివాకంవచ్చినవెంటనే 1 వ ముద్దయిని చూడలేదు. 20 వ తేదీ 1 వ ముద్దయిని చూచితిరా?—లేదు.

ప్ర:—20 వ తేదీ 1 వ ముద్దయియింటికి వెళ్లితిరా?— వెళ్లితిని.

ప్ర:—1 వ ముద్దయికొరకు వెలికితిరా?—వెలికితిని గాని ఇంటివద్దలేదు. ఆఫీసువెళ్లెనని వింటిని.

ప్ర:—20 వ తేదీ సాయంకాలము ముద్దయికొరకు వెలికితిరా?—రాత్రి పొద్దుపోయినవచ్చెనని వింటిని.

ప్ర:—20 వ తేదీనుండి 1 వ ముద్దయి వెంటటరమా య్య ఇంటిలో వుంచబడలేదా?—లేదు.

ప్ర:—సెంటియం పోలీసువా రెందరు పోలీసులను మీసహాయార్థమిరి?—దావూరు అను ఒక పోలీసు పాడ్ కానిస్టేబులు మాత్రమే.

న్యాయవాది:—28 వ తేదీవరకు ఒక పాడ్ కాని స్టేబులుమాత్రమే యుండెనుగదా?—జేను.

న్యాయవాది:—వెంకటరమణయ్యగారిని గూడ ఈ విషయమై విచారించితిరా?—జేను.

ప్ర:—22 వ తేదీ ఇబ్రహీము అను పోలీసు జవాను ముద్దయి కేటి(వేల్డు కాల్పులకై పిలువబడలేదా?—లేదు.

ప్ర:—1 వ ముద్దయి దొడ్డిగాకిలి బజారు వైపు ద్వారముగలదా?—కలదు.

ప్ర:—ఈద్వారమునుగూడ సందర్శించుటకు పోలీసు జవానులను నియమించితిరా?—ఇల్లంతయు కాపాడుటకు పోలీ సువారి నుంచితిని.

ప్ర:—ఈకేసు విచారణలో వెంకటరావు, క్రిష్ణరావు, ఇబ్రహీము, హనుమంతరావుగారల మీకు సహాయము చేయుచుండలేదా?—లేదు.

ప్ర:—మీ విచారణ సమయమునకువారు మీయొద్ద నే యుండిరిదా? నావిచారణకు వారికెట్టి సంబంధములేదు. క్రిష్ణరావు, హనుమంతరావుగారలు కేసు సంబంధమై వచ్చి యుండిరి. వెంకటరావు మాత్రము వారిమేనల్లునికొరకు వచ్చి యుండెను.

“ముద్దయిని గుడికి గొంపోవుట”

ప్ర:—22 వ తేదీ 1 వ ముద్దయిని విల్లివాకం గుడిలో నికి గొంపోయితిరా?—జేను.

ప్ర:—గుడికి గొంపోవుటకు ముందు మాడుదినముల నుంచి 1 వ ముద్దయి ఉపోవ్యము జేయుచుండెనుగదా?— నాకు తెలియదు.

న్యాయవాది:—(సాక్షి నుద్దేశించి) నీవు ముద్దయి ని పుష్పజేయించితివా?—లేదు.

న్యాయవాది:—ప్రమాణముజేయుటకు గదా 1వ ముద్దయిని గుడికి గొంపోయియుంటివి?—కాదు

ప్ర:—1 వ ముద్దయి మీ కేసువిషయమై ఆచూకీ ఇచ్చినదెప్పుడు?—గుడిలో సాయంత్రము 4 గంటలకు, విల్లివా కం గ్రామకాపురములకు వెంకటరమణయ్యను, శివరామయ్య రుగారలు మాత్రమే ఆ సమయములో నాతోనుండిరి.

ప్ర:—ఇంతకు పూర్వ మెంతకాలమునుండి 1వ ముద్దయి మీ వశమందుండెను?—ఒకగంట పూర్వమునుండి.

ప్ర:—1 వ ముద్దయిని మీవద్దకు తోడ్చెచ్చినదెవరు?—పోలీసు జవానునంపగ ఆతడు కొనివచ్చెను.

ప్ర:—పన్నీరు సెల్టెంసాయుడు ఎవరు? వారిని మీరే పిలుపించితిరా?—విల్లివాకంలో కంట్రాక్టరు, బలిజవలసలు. నేను ముద్దయిని ఆరెడ్డుచేసినపుడు కొంతరుజనులు గుంపులుగూడిరి. ఆ జనులలోనుండి వీరువచ్చిరి.

ప్ర:—మహాజనుల తయారుజేయుటకుబదులు ముద్దయి వాజ్యాలములను రికార్డుచేయుటకు మాజిస్ట్రేటున కెందులకు కబురంపియుండలేదు?—సబ్ మాజిస్ట్రేటును పిలుపించుటలో చాలకాలహరణ మగునని తలంచితిని.

ప్ర:—ఈమహాజనుల వ్రాయుటకప్పుడు మొదలిడితిరి? ఎప్పుడు ముగించితిరి?—సాయంత్రము 4 గంటలకు మొదలిడి 5 గంటలకు పూర్తిజేసితిమి.

ప్ర:—గుడిలో నొక మహాజను తయారుజేయబడెను. ముద్దయి ఎరుకలేక వేరొక మహాజను తయారుజేయబడెను గదా?—లేదు.

“విషపుసీసా”

ప్ర:—విషపుసీసా మీకు ఎప్పుడు అంతజేయబడెను?— 22 వ తేదీ సాయంత్రము సుమారు 4-45 గంటలకు.

ప్ర:—స్నానపుగది మారునుండిగదావిషపుసీసా గైకొ నబడెను. జేను.

న్యాయవాది:—ముద్దయి తీయుమండగ నీవు చూచితివా?—చూచితిని.

న్యాయవాది:—సబ్ మాజిస్ట్రేటుకు ఆసీసా నొసంగితిరా?—మరునాడుదయము 8 లేక 9 గంటలకు సెంటియంపోలీ సు. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు కొనంగితిని. విల్లివాకంలోగావించిన విచారణలో చంద్రమతి యనునామె పారిపోయెనని వింటిరా?—జేను. వింటిని.

ప్ర:—ప్రేతవిచారణయందు 2 వ ముద్దయిగూడ పరీక్షింపబడెను గదా?—జేను.

ప్ర:—సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలను 1 వ ముద్దయి యింటిలోనుండిరిని 2 వ ముద్దయికి తెలిసియుండినట్లు 12 వ తేదీ మీరెరుంగుదా?— 12 వ తేదీ విషయమునకు తెలియదు కాని 10 వ తేదీ మాత్రము ఎరుంగుదును.

సల్లికు ప్రాసిక్యూటరు:— 11వ తేదీ పిదప వారు కను పిరిచలేదని చెప్పియుంటిరా?—జేను.

ప్ర:— 24వ తేదీ నెల్లూరుకు ఎన్ని గంటలకు వెళ్లితిరి. మధ్యాహ్నము 1-30 గల బండికి.

సయ్యద్ దావూద్

సెంటియం పోలీసుస్టేషన్ పాడ్ కానిస్టేబులు సయ్యద్ దావూద్ సాక్ష్యమొసంగుచు 1926 డిసెంబరు 20-వ తేదీముదలు 28-వ తేదీవరకు విల్లివాకంలో స్వేషత్ ద్యూటీపై ఉం టిననియు, 20-వ తేదీ 1-వముద్దయి విచారించబడెననియు, 21 వ తేదీ తాను పట్టుమువెళ్లినపుడు నెల్లూరు పోలీసుజవాను తనతో వచ్చెననియు, 22-వ తేదీ విల్లివాకంలో విచారణగావించిననని యు, ఆవిచారణసందర్భములో 1-వముద్దయి తన యింటిదొడ్డిలో సుబ్బమ్మ రాజేశ్వరిలశవములు పాతివేయబడెనని సాయం త్రము 4 గంటలకు చెప్పెననియుపల్కి ఇట్లుచెప్పెను. అంతట నేనీవిషయముననెల్లూరు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుకు తెలుపగ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుతో కలసివచ్చి నేనుగూడ ఆ స్థలమును జూచితిని. 1-వముద్దయి యింటిదొడ్డిలోని మారునుండి విషపు సీసానొకదానిని తీసియెచ్చెను. మాజిస్ట్రేటుకు ఎక్కువ్రేసు వార్తనంపితిని. పిమ్మట రెండవదినమున శవములు చైటికితీయబడెను. శవపరీక్ష ప్రేతవిచారణ ఒకేసమయమందు గావించబడెను.

క్రాసుపరీక్ష

లో సాక్షి ఇట్లుచెప్పెను. 10-వ తేదీనుండి 1-వముద్దయి పోలీసువారి వశమందులేదు. 22-వ తేదీ రాత్రినుండియే పోలీ సువారి వశమందుండెను. నెల్లూరునుండి వెంకట్రావునమ్మకు నే సెరుంగెను.

న్యాయవాది:—వెంకట్రావునకు ఈకేసుకుగల సంబంధమేమి?

న్యాయవాది:—సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు పదవినుండి డిస్మిసు చేయబడిన ఉద్యోగి ఈతడు. ముద్దయిలను బాధపెట్టుటకై ఈ తను రప్పింపబడెను. చాల అసహ్యకరమగుపని. ఉద్యోగము దినదిన ఆశ్చర్య మేమియులేదు.

దావూద్ ఇంకను ఇట్లుచెప్పెను:— నేనున్న, ఇబ్రహీమున్న 1వ ముద్దయి ప్రశ్నకొన్నియుండలేదు. చంద్రమతిని వెతుకుటకై నేను చెన్నపట్టణము వెళ్లియుండలేదు.

కచ్చాలేశ్వర ఆగ్రహారం, వై. యం. ఐ. ఏ, లింగచెట్టి వీధులందు చంద్రమతికొరకై వెతికియుండలేదు. కాని ఈకేసు విషయములో కొంతసమాచారమును తెలిసికొనుటకై వెళ్లితిని. చంద్రమతి ఈస్థలములందునునని నాకు ఎవరును చెప్పి యుండలేదు.

మణ్సుగం మొదలి

సెంటియం పోలీసుస్టేషన్ జనరల్ ద్యూటీపాడ్ కాని స్టేబులు మణ్సుగంమొదలి పల్లికుప్రాసిక్యూటరు ప్రశ్నలకు ప్ర త్యుత్తరములొసంగుచు గత డిసెంబరు మాసమందు సుందరరా మయ్య, కృష్ణరావు 1వ ముద్దయి సుబ్బారావుగారలు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు పోలీసుస్టేషనుకు ఫిర్యాదు నొసంగవచ్చిరిని యు, కాని నెల్లూరుకు తండ్రిఇచ్చిన పిమ్మట ఫిర్యాదుచేయవల సినదిగ గోరితననియు చెప్పెను. సుందరరామయ్య కృష్ణరావు ఆ దినారాయణరావు (2 వ ముద్దయి) లు తండ్రి నొసంగుటకు వెళ్లిరి. 1-వ ముద్దయి సుబ్బారావుమాత్రము పోలీసు స్టేషనులోనే యుండెను. 1-వ ముద్దయి అప్పుడు పోలీసువారి వశములోలేదు. సుందరరామయ్య ఆదినారాయణ కృష్ణరావుగార్లు 5 గంటలకు తిరిగి పోలీసు స్టేషనుకు వచ్చి ఒకపిటివను వ్రాసిరి. 2-వ ముద్దయి ఆదినారాయణ పిటి

మనువ్రాయగ సుందరరామయ్య సంతకముచేసెను. ఫిర్యాదుభాగిని చేయబడిన పిదప 1-వ ముద్రయిని నే నేమియు విచారించలేదు. జనరల్ డైరీలో గ్రాసితినిగాని కేసును రిజిస్టరుచేయలేదు. సుబ్బారావుగూడ మరియొక ఫిర్యాదు వ్రాసియిచ్చెను. 16-వ తేదీ సుబ్బారావు మరియొక ఫిర్యాదు నొసంగెను. 22-వ తేదీ రాత్రి సుమారు 7 గంటలకు విల్లివాకం వెళ్లితిని. బంకో బడ్డుకై రావలసినదిగ నాకు కలుగజేసినందున నేను వెళ్లియుంటిని.

28-వ తేదీ సాయంత్రమునను విల్లివాకంబో చేయుంటిని. శవములు గోతులనుండి వైకి తీయబడినపుడు నేనచటనే యుంటిని. 1-వ ముద్రయి యింటికి నొకటి నుండిన గోతులనుండి శవములు వైకి తీయబడెను. (వేరెచారం (ఇంక్వెస్టు) సమయముందు నేనచటనే యుంటిని. శవపరీక్ష సమయమునందు నేనుంటిని. ఆరాత్రియే (28-వ తేదీ) 1-వ ముద్రయి ఆశ్రమమునకు గొంపోబడెను. నగలను ఎచ్చరిక పురుషులచేత బెంచారెందుటకై 1-వ ముద్రయి 24-వ తేదీ పట్టణమున గొంపోయితిని. ముద్రయి విషమునుకొనినదలము (మెహతా కంపెనీ) గూడ చూచితిని వెల్డన్ కంపెనీ యను మరియొక మందుల అంగణికి వెళ్లితిని. తిరువల్లూరులోనుండెడి టి. వి. వెంకటరావు అను నాతనిపేర నగలను అమ్మికచేసినది వెంచెన ముద్రయి చెప్పినందున 28-వ తేదీ తిరువల్లూరు వెళ్లియుంటిని. కాని తిరువల్లూరు సన్నిధివిధిలో గాని, ఆవురియందెచ్చటగాని వెంకటరావు అనువారు లేనేలేదు. అనిపల్కిరి.

క్రాసుపరీక్ష.

యందు సాక్షి ముద్రయితరపు న్యాయవాది నరసింహ శర్మగారు అడిగినప్రశ్నల కిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగెను. "సుందరరామయ్య క్రైస్తవరావు వగైరాలు ఫిర్యాదు నొసంగుటకు వెంటియం పోలీసుస్టేషనుకువచ్చి తంతి నొసంగుటకుగాను తంతి ఆఫీసుకు వెళ్లినపుడు 1 వ ముద్రయిని స్టేషనులో ఉండవలసినది గ నేను ఉత్తరువు జేసియుండలేదు. 1 వ ముద్రయి తనంతలానే ఫిర్యాదునొసంగెను కాని నేనడిగియుండలేదు. 1 వ ముద్రయిని సాయంత్రము 6 గంటల బండికి నేనున్న, సయ్యద్ దావూదున్న పోలీసుస్టేషనుకు గొనిపోయి 8 గంటలకు స్టేషనుచేరితిమి. ముద్రయిని స్టేషనులో రిమాండులో నుంచవలసినదిగ సబ్ మాజిస్ట్రేటు అనుమతిని బొందితిమి. ఆరాత్రియంతయు ముద్రయిని దిగంబరిగజేసి యుండలేదు.

జడ్జి:—అట్లుఅడుగుటలో సూచనమి?

న్యాయవాది:—డిసంబరుమాసము చరికాలముగటలన వస్త్రములకే చరిలో ముద్రయిని ఉంచి పలువిధముల బాధ పెట్టబడింది.

సాక్షి యింకను సాక్ష్యమొసంగుచు ముద్రయిని మద్రాసు నందు కొన్ని పిట్టలకు గొంపోవలసినదిగ సబ్ మాజిస్ట్రేటు ఉత్తరువులను బొందినట్లు నేనెరుంగను. 24 వ తేదీ ఉదయము సుమారు 8 గంటలకు ముద్రయిని ప్లవర్ బజారు పోలీసు స్టేషనుకు గొంపోయి ఒక అరగంట అచటనే యుంటిని. వెల్డన్ కంపెనీకి వెళ్లి అచట గోవిందసాని ప్రియనువారిని విచారించితిని. 1 వ ముద్రయిని మెహతా కంపెనీకి తీసికొనిపోలేదు. కాని నేను సుమారు 8 లేక 9 గంటలకు వెళ్లితిని. ఇంతవఱకును సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నల్లేశంపిళ్లెగారితోనే నేను వెళ్లయింటిని. మెహతా కంపెనీకి వెళ్లినపుడు మాతో సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగూడ నుండెను. ముద్రయి ఇరువురు పోలీసుజవానులతో బాటు పోలీసుస్టేషనులోనే యుండెను. ముద్రయి పోలీసు స్టేషనులో నుండగ ఎంగల్బరాయ్ డెవర గాబోలు— అను బాటుని పేరు సరిగ జ్ఞప్తిలేదు—తీసుకెళ్ల ముద్రయికి చూపించితిమి. వేరెచారిని చూపించి యుండలేదు. పిదప 9 గంటలకు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సెంటు థామసు బంటుకు ముద్రయిని పోలీసుజవానులతో పంపెను. 28 వ తేదీ ఉదయం 10 గంటలకు రైలుపై తిరువల్లూరువెళ్లి గ్రామమునకును తీసుకొని వెంకట్రావుకొరకు వూరంతయు విచారించితిమి. తిరువల్లూరు పెద్దగ్రామము. తీరస్థలము. సన్నిధివిధి పెద్దవిధి. వీరరాఘవ స్వామి దేవలముగాక వేరొక దేవాలయముగూడ ఆగ్రామములో కలదు. ఆగ్రామముందు సన్నిధివిధి ఒక్కటిమాత్రమే గలదు. యూనియన్ వారు ప్రతిపదికిని పిడి చేరు గలబోర్డులు వేసియుండిరి. "సన్నిధివిధిగల బోర్డును" నేను చూడలేదు. ఇర్ర దేవాలయముల కెదురుగానున్న పిట్టలకు "సన్నిధివిధి" యనిపేరులేదు. ఆదినమున సుమారు నాలుగు పిట్టలలో విచారించితిమి.

పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు ప్రశ్నకు సమాధానమొసంగుచు తిరువల్లూరునందు 1½ సంవత్సరము ఉద్యోగమందుంటిని" అని పల్కిరి.

అంతట కోర్టువారు ఫలాహారములకు లేచిరి.

ఇండియా బాల్యదళ

ప్రపంచమునందున్న జాతులలో సమానమైన పిల్లలి రాగోరినచో ఇండియాను బాల్యదళయందు బుద్ధికావితనముతో పోషించవలెను.

ఆరోగ్యకరమైన చిగురాలకు తరువాతి గ్లాక్సో చాల శ్రేష్ఠతరమైనది. మిల్క్ ఫుడ్ గల సున్నితమైన శిశుశక్తికి ఏలూటి హానిని కలిగించనట్టి శ్రీము దామాషా ప్రకారము పురుషులైనచే ఆతిజాగ్రత్తతో వేయబడిన శాస్త్రగణితములే లేవనడి.

సరిష్టించ ననడము లేదు. ఏలనగా ఆదిత్యుక నిరూపకరమైనది. గ్లాక్సోను విడుదలకై పయోగించిన మిక్కు తప్పక బహుమతి గలుగను, మీరు తల్లితండ్రులుగా నుండినందుకు మంచి ఆనందము కలుగను.

Glaxo

THE VITAMIN MILK FOOD.

ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగ్ ఆండు కో., లిమిటెడ్, (ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)
2 తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

ఫలహారానంతరము

కోర్టువారు తిరిగి సమావేశమైన పిదప

మహమ్మద్ హసీఫ్

అను వెంటియం పోలీసు కానిస్టేబులు సాక్ష్యమొసంగుచు గత డిసెంబరు 25 వ తేదీ వెంటియం డాక్టరు పెద్దసీసాలను ఒక చిన్న సీసాయున్న మదరాసు కెమికల్ పరీక్షాధికారియొద్దకు గొనిపోవలసినదిగ చెప్పగ తానటలే కొనిపోయిననియు ఆదినము ఆఫీసు మాసియుండుటచే తిరిగి వెంటియం పోలీసు స్టేషనుకు తెచ్చిననియు తిరిగి 27 వ తేదీ ఉదయము కెమికల్ పరీక్షాధికారి నద్దకు గొనిపోయిననియు సీసాలకు వేసిన సిల్కు సరిగనుండెననియు పల్కిన.

క్రాసుపరీక్షలో ప్రశ్నలకు సమాధానము లొసంగుచు 26 వ తేదీ సీసాలను తిరిగి వెంటియం పోలీసుస్టేషనుకు తీసుకవచ్చి పెద్దకొయ్యిపెట్టెలో వానిని పెట్టిపెట్టె తాళమువేసి తనవద్దనే తాళము చేవిని ఉంచుకొంటిననియు మరుదినము ఉదయము తానొక్కడే అసీసాలను తిరిగి కెమికల్ పరీక్షాధికారియొద్దకు గొనిపోయిననియు పల్కిన.

విశ్లేషణ సుందరరామయ్యగారు

పల్లికు ప్రాసిక్యూటరుగారి ప్రశ్నలకు సమాధాన మొసంగుచు నిల్చుచెప్పిరి. "నేను నెల్లూరుకాపురమునను. నాకు ముగ్గురు మనూరైలుగలరు. ప్రస్తుతము ఇరువురుమాత్రమే జీవించియున్నారు. వెంగళమ్మ, కామమ్మ, రాజేశ్వరి అన మువ్వురు మనూరైలులో రెండవమూరై కామమ్మను 2-వముద్రయి ఆదినారాయణాచిచ్చి వివాహముచేసితిని. 1 వముద్రయి సుబ్బారావు మాత్రసోదరిఅల్లుడు. నా భార్యకు వెంకటసుబ్బారావు క్రైస్తవరావు హనుమంతరావు అను మువ్వురు సోదరులుగలరు.

ఆదినారాయణాచిచ్చివాహము-సంపాద్యము

ఆదినారాయణరావుతండ్రి రాఘవయ్య ప్రస్తుతము నెల్లూరుజిల్లా రేబాలగ్రామములో నున్నాడు. కొంతకాలము నెల్లూరుగూడ నుండెను. 1923 సం॥న కామమ్మ వివాహము యందు రాఘవయ్య నెల్లూరునందుండెను. 1923 సం॥ కడ పటిభాగమున కామమ్మ కాపురమునకు వెళ్లెను. భార్యాభర్తలు ఆదినారాయణ తండ్రివద్దనేయుండిరి. 1924 సం॥ కడపటివరకు 2-వముద్రయి తనతండ్రి యింటివద్దనేయుండెను. పిదప ఆతని తండ్రి (రాఘవయ్య) 2-వ ముద్రయిని ఇంటినుండి తీసివేయగ నేను వారికి నెల్లూరులోనే ఒక ఇల్లుకదిర్చి ఆందుంచితిని. ఆస

మయముందు ఆదినారాయణరావు ఏవిధమున సంపాద్యములేక యుండెను.

ఆదినారాయణరావు కాపురమునకు మేమే సామానుల నొసంగుచుంటిని. ఆ యింటిలో మాడునాలుగు మాసములు కాపురముండిరి. పిదపఆదినారాయణరావు సంతపేటకు వెళ్లెను. సంతపేటలో మంత్రములవల్లను దయ్యములవెడలగొట్టు నృశిల్లును జీవించుచుండెను. సంతపేటలోనే వేరే ఉద్యోగ మేమియు లేదు. అట్లు సంతపేటలో మాడులేక నాలుగు మాసములుండి 1925 సం॥ ఫిబ్రవరి మాసప్రాంతమున మద్రాసు వెళ్లి తండ్రిసోదరులకు వెంకటక్రిష్ణయ్యగారితో నివసించుచుండెను. ఆకాలములో దివ్యజ్ఞానసమాజముందు సభ్యుడుగనున్నట్లు నాకు ఉత్తరములు వ్రాయుచుండెను. వేతనము వచ్చుచుండెనో లేదో నాకు తెలియదు.

వెంకటక్రిష్ణయ్యయింట కాపురము

వెంకటక్రిష్ణయ్య దివ్యజ్ఞానసమాజమునకు సహాయకార్యదర్శి. మద్రాసులో వెంకటక్రిష్ణయ్యఆదినారాయణరావువైరాలు 1925 సంవత్సరాంతమువరకు చన్నపురియందేయడచేసిమ్మట అందరును విల్లివాకం వెళ్లిరి కామమ్మఆదినారాయణరావు వెంకట క్రిష్ణయ్యగారితో మరెవరైనను నివసించుచుండినవిషయమై నేనేమియు ఎరుంగను. విల్లివాకంబో వార్డులు 3 లేక 4 మాసములుండిరి. పిమ్మట వెంకట క్రిష్ణయ్య విల్లివాకం విడిచిపెట్టెను. నా అల్లుడుమాతురు విల్లివాకంబో నుండగ విల్లివాకం నేనెన్నడును వెళ్లియుండలేదు.

సుబ్బారావు నెల్లూరు ప్రయాణము

1వ ముద్రయి సుబ్బారావుగూడ విల్లివాకంబోనే నివసించుచుండెను. అతనికి పెరంబూరు వర్కుమెపులో ఉద్యోగము. వెంకటరమణయ్యయన నెల్లూరుకాపురములు మరియొకరుగూడ విల్లివాకంబోనుండిరి. వారు గతించిన నాసోదరియొక్కభర్త. నా భార్య సుబ్బమ్మ గతడిసెంబరుమాసములో 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలబండికి విల్లివాకం వెళ్లెను. 1వ ముద్రయి సుబ్బారావు 10 వ తేదీన నెల్లూరులో మాయంబడి వచ్చియుండెను. నేను నాచిల్లర దుకాణములోనుండగ వచ్చినను మాయంబడిగొనిపోయి, నామాతురు కామమ్మను నారాయణరావు చాల బాధించుచున్నాడనియు, కామమ్మ ఆత్మహత్యగావించుకొననన్న దనియు, తాను (సుబ్బారావు) నారాయణరావు కామమ్మకు వియ్యము పంపుదచ్చి కాపాడుచున్నాననియు, నారాయణరావును పోలీసువారు ఆరెస్తుచేయబో

మహావీరునియు, తానే పితృవాదమునకు భక్తివారి నేమాత్రము పోషించువానియు, అందుచే పితృవాదును విద్వేషమును కలుపుకొని పట్టినాడనియు, అందుచే పితృవాదును విద్వేషమును కలుపుకొని పట్టినాడనియు చెప్పెను.

సుబ్బారావు సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులను
సెంటిమెంటుకొనిపోవుట

సుబ్బారావు, నాభార్య, రాజేశ్వరులు నాయుంటిలో చే భోజనము చేసిరి. రాజేశ్వరినయస్సు సుమారు 8 సంవత్సరములు. విద్వేషము చెల్లించుటకు నాభార్యుంటిపై తెల్ల రాళ్లకట్టులు, మెడలో బంగారుతాళులను బంగారుతీగెముట్టిని పొగడములించి, తాళిబొట్టు, చిన్నతాయిట్టు, ఒక తాళము చెవియుంటిను. చేతులకు మురుగులు, గాజులు, నేత్రము ఉంగరము, కాళ్లకు వెండిమెట్టెలునుండెను. నల్లని అందుగల ఎర్రరంగుచీరె, జరిఅందుగల ఎర్రరంగు ధరించియుండెను.

రాజేశ్వరి చెవులకు లోలక్కులు, మెడలో బంగారు కంటె, చేతులకు బంగారుమురుగులు, గొలుసులు, చెండు నేత్రము ఉంగరములు, కాళ్లకు వెండికడియములు, గొలుసులు ధరించియుండెను. ఎరుపులను, గీతలగుల నీలిపానడయున్న, చెండు చిన్నబాకెట్టును ధరించియుండెను. రైలుస్టేషనువరకు నారినిపంపించినప్పటిని. ప్రయాణికులకు నాభార్యచేతికి రు 10 ల నొసంగితిని. సుబ్బారావు తప్ప నాబంధువులు మరెవ్వరు గాని నాభార్యకూతులతో విద్వేషముకలలేదు. నాభార్యపెట్టెగాని మూలగాని బ్రతుకుగాని తనవెంట తీసుకపోలేదు. చెండునడుగునాడ తీసుకపోయి యుండలేదు. మరుసటిబండిలో తిరిగివచ్చెదనని నాతో చెప్పెను.

తిరిగిరాకుండుట - తంతివార్తలు

నాభార్య నెల్లూరు విడచిపెట్టిన పిదప 11,12,13 తేదీలలో ప్రతిదినము స్టేషనుకు పోవుచుంటినిగాని నాభార్య మాకుండు రాలేదు. విద్వేషమునందలివిషయమై నాకెట్టి ఉత్తరమురాలేదు. 13 వ తేదీ వెంటటరమణయ్యకు తంతి నిచ్చితిని. "ఆదనాంట్లు విద్వేషముకలలేదు. ఉత్తరమేమియులేదు. చాల నిరుత్సాహముతోనున్నాను. వారి కేమియును తంతియాలమున తెలుపును" అని తంతినిచ్చి తిరుగు తంతికి నబ్బు చెల్లించితిని. 14 వ తేదీ వెంటటరమణయ్యవద్దనుండి తిరుగు తంతి వచ్చినది. "ఆమె నెల్లూరున కంబుడెనని సుబ్బారావు చెప్పెనున్నాడు" అని అందు వ్రాయబడియుండెను. 18 వ తేదీ సుబ్బారావువద్దనుండి చెండుకాడ్లు నాకు 14 వ తేదీ ఉదయము చేరెను. వానియందు సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులు తనవద్దనే సుఖముగనుండినట్లును రాత్రికి నెల్లూరు పంపుచున్నట్లును వ్రాయబడియుండెను. అప్పుడు సుబ్బయ్య నామెయొక్క తల్లి సోదరి విద్వేషముతో నున్నందునను, వారు ఆదినమున నెల్లూరు వచ్చెనని వినుటచేతను అప్పుడు యింటికివెళ్లి, మీతల్లి, అక్క ఎప్పుడు నెల్లూరు వచ్చెనని అడుగగ 14 వ తేదీ రాత్రికి తప్పక వచ్చెనని చెప్పెను. 14 వ తేదీ రాత్రివరకు నాభార్య మాకుండు రాలేదు. ఆరాత్రి నేను రైలు స్టేషనుకు వెళ్లి యుండలేదు. అప్పుడు తల్లి అక్క ఆరాత్రి నెల్లూరు వచ్చెనని వింటిని. అప్పుడు ఆమెల్ని సోదరి మువ్వరు అర్ధరాత్రి మాయింటికి వచ్చి పెద్దగొంతుతోపిలచిరి. మీభార్య విడ్డలు కనుపింపలేదని చెప్పిరి.

ముద్దులతరపు న్యాయవాది:— ఆస్త్రీలు సాక్షులుగ చేర్చుకొనబడియుండలేదు. కావున ఆస్త్రీ ఆశ్చర్యము.

ప. ప్రాసిక్యూటరు:—సుబ్బయ్య రాజేశ్వరులు తమతోవచ్చిరని అప్పుడు తల్లి సోదరులు మీతోచెప్పిరా—రా లేదని చెప్పిరి.

సాక్షి ఇంకను ప్రత్యుత్తరము లొసంగుచు అప్పుడు తల్లి సోదరులు తమకొక ఉత్తరమును గొనివచ్చిరినట్టిరి. ఆ ఉత్తరము వ్రాసినది ఆదినారాయణరావు. అందు తన ఆత్మ మరల విషయమై తాను (ఆదినారాయణరావు) రాజేశ్వర్య కామమ్మ చాలాతరపుతో నుంటిమని వ్రాసెను. పిమ్మట మరుసటి వేకువ బండికి (15 తేదీ) నాభార్యవరకు కృష్ణరావును నేనున్న విద్వేషముకలలేదు. ఉదయం 8 గంటలకు విద్వేషముచేరితిమి. అప్పుడే కామమ్మ రైలుస్టేషనుకు వచ్చుచుండగా "మీయమ్మ యే మారినది" ప్రశ్నించితిని. "సుబ్బారావు అమ్మను చెల్లెలిని నెల్లూరుకొంటిని చెప్పినాడే! నెల్లూరుకు రాలేదా?" యని అడిగెను. పిదప కామమ్మ మమ్మును 1 వ ముద్దయ సుబ్బారావు ఇంటికి గొంపొయెను. సుబ్బారావు ఇంటిలో లేడు. ఆతని భార్య ఇరువురు మాకుండుమాత్రముండిరి. తులశమ్మను నాభార్యవిషయమై అడుగగ నెల్లూరుకు బంపబడిరే. ఇంకను రాలేదాయని అడిగెను. ఉదయము 10-30 వరకు విద్వేషముకలలేదు అని తిరుగుచుంటిని. సుమారు 11 గంటలకు సుబ్బారావు ఇంటికిరాగా నాభార్య మాకుండువిషయమై అడుగగ "ఏమి ఆశ్చర్యముగానున్న

ఆందమైన దంతములు

ప్రతి స్త్రీకిని అందమైన దంతము లనగా నొక విధముగ గౌరవము. కొలినాను డెంటూల్ క్రిము నుపయోగించి, నీ దంతములను ఆరోగ్య కరముగను, అందముగను వుండునట్లు చూడుము. దానియొక్క విరివియును మిగడకంటే మరుగు, వన్నెను చెప్పును. దంతములయొక్క కాంతిని గీకివేయక, స్వభావాన్నిచ్చిన దంతములపై యుండును.

నోటియందు నివాస మేర్పరచుకొని, దంతములకు బాగును, పుష్టిని కలుగజేయు లక్షల కొలది విష క్రిములను ధ్వంసముచేసి పారదోలును. 'కొలినాను' ధరయందు సరసమైనది. ప్రతిగొట్టునును 100 మార్లకు పయోగించ దగినంతగలదు.

KOLYNDOS

డెంటూల్ క్రిము

Representatives: DAYTON, PRICE & Co Ltd.
Calcutta Bombay Madras Karachi
Delhi Lahore Rangoon

దే. నెల్లూరుకు పంపివేసినానే చేరలేదా" అనెను. పిదప ఆరగంటవరక వచ్చుటనేయుంటిని. ఆదినారాయణ రావునుమాత్రము అచ్చటచూడలేదు. సుబ్బారావు రాకముందు వెంటటరమణయ్యను చూచితిని. 1,2 ముద్దయలకుగూర్చి సందేహముగ వెంటటరమణయ్య నాతోచెప్పెను.

పోలీసువారికి ఫిర్యాదుచేయుట

నేను నాభావమరదియున్న సుబ్బారావును సెంటియం పోలీసుస్టేషనుకు రామలిపిదిగకొరగ ముగ్గురము కలిపిచెల్లితిమి. స్టేషనుకు వెళ్లినపిదప ఆదినారాయణరావు మమ్ము కలుసుకొనెను. స్టేషనులో వచ్చుగొంటివెళ్లకు ఈసమాచారమును చెప్పి "మందు నెల్లూరుకు తంతియిచ్చి, వారుచేరినోలేదో తెలిసికొని పిదప ఫిర్యాదు చేయవలసి"దనిచెప్పిరి. నేను నాభావమరది ఆదినారాయణరావు జనరల్ పోస్టుఆఫీసుకుపోయి నెల్లూరుకు తంతి నంపితిమి. క్రిష్ణారావు తంతివ్రాసెను. "మాచెల్లెలు మేనకోడలు నెల్లూరు చేరిరా" యని నా సోదరుడు లక్ష్మీనర సయ్యకు తంతినింపెను. 6 గంటలవరకు జబాబులేదు. తరువాత మువ్వరము కలిపి సెంటియం పోలీసు స్టేషనుకువెళ్లి స్టేషనులో పిటిషను వ్రాసి పోలీసువారి కిచ్చితిమి. 2 వ ముద్దయ ఆదినారాయణరావు వ్రాసెను. నేను సంతకము చేసితిని. కృష్ణరావు ఆదినారాయణరావులు సాక్షి సంతకములు చేసిరి. ఆసమయముందే 1 వ ముద్దయ సుబ్బారావుగూడ మరియొక పిటిషనువ్రాసి పోలీసువారి కొసంగెను. ఫిర్యాదుజేసి నేను కృష్ణరావును నెల్లూరుకు వెళ్లితిమి. 2 వ ముద్దయ మాతో నెంట్లు స్టేషనువరకు వచ్చెను. 15 వ తేదీ రాత్రి 12 గంటలకు నెల్లూరు చేరితిమి. నెల్లూరు వెళ్లి చెంగల్పట్టు జిల్లాపోలీసు నూపరిండెంటుకును ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుకును చెండు తంతివార్తలను, సెంటియం పోలీసుస్టేషను కొక ఉత్తరమును అంపితిని.

జడ్జి:—ఈ ఉత్తరము ఫిర్యాదుగాదు. నాజూలమును గాదు. కొన్ని ఆరోపణలు మాత్రమే అందున్నవి.

సాక్షి ఇంకను సాక్ష్యముసంగుచు ఆ యుత్తరములో సుబ్బారావుపై తనకు గల అనుమానములను వ్రాసితిని తెల్పెను. నాసోదరుడు లక్ష్మీనరసయ్యయున్న, జ్యోత్యులు అను మరియొకరు మరికొందరు నాతో జెప్పిన సమాచారముపై నేను సెంటియం పోలీసువారి కీయ ఉత్తరమును వ్రాసితిని.

"అల్లునిరాక"

16 వ తేదీ రాత్రి సుమారు 2 గంటలకు ఆదినారాయణరావు, నా మా తురును

మాయింటికివచ్చిరి. నాఅల్లుడు నారాయణరావు నాపక్కపై చిచ్చుకొన్నది "ఈ సందర్భములో ఏమిచర్యకై కొంటిరిని" అడిగెను. "నూపరిండెంటువద్ద రాకుండు తంతినిచ్చితినినియు, నీవు మాడ ఈ విషయములో జేరితినినివింటిని. నాముఖము చూడవద్దు" అని చెప్పితిని. "విద్వేషముకలలేదు బాబులు గుంటులు వెతికదని చెప్పెను. నాయుంటిలో సుమారు 10 నిమిషములుమాత్రమేయుండెను. "సుబ్బారావువద్ద చాలమంది కూలివాండ్లున్నార. అత్రను, మరదలను చంపించి యుండవచ్చును." అనిగూడ ఆదినారాయణరావు నాతోచెప్పి తాను, తనభార్య (కామమ్మ) విద్వేషముకలలేదు. నాభావమరది కృష్ణరావు నెల్లూరు పోలీసువారి కివిషయమై ఫిర్యాదుగావించెను. 19 వ తేదీ కృష్ణరావు మానుమంతరావు, పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు, సి. సుబ్బారావు అను నాసోదరిగింటివారు మువ్వరముకలిపి విద్వేషముకలలేదు. సుబ్బారావు 23 వ తేదీ నెల్లూరువచ్చెను. కృష్ణరావు, మానుమంతరావు, కామమ్మ మువ్వరు మరుసటిదినము (24 వ తేదీ) నెల్లూరువచ్చిరి. కృష్ణరావు నెల్లూరు తిరిగివచ్చి "శనములు సుబ్బారావు ఇంటిదొడ్డిలో కనుపించినవి. ప్రతికితియబడినవి" అని తెల్పెను. కామమ్మ తనతో నొక చిన్న పెట్టెను తెచ్చెను. మరుసటిదినము నే నాపెట్టె తీసిచూడగ కొన్ని దివ్య జ్ఞాన సమాజపు పుస్తకములు, చిన్న చీటీలు, ఉత్తరముల జాబితా, జనరాజదాసా మొదలగు మహానీయులవద్దనుండి వచ్చిన ఉత్తరముల సారాంశము అందుగలదు. అంతక చీటియందు 1-వ ముద్దయ సుబ్బారావు ఆదినారాయణరావుకు వ్రాసిన చీటియొకటి గలదు. అందలి విషయములను కామమ్మకు తెలిపితిని. కాని ఆమె బదులుచెప్పలేదు.

2-వ ముద్దయ వివాహమైనప్పటినుండి ఆతని వర్తనము నాభార్యకు నచ్చనందున అప్పటినుంచి ఆదినారాయణరావు నాభార్యపై కోపముతో నుండెను.

ఈ సమయమున 5 గంటలకుపైతే కోర్టువారు విచారణను ముగించిరి. 14-వ తేదీ ప్రారంభ మగును.

నీసా 1-కి, రు 2-0 0 **కుసుమ** వి.పి.చారి కీరు.
ఈమందు గనేరియా అను సెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మాత్రద్యాయము నుండి వెలువడు ప్రాసమును మూత్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకు, పోటు, మొదలగు భాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకుగలుగు యేవిధమయిన కుసుమవ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా మరుగ్గును. 1172-1766
ఆనందకుటీరము. 3, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు

వెటిలు బాట్లవాలా కేసు

బొంబాయి కార్పొరేషను అధ్యక్షుని ఎన్నిక న్యాయమా?

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 12:— వెటిలుగారు నూతన బొంబాయి కార్పొరేషను అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడెనని ప్రచురింపబడిన బాట్లవాలాగారి ఎన్నిక సరియైనదిగాదని తెల్పిస్తూ వాదనలు చేసిన వెటిలు చివరభాగమునందు విచారించుటకు న్యాయమూర్తి తీర్మానించెను. ప్రతివాది యిట్లు పేర్కొంటు నందు తెలిపెను. “వెటిలు బాట్లవాలాగారి దివరలో చాల కాలమునుండి కార్పొరేషను సేవచేయుచున్నందున అప్పుడధ్యక్షత వహించిన పినాయిగారు తాను కాష్టింగ్ ఓటుతో ఈ తగవు తీర్చి నిష్పక్షపాదమున పురపాలక సంఘసభ్యురాలు మాకంటేన తిని లాట్లు తీయమనగా లాట్లు తీసెననియు బాట్లవాలాగారికి అధ్యక్షత నిచ్చిరనియు తెలిపిరి. మనసిపలు అట్లుకు వ్యతిరేకముగా ఎన్నికలు జరుపలేదనియు సంఘమువారు తీర్మానము గూడగా వినియెననియు తెలిపిరి. వాది వాదమేమన తమకు ఇం తెరియిజెండ్ల నువ్వనియు, అధ్యక్షుని ఎన్నిక రద్దగువరకు అతని చర్యలు న్యాయసమ్మతము లగుననియు తెలిపిరి. కేసు మే 23 వ తేదీకి వాయిదాపేయబడెను. (క్రీ.పెను)

మోటారు ప్రమాదము

మద్రాసు ఆంధ్రసభలో యావజ్జీవసభ్యుడైన రాజేశ్వరి అనుమలకెట్టి వెంకటస్వామికెట్టి కొమారుడు అయిన కన్నయ్య కెట్టిగారు 1927 సంవత్సరం ఏప్రిల్ మాసం 5 వ తారీఖు శోశంగిపురం నుంచి సాయంత్రం దాదాపు 4 గంటలకు పట్నం రావలయునని మోటారుబస్సులో వచ్చుచుండగా పూరి వెలుపలకు రాకమునపు తిరుగుడువద్ద వేగముగా బండితిప్పుగా బండి తలక్రిందులై బండిలోవున్న 16 ప్రయాణీకులకు దెబ్బ తగిలెను. తీవ్రమగుదెబ్బ అనగా కుడిచేయి మోచేతిపయి ఎముక విరిగెను. పేరు అనుమలకెట్టి కన్నయ్యకెట్టిగారు. 2 యెడమ చేయ్యి దిగువయెముక విరిగి ప్రస్తుతం నెమ్మదిగావున్నది. పేరు సామి రంగనాథంకెట్టి, 3 కుడిచేయిపయియెముక అనగా పయికిలు మీదికినెట్టెను. పేరు దేవు రాధయ్యకెట్టిగారియెముక అచ్చటకు కుక్కరినాడు దెవగునలెనచ్చి యథాప్రకారసభ్య మునకు వచ్చునట్లు చేసెను. మిగిలిన పయికునుపర్చిన 1 సంఖ్య 2 వ సంఖ్య పేరుగలవారిలో 2 వ సంఖ్యగలవారి యెముక మ రల సరిపడెను. 1 వ సంఖ్య వారియెముక కలిసిదది లేనది తెలి యలేదు. శ్రీమూర్తి టి. రంగచారి సర్జన్ గారు ప్రస్తుతం వీరి పల్లనే నెమ్మదియనని పైవమును యెల్లప్పుడుప్రార్థించుచున్నా ను శ్రీమూర్తి. యస్. వెంకటాచలంకెట్టి యం. యల్. సి. గారు 2 రోజులకు 1 పర్యాయంవచ్చిచూచుచున్నాగు. యీ అపా యమే వీడలకు జరిగిన దోషవిచారణలేదు. శోశంగిపురం తా లూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగారు పయికిన బండితోలువానిలయి సన్న తక్షణం పూడతీయవలెను. యితనికి దోషిధంగా లయి సన్న యిచ్చిరో తెలియదు. ఆ తోలువానికి 10 రోజులకు మునుపే లయిసన్న యిచ్చినారు. తీవ్రము చర్యపుచ్చుకోవలెను. (దేశ సేవకుడు.)

బ్రహ్మ భారతి

[సంపాదకుడు సోమరాజు రామానుజరావుగారు] ప్రభవసంవత్సరాదినాడు వెలువడిన మొదటి సంచికయగు చైత్రమాససంచిక మాకందినది. ఇది పుస్తకాకారముగ సుమారు 50 పుటలను కలిగియున్నది. ఇందుసింహానలోకనమును గంగా జతరణమును నాటకమును శ్వేతశిలాదిత్య యనుకథయును యను ప్రహసనమును తెలుగుబర్మాభాషామంజరియును హాస్యలతయును కలవు. ఈ పత్రికను గూర్చినయితరవిషయములను తెలియగోరు వారు బ్రహ్మభారతి మేనేజరు తింగంజంరంగూన్ బర్మా అని గాని శ్రీఆంధ్ర జాతీయముద్రాలయము 87-87 వీధి రంగూన్ జర్మా అనిగాని వ్రాయవలెను.

స్వవృద్ధి

సంవత్సరోత్సవ సంచిక

మచిలీపట్టణము భొజ్జిల్లి పేటలోనున్న స్వవృద్ధి విద్యార్థి సంఘమువారిచే ప్రకటింపబడిన యీసంచిక నందుకొంటిమి. ఇది 1926 డిశంబరులో వెలువడినది. అంజలి, కార్మికవేదము ఉపన్యాసములు సందేశములు మున్నగునవి దీనియందుకలవు. నెల నాలుగణాలు. పరియవారు పైవిలాసమునకు వ్రాయ వలెను.

ఒక కార్మిక తీసివేసి మరియొక కార్మికను వేయునప్పుడు ఎక్కడ మెట్లు.

ఒక బాండును తీసివేసి మరియొక బాండును వేయునప్పుడు ఎక్కడ మెట్లు.

భోర్డును కలిగియున్న

వారి కిక్

నెక్కుడు తృప్తి

ప్రస్తుత మున్న “ఇ” రికము మొబిల్ చమురును వయోగించిన ఇంజను సునాయనముగా భోర్డు బయలుదేరుటను మీరు చూడగలరు.

ఇదివరకువలెనే అన్ని సదుపాయములు గలిగియున్న నేటి మొబిల్ ఆయిలు అపూర్వమైన మ రొకసదుపాయ మును చూడగలదు. ట్రాన్సు మిషను బ్యాండులు ఎల్లప్పుడు మెత్తగను, జగత్తగ నుంచుకొనిన పక్షమందు కారును నడుపుటకు ప్రారంభించునట్లున గాని, ఆపివేయు నట్లున గాని గుడ్డుకొనదు. మా మూలుగు మీకు ఆయిలుకు అయ్యెడి ఖర్చు కలసివచ్చుటే గాక, బ్యాండు లకు ఆయుర్వృద్ధికరముగ నుండగలదు.

ఒకే ఆయిల్ లో రెండు విశేషాంశములు అపూర్వమైన కలయిక.

ఇందులో విశేషాంశముల ప్రత్యేకత్వముల ఎవ్విధ మైన ధనవ్రయము మూలమున గాక కార్బన్ డిఫాజిట్టు కాబడిన హేతువున సంభవమైన దని గ్రహింపవలెను.

మోబి లాయిలు యింజనీర్ల, కెమిస్టుల విశేషాను భవమునలన యీ ఆయిలు నందు యీ శ్రేష్ఠత్వము కనిపెట్టుబడినది.

భోర్డుకారుల వాడుచున్న క్రిటియొక్కరు చాల కాలమునుండి మోబి లాయిలు “ఇ” నే ఉపయోగించి, మంచి దని ప్రశంసించియున్నారు.

విశేషాంశములతో గూడిన యిప్పటి “ఇ” మోబి లాయిలు నీకారు నడుచుటకు ప్రారంభించునపుడును, ఆపబడునపుడును నెట్టి కుమపు గలుగ నీకుండును. ఈ ఆయిల్ లో వెనుకటి విశేషము లటుండగా యిది యొక నూతన లంకేమై యున్నది.

విశేషాంశములు చేర్చబడిన “ఇ” మోబి లాయిలు

భోర్డు కారులకు

మోటారు సామానులు దొరకు ఎల్లప్రదేశములందును దొరకును.

BOMBAY
CALCUTTA
COLOMBO

Manufactured only by

VACUUM OIL & Co.,

KARACHI
MADRAS
RANGOON

మనకాపవాత్తులు

కూలీల రవాణా:— ఆదివారమున మలప్పురం నుండి 1500 కూలీలు 15 తేదీన రవాణాకాసున్నారు. వీరిని గొల్లపూడి బహదూరు మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు వెళ్లి పరీక్షించెదరు.

వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాల వార్షికోత్సవము
కళాశాలలోని ప్రాథమికోన్నత విద్యార్థుల జరుపబడు నీయుత్సవము 1927 మే నెల 8 తేది ఆదివారమున కళాశాలయందు జరుపబడును.

శిం. రామారావు, సంయుక్త కార్యదర్శి.

(శ్రీ) ఉత్తరాదిమతము (శ్రీ) రామనవమి కాలక్షేపములు:— తిరువల్లిక్కేడిలో సింగరాచారి వీధిలో నున్న ఉత్తరాదిమత మనబడు శ్రీ సత్యజ్ఞానమందిరమున యీ నెల 10 వ తేదీ ఆదివారము (శ్రీ) రామనవమి నుండియు ఉత్సవములు ప్రారంభమైనవి. భవనమంతయును కడుమునోరయిన న లంకరింపబడెను. విద్యుద్దీపముల నేక మురుపుబడెను. ప్రతిదినము ను రాత్రియలో భజన జరుగుచున్నది. ఉదయమున సాయంకాలమున పురాణములు జరుగుచున్నవి. నేడు (14 వ తేదీ గురువారం) రాత్రి 8 గంటలకు మతం రాజారావుగారు (దౌపదీమాన సంరక్షక కళానుగూర్చి కాలక్షేపము గావించెదరు.

దక్షిణాంధ్రుల బ్రహ్మజ్ఞానసభ-ఖడ్గరు ప్రదర్శనము

ఆఖిలభారత చర్మాసంఘము (ఆంధ్రకాఖి) నారాయణ నరమండుండెడి ఖడ్గరు సంచార వస్త్రాలయము 1927 సం॥ రం యేప్రిల్ నెల 15 వ తారీఖు మొదలు 19 వ తారీఖువరకు ఆడయూరలోనుండు తియసాఫీకలు సాపైకి (బ్రహ్మజ్ఞాన సంఘము) మార్చబడును. బ్రహ్మజ్ఞాన సభా కార్య నిర్వాహకులు ఖడ్గరు ప్రదర్శనమునకు చక్కని ప్రదేశమిచ్చెననునది దయతో వాగ్దానముచేసిరి. ప్రచారకుల మూలముగా అసలుధరలకే ఖడ్గరు యింటింటికి పంపబడును.

సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి గౌరవనిర్వాహకుడు.

రాకపోకలు:— గొల్లపూడి మహమ్మదు హబీబుల్లాగారు నిన్న మద్రాసునవచ్చిరి.

ముధురలో జరుగనున్న ఆఖిల రాష్ట్రీయ పరపతిసంఘ మహాసభకు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిన సర్ లల్లాభాయి శ్యామలదాసుగారు బొంబాయి మొయిలు దిగి మద్రాసు వచ్చిరి.

ఇండియన్ బ్యాంక్ సెక్రటరీగారు విద్యాసాగరరాం ద్యా గారికి అతిథులు. నేటి సాయంకాలం మధుర వెళ్లెదరు.

సర్ హెన్రీ బ్లూవార్డుగారు (దక్షిణాపథ కమాండరు ఇన్-చీఫ్) సైన్యాధిపతిగారు మద్రాసునవచ్చిరి.

యం. యస్. కుబ్రూర్ గారు (జిల్లా పోలీసు మా పరిం పెండ్లెంట్) గంరాత్రి నేలం వెళ్లిరి.

బహుబల్లాగారు వాత్తరు వెళ్లిరి.

డాక్టరు సి. రామమూర్తిగారు నేటి ఉదయం విశాఖ పట్నమునండి వచ్చిరి.

యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు రేపు తెలంగాణకు ఎక్కు (పెన్ ఎక్స్) మెర్కరా వెళ్లెదరు.

అల్లుల కూర్మదేవ భూస్వామిలసభకు అధ్యక్షుని పదవిం చెదరు. మద్రాసుకు తిరి 18 తేదీన వచ్చి కలకత్తాకు 20 తేదీ ని వెళ్లెదరు.

గొల్లపూడి రంగనాథ మొదలియ్యగారు గతరాత్రి నెల్లూరు వెళ్లిరి.

యస్. సి. ఎవాన్సు ఈరోడ్డు వెళ్లిరి.

ముర్రేహుల్స్ బ్రాబరు (ప్రధాన వ్యాయామూర్తిగారు) న్యాయమూర్తి కర్ణావతిగారు, నవాబ్ అఫ్జల్ ఉల్ ముల్క్ గారు ఉదకమండిలం వెళ్లిరి.

హోజి ఇస్మాయిల్ నేట్ గారు కలకత్తా వెళ్లిరి.

సర్ సి. వి. రామస్వామిఅయ్యగారు నేటిఉదయం మద్రాసుకు తిరివచ్చిరి.

తెనాలి (న్యూనివిలేజి)

మ్యూనిసిపల్ యెన్నికలు

తెనాలి మ్యూనిసిపాలిటీలోని 9వ వార్డు కాన్సిల్లరుసా నము ఖాళీఅయినందున, యెన్నికలు జరుపబడెను. శ్రీ యు తులు పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్య, సంకా వీరభద్రయ్య, పె నుమాడి హనుమంత రావుగార్లు అభ్యర్థులుగా పోటీచేసిరి. శ్రీయంత పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్యగారికి యెక్కువసంఖ్య తులు వచ్చుటచే వారు తెనాలి మ్యూనిసిపల్ కాన్సిల్లరుగా యెన్నుకొనబడిరి.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

బి. యస్. సి. పరీక్షాఫలితములు 1వ భాగములో కృతార్థులు నెంబరు 498 టి. యస్. ఆదినుబ్రహ్మయ్యం, 498 డి. బాలసుబ్రహ్మయ్యం, 502 యస్. రాజగోపాలక్

కాన్పూరు జాతీయవారము

కాన్పూరు, ఏప్రిల్ 13:— జాతీయవారము సభలిచ్చుటకడు ఉత్సాహముతో జరిగినది. చివరచెందుకోజులు సభలుజరిగెను. జలియనువాలాదుర్నయముల మరువరాదని పలువురు పవన్యసిం చిరి. కాంగ్రెసుసభ్యులను వాలంటీరులను యెక్కువనందిని చేర్చిరి. కద్దరును వీధులలో విక్రయించిరి.

బరూచాగారి పరిశ్రమలశాఖిరిపోర్టు

బొంబాయి, పరిశ్రమలశాఖ డైరెక్టరుగ నుండిన బరూ చాగారు ఉద్యోగమునుండి విరమించుటకు కారణము వారు తమ శాఖనుగూర్చి డి కం బరు లో నొ సంగి న రిపోర్టు అని తెలియుచున్నది. ఆరిపోర్టునందు సైకలేరియలు నందలి కొందరుద్యోగులు స్వభావముగూర్చి ప్రకటనముగ వ్రా సియుంటున్న ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించలేదు. కాననసభలో యెన్నిసార్లును కోరినను రిపోర్టును ప్రభుత్వమువారు ప్రక టించలేదు. ప్రకటించినను కొన్ని భాగముల తిసివేయుదురట. (ప్రేమెను)

ఇండియా, ఇంగ్లాండు పనివాండ్ర సమితి

రాజకీయవైదిల విడుదలగోరుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 12:— ఘాత్యురంధను వార్త యి ట్లు రెండువున్నది. లండనులో బ్రిటిషుఇండియను పనివాండ్రు జే. హోవలుగారి అధ్యక్షుత్వక్రింద సభచేసి, ఇండియాలో బా ధ్యతాయంత ప్రజాప్రభుత్వమును స్థాపించవలెననియు రాజకీయ కైదీలందరిని వెంటనే విడుదలచేసి అసభ్యులనొ న్యాయస్థా నములందు విచారించవలెననియు తీర్మానించిరి. ఉభయదేశము ల పనివాండ్రుసభ్యులకొరకు బ్రిటిషు, ఇండియను పనివాండ్ర సమితి అనిఒకసంస్థ యేర్పాటు చేయబడెను. (ప్రేమెను)

నంపూర్ణ సాతంత్ర్యప్రచారము

అరెస్టు చేయబడినవారిని వదలుట

లై సెన్సులేషుండ ఆయుధములను ధరించినందులకు నాగ పూరులో అరెస్టుచేయబడినవారి విద్దరిని 18 గంటలనేపు చెర సాలలోనుంచి తాత్కాలికముగా వదలిరి. తరువాత బహిరంగ సభ జరిగినది. వారిద్దరును ఆయుధములను మరలధరించి ఆసభకు వచ్చిరి. గాని పోలీసువారు మిన్నకుండిరి. “ దొరతనమువారు సుబాషుచంద్రబోసుగారు మున్నగువారి నక్రమముగా చెరసా లలోనుంచి యెన్నందుననే అన్యాయముగా రీసత్యాగ్రహమును ప్రారంభించిరి. ఇది కాంగ్రెసు నియమములకు విరుద్ధమైనది కాదు అని న్యాయవాదులకు తుయ్యిరు భావేలుగార్లు నుడిచిరి. వలంటీరులు సత్యాగ్రహమును జరుపుటకు కావలెను దౌర్జన్య విరహితమును సత్యాగ్రహమును సాగింపవలెను. అందుల కాయు ధములను సమకూర్చవలెను. మందుగుండు సామానులను తయారు చేయవలెను. వంగ నాయకులను వదలువరకును ఆయుధశాసన ములను ధిక్కరింపవలెను అని అదృష్టవశం తిజారీగారు నుడి చిరి. దౌర్జన్యము పనికిరాదు. ఆయుధములను యేసభ్యులను యువయోగింపగూడదు. కాంగ్రెసువారే యాసత్యాగ్రహము ను సాగింపవలెనని నేను కోరెదను అనిసూడ అభ్యర్థులు నుడి చెను.

స్వరాజ్యసభ్యుని విజయము

సం॥ రా. శాసనసభకు మొయిసుపురి ఉపయెన్నికయం దు స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థి తాహుగులూబుంగిగారు ప్రత్య ర్థిని 3000 ఓట్లతో ఓడించిరి.

30 సంవత్సరములుగ ప్రసిద్ధులైన వైద్యరత్న పండిత గోపాలాచార్యులవారి

అమృతమలరత్నం విద్యార్థులకును యౌవనాపదల, కుసు మిక్కిలి ఉపయోగకారి. మరియు చర్మమునకును మెద డునకును మంచిబలుమును, నేత్రములకు చలవను, వెండ్రుకలకు కాంతిని కలుగజేయును. దీనివలన తలపోటు, మంటలు, ఒంటి తలనొప్పులు, కన్నీరుకారుట, పుసులుబొట్టు, శరీరతాపము. సవారీగగును. దీనిగుణము అనుభవజాలకు దెలియును.

బుడ్డి 1 కి. రూ 1-0-0 1045

క్యాటలాగు కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును

ఆయుర్వేదాశ్రమం

151 గోవిందప్పనాయుని వీధి.

(బాంచి 188. బ్రాడ్యే, హస్తబాహు 287, మదరాసు.

నా ఏజంట్లు సి. వి. శేషగిరిరావుగారు, నెల్లూరు.

ఇది అమృతమలరత్నం సబ్బు

PEERLESS ERASMIC SOAP

The Dainty SOAP

శాసనసభల వ్యామోహమునందు మునిగిపోరాదు

స్వరాజ్యపక్షమువారికి హార్ని మెనుగారి హితవు బాంబాయి ఏప్రిలు 18:—కేరళ రాష్ట్ర సభ కార్యక్షేత్రానికి బోవుచున్న బి. జి. హార్ని మనుగారికి బాంబాయిలోని కేరళ రాష్ట్రీయులు నిన్న రాత్రి విడ్డూలుసభజేసి సాగనచిరి. అధ్యక్షుల తనహంచిన కృష్ణయ్యగారు హార్ని మనుగారు అధ్యక్షునిగలె లుపు సందేశము వినడగియున్నదనియు యిట్టిసమయమున వారు మనవిధినిగూర్చి హితముసంగట అత్యవసరమనియు జెప్పిరి.

హార్ని మనుగారు తాను యిడివరకు ప్రచారముజేయుచు న్ను యెట్టివరతులకు లోబడి సహాయనిరాకరణ విధానమును విడచిపెట్టనని జెప్పిరి. శాసనసభాప్రవేశ విషయమున భేదాభిప్రాయముగలిగి కాంగ్రెసునందు పనిజేయుచున్నవారే కొందరు కాంగ్రెసును విడచిపెట్టి చందులకు చింతిలిరి. “శాసనసభల ప్రవేశించుట మామటా యనునది గొప్పవిషయముగాదు. కాని వాటియందున్న బయటనున్న సహాయనిరాకరణ వనలించుచున్నామలేదాయని యెంచలెను. మొదటిలో శాసనసభాప్రవేశము ప్రమాదకరమని నేను దలంచియుంటిని. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారు సభావ్యామోహములకులోబడరని దలంచియుంటిని. అందుచే తనేవారికి వనస్కూర్తిగ సహాయముజేసితిని వారు సభలలో సహాయనిరాకరణ విధానమునే ఆవలించుచో యిప్పటికైనను సహాయము జేయుదును.” అని జెప్పిరి.

కర్నాటక స్థానికసంఘముల సభ ధారావారు (ట్రెయినింగు కాలేజియందు ఏప్రిలు 29, 30 తేదీలందు రా. బి., ఎ. కె. పాయిగారి అధ్యక్షుక్రింద జరుగను. (ఆ. ప్రెస్ పబు.)

సీట్లచెడకుండ రెజిస్టరు కవరులో నుండి కరెన్సీనోట్లు హరించుట

ముద్దాయికి 9 నెలల కఠినవరకము కాన్పూరు, ఏప్రిలు 18:—వ్యాధ్యాధికారి నేడు ఒక ఇంటియైన పోస్టులకేసలో తీర్పు చెప్పెను. ముద్దాయికి కోర్కీ ప్రసాదుకు 9 నెలల కఠినవరకమును 250 రూపాయల జరిమానాయు విధించిరి.

సంపత్తిలా లననాడకు ఒక రిజిస్టరుకవరులో రు 250 ల నోట్లనుంచి నీలుచేసి ముద్దయిచేపొస్తాఫీసుకంచెను. చిరునామా దావీడు పొట్టమాట్టరువద్దకు వచ్చియుండు నోట్లు హరింపబడనని తెలుపగా పోలీసువారికి తెలుపబడెను. పోస్టుగూస్తాలలో ఈ ముద్దాయి తీసెనో లేక నోట్లు అసలు అందుంపబడలేదో తెలియలేదు. పోస్టాఫీసు తూకములుసరిగ్గా నేయుండెను. నోట్లుండగ తూచినయెడల ఎక్కువతూకము రావలెనుగాని ఆగ్రాలో తూక మే సరియైనదిగాదు. కావున నోట్లు రిజిస్టరు చేయునప్పటికే తేవని నిరారణచేసిరి. కవరులో క్రొత్తరకము జిగురుండుట బట్టి ముద్దయి నోట్లను హరించెనని తీర్మానించిరి. ఆగ్రా పోస్టుమాట్టరు ఒకరిజిస్టరుకవరు తెచ్చి అందులోనుండి ఎట్లు సీట్లు చెడకుండ నోట్లలాగవచ్చునో చూపించెను. అంత ముద్దయి నేర మంగీకరించెను. (ఆ. ప్రె.)

రంగూను మెయిలు మాననప్రభుదావా

వాది సార్వభౌమ గురు రంగూను ఏప్రిలు 18:—రంగూను మెయిలు సంపాదక ప్రకటకులు భట్టాచార్యుల యాజ్ఞీ గార్లపై బర్మా బాధిమను సార్వభౌమగారు తెచ్చినమాననప్రభుదావా విచారింపి ముద్దాయిలకు విడుదలచేసిరి. యామిషనునందు తండ్రి, కొడుకులిరువురే ఫస్టు లనియు ఇతరులధర్మముపై నాధారపడియున్నారనియు, చదువుసంధ్యలు లేవనియు న్యాయమూర్తి తెలుపుచు ప్రచురించిన వ్యాఖ్యానము సరిగ్గానే యున్నదని తెలిసిరి. (ఆ. ప్రె.)

లిట్టనుగారు - పునరుద్ధాధికారము లిట్టనుప్రభుగారు వెడలిపోవుటకు పూర్వము శాసనసభవారు తిరస్కరించిన బ్యాంకుకర్పల డిమాండు రూ 70,000 ను పునరుద్ధరించెనని “స్టేటుమను” ప్రకటించెను.

మొదటరకము సీమకమలములను అతి తక్కువ ధరలకు నేరుగా తెప్పించునట్టివారైన బాపాలా ఆంధ్ర కో.

టోకు చిల్లర సీమకమలముల వర్తకులువద్ద నుండియే కొనుడు మేము పచ్చలు, ప్రాతరకము వజ్రములు, ఆణిముత్యములు మొదలగువాటిని క్రయమునకు తీసుకొనెదము. 3556 89, టంక శాలవీధి, పార్కుటాను. మద్రాసు.

తోకగల ఆడపిల్ల

ఈసన్నిధిడు మరేవివరీతలక్షణములును లేవు. పాశుస్థాకులో నిట్టివలజనించిన యొకపసిల్ల (ఆడపిల్ల) కు రెండంగుళముల పొడుగుగలతోక వెనుక ప్రక్కనున్నది. డాక్టరును పిలువగా నతడొల్లను పరిశోధనాలయమునకు గొనిపోయెను. ఆపిల్లకితోకతప్ప మరెట్టివివరీతలక్షణములు లేవు. ఆతోకకు మూడుకణుపులున్నవి. డాక్టరులు ఆకణుపులను నర్తములతో కట్టుకట్టగా (నర్తనుగా) టెన్ని సుబాటలకు అల్లనట్టిపదార్థము) ఆతోకలోనికి రక్తముపోవుట నిలిచిపోయినది. ఆరీతిగా ఆతోకకట్టించిపోయి పూడిపోయినది. ఇప్పు డాతోకగుర్తు గూడ కనబడుట లేదు.

లార్థానా అల్లరుల పర్యవసానము

ఫర్లదాసుపాత్య ఒకకానిస్టేబులు ఇరువురు సిపాయిలు చూచుచు ఊరకుండుట

లార్థానా ఏప్రిలు 12:—లార్థానా అల్లరుల సందర్భమున 4 గుర్రపై ధర్మదాసుని పాత్యక్త నేరముమోపిన కేసువిచారణకువచ్చెను. సాక్షులు ముద్దాయిలను గుర్తించి ధర్మదాసు మత ప్రదోహిగా వునచంపువడని ముద్దాయిలు గుంపుపై కేకలిడరనియు అప్పుడు వారు ఆయుధములతోనున్నారనియు ఒక పాద్యు కానిస్టేబులు మరియిరువురు సిపాయిలును చూచుచు నూరకుండీరనియు తెలిసిరి. కేసు లేపు తిరిగి చేపట్టెదరు. (ఆ. ప్రె.)

హిందూ జమీందారుని యింట దోపిడి

ఆగ్రా గాయపరచుట లార్థానా, ఏప్రిలు 12:—లార్థానాకు 5 మైళ్ళదూరముననున్న ఒక గ్రామమున 10 మంది సాయుధులైన దోపిడిగాంధు హిందూ జమీందారుని ఇంటిలోబడి తాళపుచెవుల నీయనందులకు ఇరువుర గాయపరచి ఇంటిలోనివారు కేకలిడగా సాయగునుండి వచ్చినవారితో ఘోరయుద్ధముచేసి మరి నలుగుర గాయపరచి కొంత సాత్తుతో పారిపోయిరి. పోలీసు నూసరెటుండలేముతో ఆస్థలమునకు వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

కొకేను స్టాదా

లాభము లేక పోవుట లాహోరు, ఏప్రిలు 12:—కొత్తేను పొంగతనము పట్టుటకు ముప్పు నొకరు ఇండ్ల తాళములవైచి పోలీసువారు అధిక సంఖ్యాకులు మధ్యాహ్నము ఒంటిగంటన్నరవరకు స్టాదాచేసిరిగాని లాభములేకపోయెను. ఆ. ప్రె.

విద్యార్థుల సమ్మె కఠిన ఇతలు

లాహోరు సాదా, ఏప్రిలు 11:—చర్కాంగా వైద్య పాఠశాల విద్యార్థులు సమ్మె గట్టినందులకు 4 తరగతివారిని సంవత్సరమువరకు పరీక్షకు పోషించుటకుండ చేసిరి. మొదటి రెండు తరగతులవారికి 15 రూపాయల జరిమానా విధించిరి. 8 గురు పి కెటర్లను పాఠశాలనుండి లేవగొట్టిరి. (ఆ. ప్రె.)

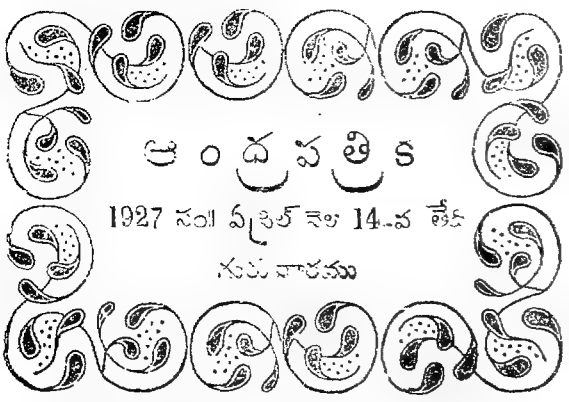
జమీందారుమానుని దౌష్ట్యము

వీడించి నోటు ప్రాయించుకొనుట బాధితుడు అవమానభారముచే మరణించుట కలకత్తా, ఏప్రిలు 18:—సాహేబు కటార్జీ జమీందారు కుమారుడు ఒకనిని ఇంటిలో బంధించి అవమానపరచి కొట్టితిట్టి ఉమిసీ సర్వవిధముల బాధించి మూడువేల నాలుగువందల రూపాయలకు నోటు ప్రాయించుకొనెను. అనమానమును భరింపజాలక నల్లమందుతీసి ఆత్మహత్య గావించుకొనెను. (ఆ. ప్రె.)

సబ్ ఓవర్సీరు కావలెను

బరంపురం పురపాలక సంఘమునకు నెల 1-కి రూ. 45- 24-60 + రూ. 5 పైకిల్లుబత్తెముతో పనిచేయుటకు ఒక సబ్ ఓవర్సీరుకావలెను. దరఖాస్తుదారులు యోగ్యతా పత్రికలతో సహా వయస్సు, పనిలో ఇదినరకున్న అనుభవము మొదలగునవి తెలుపుచు 25-4-27 తేదీలోగా ఈవిషయ విలాసమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను. డబ్ల్యు. రామలింగంపంతులుగారు బి.ఏ., ఎల్.టి. షేర్మన్, మునిసిపల్ కాన్సిల్, బరంపురం.

Advertisement for Allenburys Foods. The ad features an illustration of a woman feeding a child. Text in Telugu describes the benefits of the food, mentioning it is a 'Special Representative for India' and 'A.H.P. JENNINGS'. It also lists the address: 'Block E, 2nd Floor, Clive Buildings, Calcutta.' and mentions 'Allen & Hanburys Ltd., London'.

దేశీయ వైద్యము

శాశ్వత సౌఖ్యము

మధురలో జరిగిన సిద్ధవైద్యసమావేశమున కథ్యక్షతన హాజరై, ప్రభుత్వము ప్రకటించినది. బ. ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగా, దేశీయ వైద్యముపూర్వీక గంభీరసన్యాసము గావించిరి. దేశీయవైద్యము నాదరించుట గొప్పదోననుని ఎంచుకాలముపోయి, ప్రభుత్వసభ్యులు దాని నభిమానించుట, ఎంచదగిన విషయము. గ్రామములలో వైద్య సహాయము జేయు నిమిత్తము ఆల్లోపాతిక్ వైద్యులనుమాత్రము నియమించుటవలన ప్రయోజనముండదని, వెనుక సూచించియుంటిమి. ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగాను ఈ విషయము సంగీకరించుచున్నారు. మూడుసంవత్సరములబట్టియు, గ్రామవైద్యసహాయవిషయమున ఎట్టి యభివృద్ధియు గలుగలేదని మంత్రిగారు కనిపెట్టిరి. కారణము సువిదితమే. ఆల్లోపాతిక్ వైద్యము మిగుల వ్యయకరమయినది. ఆయుర్వేద వైద్యమున కింతఖర్చుతో బనిలేదు. జనసామాన్యమున కింకను దేశీయవైద్యమునందు నమృతము దొలగలేదు. పాశ్చాత్య వైద్యవిధానము అత్యల్ప సంఖ్యాకులకుమాత్రమే ఉపయోగింపగలదు. మంత్రిగారు సూచించినట్లు, ప్రజలెల్లరకును వైద్యసహాయము చేకూరు టెటులనియే. ఆల్లోపాతిక్ విధానమువలెనితి ఎంతవరకు గలదో అంతవరకు బోయినది. ఇక ముందుకు బోవుట అసంభవమని మంత్రిగారితలంపు. దేశీయవైద్యము నవలంబించుట, కేవలము అభిమానమునిమిత్తమే గాదు. ప్రభుత్వము వారికిది అత్యవసర మగుచున్నది. ఆయుర్వేదవైద్యము నభిమానింపదలచినను, అయ్యది సాధ్యపడజాలదు.

ఆల్లోపాతిక్ వైద్యముప్రకారము, ఒక్కొక్కరికి పండ్లండు అణాలు ఖర్చగుచుండ, ఆయుర్వేద వైద్యముప్రకారము ఖర్చు, ఒక అణాకు లోపుగ నుండునని అంచనా వేయబడెను. గ్రామములలో వైద్యసహాయమును విరివిగ నలుపవలయు ననిన, ఆయుర్వేదవైద్యము నవలంబింపక తీరదు. చెన్నపురిలో నెలకొల్పబడిన దేశీయ వైద్యపాఠశాల విద్యార్థుల నధికముగ నాకర్షించుచున్నది. దానితో చేర్చిన వైద్యాలయము జనసామాన్యమున కెంతయో ఉపయోగకరముగ నున్నది. ఇటులనే ఇతర తావుల బెట్టినదేశీయవైద్యాలయములు జనసామాన్యమునకు మహోపకార మొనర్చుచు, కొలది ఖర్చుతో నిర్వహింపబడుచున్నవి. దేశీయవైద్యము వ్యాపించుకొలదియు, ప్రస్తుతము నబ్ అసిస్టెంటు సర్జనులను తయారుజేసెడి వైద్య పాఠశాలలను కొన్నింటిని మూసివేయవలసివచ్చుననియు, దేశీయ వైద్యపాఠశాలలసంఖ్యను పెంచుజేయవలసివచ్చు

ననియు గూడ, మంత్రిగారు సూచించుచున్నారు. దేశీయవైద్యమునకు మంచిరోజులు రానుండుటచే, ప్రాచీన వైద్యశాస్త్రజ్ఞానమును బాగుగ నలవరచుకొనుట విద్యార్థులకు ముఖ్యావసరము. కొంచెము ఆల్లోపాతిక్ వైద్యమును కొంచెము ఆయుర్వేద వైద్యమును నేర్చి, వైద్యము నభ్యసించి ప్రయోజనములేదు. దేశీయోపకరణములు మంచివేగాని, ప్రాచీనరోగాన్వేషణపద్ధతిమాత్రము మంచిదిగాదని చెప్పవారికనుగలరు. ఇటుల బలుకువారు, త్రిదోష పద్ధతిని శాస్త్రరీత్యా గ్రహించుటకు వెనుదీయదురు. విశేషానుభవమువలనగాని, దీనిమర్మమును గ్రహించుటకు వీలులేదు. రోగచిహ్నము లెంత భేదించినను, రోగకారణమొక్కటే యనియు, చిహ్నములను బోగొట్టుటకుమారుగ, మూలకారణమును నివారించుట యవసరమనియు, దేశీయ వైద్యము బోధించుచున్నది. అందుచే, నాడీవరిక్షచే భర్తామెటకుకందవిషయములను గ్రహింపవలెను. పాశ్చాత్యవైద్యమును తృణీకరింపుమని ఎవరును గోరుటలేదు. కాని, దేశీయవైద్యము నవలంబింప నెంచువారు, తత్సంప్రదాయములను విడనాడుట పాడిగాదనిమాత్రము గ్రహింపవలయును. దేశీయ వైద్యపద్ధతి, కేవల శారీరకజ్ఞానాభివృద్ధిపై నాధారపడక, శాశ్వతసత్వము నాధారము జేసికొనుచున్నది. అందుచే దేశీయవైద్యము ఆధునికశాస్త్రజ్ఞానమున కనుగుణముగ లేదను అపోహకు, దేశీయవైద్యులు తావీయక, తమపద్ధతులు శ్రేష్ఠములని నిదర్శనపూర్వముగ జూపుట యవసరము. మధురలో జరిగిన సిద్ధవైద్యప్రదర్శనమును ప్రారంభించుచు, మనవైద్యపద్ధతుల ఉత్కృష్టత నితరులకు జూపవలయునని, కాపైను శ్రీనివాసమూర్తిగారు చేసిన హెచ్చరిక చాల ముఖ్యమయినది. అప్పుడుగాని, దేశీయవైద్యముపట్ల విద్యాధికుల గౌరవము హెచ్చును. ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగాను, కష్టములకు జంకక, పాశ్చాత్యవైద్యుల ఆక్షేపణలకు భీతిల్లక, దేశీయవైద్యవ్యాప్తివిషయమై ముచేసినవాగ్దానములను చెల్లించుట యవసరము. వీరిప్రయత్నములు సఫలమై ప్రతిగ్రామమునకును వైద్యసహాయము కలుగు శుభదినము త్వరలో నరుదెంచుగాక!

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము బొంబాయి నగరమున మేనెల అయిదవ తేదిన గూడు నని, కార్యదర్శు లగు రంగస్వామి అయ్యంగారు ప్రచురించిరి. హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము కాంగ్రెసు కార్యక్రమము, వివిధపక్షసంయోగము, కన్వెన్షను పార్లమెంటు సభలగూర్చి, రాబోవుసభ విచారించునట్లు. ఈసభ చాల ముఖ్యమయిన దనుటకు నందియము లేదు. హిందూమహమ్మదీయసఖ్యమును చేకూర్చుటకు, శ్రీనివాసయ్యంగారుప్రభుత్వులు చాల కష్టపడి పనిజేయుచున్నారు. సామాన్య నియోజకవర్గముల ఏర్పాటును అన్ని సంఘముల వారును అంగీకరించునట్లు జూచుచున్నారు. హిందూమహమ్మదీయ కలహములవలన ఏసంఘమునకు లాభము లేకబోయినను, ఆచార్య ప్రఫుల్ల చంద్రరాయగారు సూచించినట్లు స్వరాజ్యము వెను

కకు బోయినది. విదేశాధికారము బలపడినది. దేశదుస్థితి నొక్కమారు పరికించుచో, హిందూమహమ్మదీయసమన్య నెంతత్వరలో పరిష్కరించిన నంత మేలని తోచును. కేవలము ఒడంబడికల వలన శాశ్వతప్రయోజనము గలుగజాలదు. హృదయములు మార్పుజెందుట ముఖ్యము. కాంగ్రెసు కార్యక్రమముసంగతి, చాల ముఖ్యమయినట్లు కాంగ్రెసుతీర్మానములు నిష్ఫలమగుచున్నవి. వాని ప్రామాణ్యము వెనుకబట్టినది. ఇట్టిస్థితిలో కాంగ్రెసు తీర్మానముల కెట్టివిలువ గలదో నిరూపింపవలయును. తీర్మానములలో నందిగత యున్న యెడల దానిని తొలగింపవలయును. ప్రజల అచరింపదగిన కనీసకార్యక్రమమును నిర్ణయించుట యైనను మేలు. అంతియగాని కాంగ్రెసు తీర్మానములను కాంగ్రెసు ప్రముఖులే బాహుటముగ తృణీకరించు స్థితి గలుగకుండ చూడవలయును. లేనియెడల, కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ యడుగంటి, కాంగ్రెసుకు గలిగిన మహోన్నతదశ తొలగిపోవును. వివిధపక్షముల మధ్య సంయోగ మవసరమే కాని, దీనికొరకై ప్రయత్నించువారు, తా మేమార్గముల నవలంబింపదలచిరో ప్రజల కెప్పటి కప్పుడు చెలువుట మేలు. లేనియెడల, అర్థములు భేదించి, నబర్మతి ఒడంబడికవలె ఇతర ఒడంబడికలు గూడ నిష్ఫలము గావచ్చును. ఎవరి యభిప్రాయమును వారు స్పష్టముగ చెలువుట అవసరము. భావములను మరుగుపరచి, భ్రమకల్పించుటవలన లాభమునకన్న నష్ట మధికముగగలదు. ఒక్కసంగతిమాత్రము స్పష్టమయినది. ఇండియా మంత్రిగారు స్వపరిపాలనమునుతమంతట తామిచ్చుట మిథ్యయని తేలినది. హిందూ దేశభావిభాగ్యోదయము ప్రజలస్వశక్తిపై నాధారపడియున్నదనుట కేమాత్రము సందియములేదు. ఎట్టి కార్యక్రమము నేర్పరచినను, స్వశక్తికి ప్రాముఖ్య మొసగ వలయును. శాసనసభల ఎత్తులవలన స్వరాజ్యము లభింపదని, సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసునాయకులు అనుభవపూర్వముగ చెలిపిరి. అసహాయదృక్పథమును మాత్రము విడువవలదని, హార్ని మెనుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి ప్రపంచపరిస్థితు లనుకూలముగ నున్నవి. భారతీయులప్రయత్నములు గూడ బలముగనుండుచో, వారియభిప్రాయముల నెరవేరుట కెట్టి యాటంకముండదు. తగునాయకులున్నచో, ప్రజలు నేటికిని స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు తోడ్పడకమానరు. బ్రిటిషు కార్మికులు, సత్వరస్వరాజ్యప్రదాన మవసరమనియు, రాజకీయనిర్బంధితులను వెంటనే విడుదలజేయవలయుననియు తీర్మానించినట్లు, వార్తలు చెలువుచున్నవి. కాని ప్రజలలో సత్తాలేనిది. ఇట్టి తీర్మానములు విశేషముగ తోడ్పడజాలవు. రాయల్ కమిషను నేడు పచ్చినను, రేపువచ్చినను నొక్కటియే. సింహళమునకు రాయల్ కమిషనును నియమించిరి. కాని, ఉన్న సంస్కరణములుగూడ నూడుటకిది తోడ్పడునేమోయని, డెయిలీన్యూస్ పత్రిక భయపడుచున్నది. అందుచే, అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము అనందిగ్ధమగు కార్యక్రమము నేర్పరచి, దేశమునందునూతననోత్సాహమునురగుల్కొలుప జేసినగాని ప్రయోజనముండదు. ఇక, కన్వెన్షను పార్లమెంటును గూర్చి చర్చించుటతో కాలముగడుపవలసిన యవసరము గనుపింపదు. శాసనసభలవెలుపల సిక్కినరులవలె ప్రత్యేకసంస్థలను కొనసాగింప

దలచిన దప్ప, కన్నెన్నను పార్లమెంటును నమ
కూర్చిన ప్రయోజన ముండదు. స్వపరిపాలనవిధాన
మును తయారు జేయవలసి వచ్చునడల, కాంగ్రెసు
సభయే ఆపని నిర్వహించుట మేలు. అఖిలభారత
కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశ మెటుల దేశమును
నడుపునోయని, భారతీయు లెదురుజూచుచున్నారు.

చర్చలో గాఢిగారడి

బ్రిటీషు బడ్జెటును, చర్చిలో గాఢిగారడి యని
స్పష్టమగుట తెలుపుట విశేషము. దీనినే ధని
కుల బడ్జెటునియు, దివాలాబడ్జెటునియు, మోసపు
బడ్జెటునియుగూడ, స్పష్టమగుట పిలిచిరి. వీరి వర్ణన
అతిశయోక్తి గానేరదు. ప్రభుత్వపు ఖర్చు తగ్గించుట
కనకాశము దప్పెనని, డెయిలీ మెయిలుపత్రిక నయి
తము వగచుచున్నది. పైనికులను తగ్గించుటవలననే,
ఆర్థికస్థితి చక్కబడునని, వెస్టుమినిస్టరు గెజిట్టుపత్రిక
చాటుచున్నది. దాదాపు నాలుగోట్ల సవరణల
నష్టములను భర్తీ చేయుటలో, చర్చిలో గారు
అపూర్వసామర్థ్యము జూపి రని, కొందరు చాటు
చున్నారు. కాని, ఇంతటి నష్టమును, ముఖ్యముగ
కార్మికుల సమ్మెవలననే గలిగినదని, చర్చిలో గారి
నమ్మకము. కార్మికసమస్య విషమస్థితికి వచ్చుటకు
చర్చిలో గారి కారకులు. అందుచే, ప్రస్తుతదర్జీకు
చర్చిలో గారు తమ్ముతామే నిందించుకొనవలయును.
లేబరు ప్రభుత్వపు బడ్జెటు విశ్వర్యముతో గూడు
కొని యుండుటయు, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వపు
బడ్జెటు రెండుసంవత్సరములు వరుసగ నష్టము
జూపుటయు, ఎంచదగిన విషయములు.
బ్రిటీషు ప్రజలీతారతమ్యమును
గ్రహింపకబోరు. చర్చిలో గారు క్రొత్తపన్నులను
విధించెదరని, మొదట నూహింపబడెను. బ్రిటీషు
ప్రజలంతట హాహాకారముల నలిపిరి. ప్రజలవిముఖ
తనకునిపెట్టి, చర్చిలో గారు ప్రయత్నమును మాను
కొనిరి. సింకింగు ఫండుకు డబ్బు చేర్చకుండ మాను
కొందురని, కొందరూహించిరి. కాని, ఇటుల గావిం
చుచో, బ్రిటీషువారి పరతికి నష్టము గలుగును.
పైన్యమును తగ్గించుటకు చర్చిలో గారికి ధైర్యము
చాలదు. అందుచే వీరు రోడ్డు ఫండునుండి 120
లక్షల సవరణలను సంగ్రహించిరి. రోడ్లసౌకర్యము
నిమిత్తమై ప్రత్యేకించిన డబ్బును ఇతరప్రయోజన
ముల కుపయోగించుట లోపమయినను, ప్రజలు
దీని నంతగ పాటింపరని, చర్చిలో గారు రెరుగుదురు.
కొన్ని భోగవస్తువులపై దిగుమతి పన్నులను
హెచ్చుజేసిరి. అనవసరపు ఉద్యోగములను తగ్గిం
చిరి. చర్చిలో గారి ప్రసంగముబట్టి ఇంగ్లండులో
త్రాగుడు మిగుల హెచ్చుగనున్నటుల కనుగొన
వచ్చును. అందుచే సుంకములను హెచ్చుజేసినను
త్రాగుడు తగ్గు ననుభయము చర్చిలో గారి నావ
హింపలేదు. పొగ త్రాగుట గూడ చాలవరకు
హెచ్చెను. పురుషులతోబాటు స్త్రీలుగూడ సిగ
రెట్టులను యథేచ్ఛగ పీల్చుటయే, దీనికి కారణము.
స్త్రీలు కూర్చుండుతేరి, పురుషులు పొగపీల్చరాదను
కట్టడిని, బ్రిటీషువారి రింతవర కనుసరించుచుండిరి.
స్త్రీలుగూడ జంకులేక పొగ పీల్చుటచే, అట్టి కట్టడి
నశించుచున్నది. పొగాకుపై దిగుమతి సుంకమును
హెచ్చుజేయుటచే, ప్రభుత్వపు రివిన్యూ కట్టికొరత
వాటిల్లబోదు. చర్చిలో గారు, మానవస్వభావమును

బాగుగ కనిపెట్టి, నష్టమును భర్తీజేసిరి. క్రొత్త
పన్నులను ప్రజలపై ప్రత్యేకముగ మోపకుండ
చర్చిలో గారు తప్పించుకొనగలిగినను, ఖర్చు ఏ
మాత్రము హెచ్చినను పన్ను లవసర మగునని
మందలించిరి. కన్సర్వేటివు పత్రికలు సయితము,
పన్నుల కవసరము కలుగవచ్చునని, ఊహించు
చున్నవి. చీనాపరిస్థితులు విషమ మగుచో, ఈ
సమస్య కొరకే లక్షలకొలది ద్రవ్యము ఖర్చుగు నని,
పత్రికలు సూచించుటచే, చర్చిలో గారి గారడి
ఏ నిమిషముననయినను బయల్పడవచ్చును. ఇట్టి
బడ్జెటు బ్రిటీషు ప్రజల యామోదము నెంతవరకు
బడయునో చూడవలయును. చీనాకు పెద్దజాతుల
వారు అంత్యసందేశము నంపిరి. దీనికి కాటాను
ప్రభుత్వమువా రెట్టిజవా బిత్తురో ముందుగాని తెలి
యదు. పికింగునందు రుష్యా రాయబారులను
నిర్బంధించు విషయమున, ఉత్తర చీనా పరిపాలకు
లకు పెద్దజాతుల ప్రోద్బలము గలదని, వెల్లడియయి
నది. భావిపరిణామము అంధకారబంధురముగ
నుండుచే, చర్చిలో గారి బడ్జెటు ఏర్పాటులు ఏనిము
సమున నయినను తారుమారు గావచ్చును.

ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

స్వల్పసంఖ్యాకమగు సంఘముల కయినను,
ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము హానికరమని, ది. బి. ఆరోగ్య
స్వామి మొదలిగారు చెలిపినసంగతి చాల ముఖ్య
మయినది. వీరియుపన్యాసము గాంచి మద్రాసు
మెయిలుపత్రిక ఎంతవగచినను, దూరదృష్టిగల భార
తీయులెల్లరును మంత్రిగారి యభిప్రాయముల
నామోదింపకమానరు. ఏలన, ప్రత్యేకసాంఘిక
ప్రాతినిధ్యమువలన, జాతీయదృష్టి అడుగంటును
అనవసరసాంఘికకలహములు ప్రబల మగును. ఈ
చెడుగులను గ్రహించియే, మహమ్మదీయనాయ
కులు కొందరు సామాన్యనియోజకవర్గముల నామో
దించుచున్నారు. ప్రత్యేకనియోజకవర్గములవలన,
క్రైస్తవుల కెట్టిభావములేకబోగ, నష్టముమాత్రము
విశేషముగ గలిగె నని, ఆరోగ్యస్వామి మొదలి
గారు ఒప్పుకొనుచున్నారు. ప్రత్యేక సౌకర్యముల
ననుభవించువారు రాజకీయముగ బలహీను లగు
చున్నారు. అల్పసంఖ్యాకులస్థితియే యిటులుండ,
అధికసంఖ్యాకులకు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య మొనగుట
వలన, దేశమున కెట్టిహాని గలదో చెలుప నక్కర
లేదు. ఈ కారణముచేతనే, సిక్కులు, ప్రత్యేక
ప్రాతినిధ్యము వలదని మొరలిడుచున్నారు.
ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము లేకున్నను, పార్టీలు
తమస్థానమును నిలుపుకొన గలుగుచున్నారు.
ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారు సూచించినటుల,
అంతకు పూర్వమున లేని విభేదములను పోరాట
ములను రాజ్యాంగసంస్కరణములు తెచ్చిపెట్టెను.
భావిపరిణామ మనుకూలముగ నుండవలయు ననిన,
సామాన్య నియోజకవర్గములను నెలకొల్పుట
ముఖ్యవసరము.

నౌకాదళమును తగ్గించవలయునా ?

భూపైన్యములను తగ్గించవలయు నని, సెసిలు
ప్రభువుగారు కోరగ, ఇతరదేశములవా రంగీక
రింపకబోయిరి. నిర్బంధపైన్యపద్ధతి అమలులో
నున్నచోటుల, నియ్యది సాధ్యపడ దనిరి. ఇటీవలి
సమావేశమునందు తమయక్కరలకు సరిపోగ మిగి

లిన నౌకాదళమును ప్రతిజాతియు తగ్గించవలెనని,
ప్రానుప్రతినిధి సూచించెను. భూపైన్యములను
తగ్గించుటకు త్యాగము జూపిన సెసిలుప్రభువుగారు,
నౌకలసంఖ్యను తగ్గించుటకు ఇంగ్లండు ఒప్పుకొన
జాలదని, తేటపర్చిరి. ఇటలీ ప్రతినిధిగూడ నిలులనే
పలికెను. మరికొన్ని దేశములవారు మాత్రము
ఫ్రెంచి సూచనల సంగీకరించిరి. ఎవరికి ఇబ్బందిగ
నున్న సూచనలను వారు నిరాకరించుచున్నారు
గాని, స్వార్థమును విడిచి లోకశ్రేయమును గమ
నించి ఎవరును ప్రసంగింపకుండుట మిగుల కోచనీ
యము. స్వప్రయోజనమే ముఖ్యప్రమాణమగు
వరకు, యుద్ధపరికరములను తగ్గించుటకు గాని,
ప్రపంచశాంతిని కాపాడుటకుగాని సాధ్యపడదు.
ప్రిమినిస్ట్రేట్లోనే, ఎట్టియాశ గనుపింపనపుడు,
పెద్దసమావేశమునందు ఫలప్రద మగు ఏర్పాటులు
జరుగు నని యూహింప వీలులేదు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

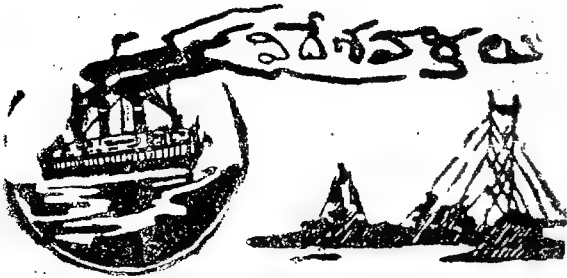
దక్షిణాఫ్రికా ఒడంబడికను పొందుపరచెడి
చట్టము, అసంబ్ధిలో ప్రవేశపెట్టబడెను. పర్యవసాన
మేమగునో చెప్ప వీలులేదు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు
దక్షిణాఫ్రికాలో హిందూదేశపు ఏ జెంటుగ
నుండుట కంగీకరించి రని తెలియుచున్నది.
ఈ వార్త నిజమగుచో, భారతీయు
లలో సంతృప్తి గలుగకమానదు. భారతీయులకష్ట
ములను నివారించుటకు, శాస్త్రిగారు తమశక్తినం
తను వినియోగించెదరని నమ్మవచ్చును. కాని అసలు
ఒడంబడిక గతి ఏమగునో తెలిసినగాని, ఏసంగతిని
జెప్ప వీలులేదు.

బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులయిన

నేలుటూరు రాఘవాచార్యులు, ఎం. ఏ. గారి

అకాలమరణము.

చెన్నపురి వేపేరివాస్తవ్యులగు చదలువాడ పట్టాభిరామ
శాస్త్రిగారు 14-4-1927 తేదిన ఇల్లువ్రాయుచున్నారు:- వీరు
నెల్లూరుజిల్లాలో చేరిన నేలుటూరు గ్రామమునందు జన్మించి
సుమారు ఇరువదిరెండవయేట మద్రాసు యూనివర్సిటీ యందు
బి. ఏ, ప్యాసుచేసిన పిదప కొలదికాలము చెన్నపురి ప్రెసిడె
న్సీకాలేజి యందు కెమిస్ట్రీ డిపార్ట్మెంటులో సూనియరు అసంత
రము అవుడచ్చుట నుండిన యధికారుల వాత్సల్యముచే చెన్నపురి
రాయపురము మెడికల్ స్కూలునందు సుమారు పదిసంవత్సర
ములగ ఉపన్యాసకులుగనుండి ఎం. ఏ. ప్యాసుచేసిరి. వీరిచే
పల సుమారు పదునయిదు రోజులగు టైఫాయిడ్ జ్వరపీడితు
లయియుండి రక్తవిరేచనములతో నత్యంతబాధ పడుచుండిరి.
శ్రీడాక్టరు రాజగోపాలనాయుడుగారు వీరి కాషధమిచ్చు
చుండుటయేకాక బంధువులకన్న సభికుడుగ శ్రీడాక్టరుగారు
రేయుంబనట్లు వీరింటనే కొద్దిరోజులు బసచేసి వారిదేహస్థితిని
చూచుచుండిరి. విధితప్ప నెవరితరము అన్నట్లు సామ్యవారము
(13-4-1927 తేదిన) ఉదయము 10 గంటలకు వేపేరిలో వెల్లెల
పిథిలో పరణాకప్రాప్తి నొందిరనుటకు యంతయు చింతిల్లచు
న్నాడను. వీరి అన్నగారు బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులయిన, ఎ.కా.
వేంకటరమణాచార్యులు ఎం. ఏ. గారు మద్రాసు క్రిశ్చియన్
కాలేజియందు హిస్టరీ ప్రొఫెసరుగ నున్నారు. వీరి మిత్రులగు
రాజశ్రీ తేనుమళ్ల రాజగోపాలరావు పంతులు బి. ఏ. ఎఫ్. టి
ఎం. ఆర్. ఎ.ఎస్. గారు ప్రొఫెసరు శ్రీ కె. శ్రీరాములు ఎం.
వైద్యసాధం ఎం. ఏ. గార్లు స్వరాజ్యపత్రిక సబ్ ఎడిటరుగ
శ్రీ ఖాసానుబాపరావు పంతులు బి. ఏ. గారు, డాక్టరు
సరస్వతి కృష్ణస్వామిఅయ్యరు, ఎం. బి. బి. ఎస్ గారు, మద్రా
సు కార్పొరేషను కౌన్సిలరుగ శ్రీ హమీద్ ఖానుగారు ము
న్నగువారు దుఃఖించువారిని ఓదార్చుచుండిరి. వీరికి వయస్సు
సుమారు ముప్పది అయిదు సంవత్సరములు. సర్వేశ్వరుడు వీరి
యాత్మకు సాఖ్యము నొసంగుగాక.

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు

వలస చట్టము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

కేపుటౌన్, ఏప్రిల్ 2:—దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియను పార్లమెంటులో వలస చట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. రెండవ సారి 27 తేదీని చర్చించెదరు. మొన్నటి దక్షిణ ఆఫ్రికా ఒడంబడికవరకు లింగున్నది. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో ప్రవేశించు వ్యక్తి దగ్గర వలసయధికారి నిర్ణయించు సొమ్ము 100 పౌనులకు మించకుండ నుండవలెను. నువ్వులకు కొద్దయింది అప్పీలు కోర్టుకు అప్పీలు జేసికొనవచ్చును. క్యాపిటల్ కోర్టులో దక్షిణ ఆఫ్రికాకు రాకూడదు. మూడేండ్లు కాపురమున్న గాని దక్షిణ ఆఫ్రికా నివాసస్థలముగ ఏర్పడదు. మూడేండ్లు లేకున్న ఈ హక్కు రద్దయినది.

బ్రిటిషు స్త్రీలకు నియోజకాధికారము నిచ్చుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, ఏప్రిల్ 12:—రేపు బార్నిస్ గారు ఎట్టివరకులు లేకుండ స్త్రీలకు నియోజకాధికారము నిచ్చితిమని కామన్సువల్లో ప్రకటించెద రనకొనుచున్నారు.

భారతదేశపు గనులు, ఫ్యాక్టరీలు

సనిచేయు పిల్లకూలీల వయస్సునిర్ణయము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, ఏప్రిల్ 12:—ఇండియాలో గనులు ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేయు పిల్లలవయస్సు ఇంత ఉన్నదని పనిచేయనీయమని ప్రభుత్వము వారు చర్చను జరిపిరి. ఇదిగోరెదరా యని కెన్వర్సీ గారు, శరీరపరిస్థితులనుబట్టి యూరపీయుల వయస్సును భారతీయుల వయస్సు ఒకేవిధముగా నిర్ణయించుటకు వీలులేదని వింటర్ట్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. అనధికారులు ప్రస్తుత ప్రభుత్వచట్టమందున్న వయస్సును హెచ్చించుటకు గోరినటుల చెలియదనిరి.

సర్ జేమ్స్ హార్డుగారు హృద్రోగముచే బాధపడుచున్నారు.

హంగరీలో కమ్యూనిస్టువర్గ సాసనము

బుడాపెస్ట్, ఏప్రిల్ 12:—హంగరీలో మాస్కో ప్రోద్బలముచే రహస్య కమ్యూనిస్టువర్గము సేర్పాటుజేసి పాశ్చాత్య సాగరకమును పశుబలముచే నాశనమొనర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నదని జోల్ట్ జాంటో గారిని విచారించుచున్నారు.

బ్రిటనులో పనిలేని కార్మికుల సంఖ్య

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 12:—1073800 మందిలో 7929 మంది తగ్గిరి.

లెప్పి నెంటు డెవీలుగారు గుండుచే గాల్చుటచే లెప్పి నెంటు కర్నలు పిటిజి రాట్టగారు చనిపోయిన పంచాయితీజేసిరి. జిబ్రాల్టరులో నామద్దయిని బట్టుకొనుటకు వారంటు జారీ చేసిరి.

అమెరికాలో కమ్యూనిజము

బోస్టన్, ఏప్రిల్ 12:—సాకో, వెంజెట్టిగార్లు కమ్యూనిస్టులను చెలియుటచే అన్యాయముగ శిక్షించబడిరిగాన నిష్పక్షికులనుగ అయిదుగురిని పంచాయితీగా నియమించి విచారణ జేయించవలెనని గవర్నరుగారికి విరితరపున వ్రాసిరి. న్యాయరక్ష జార్జము వీరిని వలసవలయున్నది. ఎన్నియో నిజపరిశీతులు విచారణలో బయల్పడుననిరి.

Pro-phy-lac-tic

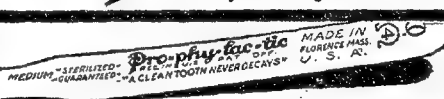
సాఫ్టుము

ఎవరైనా సుఖముగానుండుటకు మంచి ఆరోగ్యమును గలిగియుండవలెను. పండ్లుపువ్వులవలన తుదకు సాధారణమైన అనారోగ్యము గలుగును. పరిశుద్ధమైన దంతము లెప్పుడును పుచ్చిపోను.

మీ దంతములను, మామూలు ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుడు. ప్రో-ఫి-లాక్-టిక్ దంతముల బ్రష్టు బిరుగు వెండ్రుకలతోను, కుచ్చు వెండ్రుకలు గల మొనతోను, యితర యేరకము బ్రష్టును దంతములను పరిశుభ్రపరచజాల నట్టి దానిని మిక్కిలి బాగుగా ఇది పరిశుభ్రపరచును. ప్రతినాటి బ్రష్టును

గడిచిన 40 సంవత్సరములనుండి ప్రపంచమందు అంతియ విక్రయించబడుచున్నది. అసలరకము ఎప్పుడును పనుపుపచ్చని పెట్టెలోనే నుండును.

Pro-phy-lac-tic

ఉపయోగించునప్పుడు అది ప్రతి దంతమునందును ప్రవేశించి, చిన్న ఆహారపుముక్కలను తొలగించి దంతములను పూర్తిగా పరిశుభ్రపరచును.

ప్రో-ఫి-లాక్-టిక్ రకములందు తయారు చేయబడుచున్నవి. పసికల్లపిడి, చిన్నది, పెద్దది మూడురకములు వెండ్రుకలతో తయారు చేయబడుచున్నవి. మృదువుగాను, మధ్యరకముగాను, బిరుసుగాను తయారుచున్నవి. ఒక ప్రక్కనుండి మరొక ప్రక్క చక్కగా అనుపడునట్టి ఎటువు, ఆకుపచ్చ, నారింజ మొదలగు రకముల పిడులుండును.

చీనాలో బోలిషివికులపై దాడి

కార్మికసంఘములను ముట్టడించుట

చాలమంది చనిపోవుట గాయములు తగులుట

పికింగు వివరములు

ష్యాంగు హే, ఏప్రిల్ 12:—చాపే, నాంతాపులోనే తియుదయమున చియంగు కేషేకుగారియనచరులు మామూలు వస్త్రధారణై మరఫరంగులు, తుపాకులు, పిస్తోళ్లు, బాంబులతో బోలిషివికు కార్మికసంఘములన్నిటిని ఒక్కొక్కటి ముట్టడించిరి. సాయుధులైన 15 యూనియన్లు హతులైరి. పెక్కుమంది క్షతగాత్రులైరి. 690 యూనియన్లును అరెస్టుజేసిరి. మందుగుండు సామగ్రి, ఆయుధములను బట్టుకొనిరి. ఒకభవనములో 850 కార్మికులు ఎదుర్కొని నిలబడి, దానివలన యుద్ధభీరంగులను రప్పించిరి. కాని ఈమనుష్యులు లోబడిరి. చీనాసేనలు కార్మికప్రధానసంఘములను ఆక్రమించుకొనుచున్నవి. హ్యాంగ్జోలోగూడ ఇటులనే జయప్రథమగుదాడి జరిగెను.

పికింగు దాడి

రుగ్బీ, ఏప్రిల్ 12:—గషియా రాయబారి కార్యాలయమందున్న సాత్తును చీనా అధికారులు ఎట్లు ముట్టడించినదీ కామన్సువల్లో చెల్పుచు చాంబర్లెనుగారిట్లు నుడివిరి. రాయబారి కార్యాలయమున రషియనులు ప్రపంచమున కుపద్రవము గల్గుపనులనుజేయుచున్నారని చెలిసి పోలీసుకెడ్డప్రధానమంత్రిని జూచెను. కొంత రషియాసాత్తును, ప్రత్యేకించి, చూడని యుడని యడిగెను. డాక్టర్లకు, చీనాతూర్పురైల్వేభవనము, రషియా అభయవిచారణసంఘ భవనమును పరీక్షించుటకు ఏర్పాటుజేయవలెనెను. లోపలికిపోవుట కధికారమిచ్చును ప్రధానమంత్రి సంతకముజేసెను. ఉత్తరపును ఇతరప్రభుత్వములతోగూడ ఆలోచించియే సంతకము జేసెను. నగర పోలీసు యధికారులే పరీక్షించిరి. మామూలు దుస్తులను ధరించినగూఢచారులతోబాటు రషియనులు కొన్ని కాగిత

ములను తగులబెట్టుటకు ప్రయత్నించి వ్యర్థులైరి. ఒకక్షణము ములో ప్రళయమును బుట్టించు 4000 ఏజెంట్లు పేర్లపట్టి దొరకెను. వీరు పికింగులో విప్లవమును కనుకూని తెరచుచో పలకలుగజేయుట కేర్పాటుజేసిరి. ఒక మరఫరంగి 30 తుపాకులు మందుగుండు సామగ్రి సతాకములు ఊరేగింపులయించుట ఆక్షేపకసభలందును పతియ ఉక్రేకపూరిత మగు సిద్ధాంతములదొరకినవి.

ప్రతికూల బ్రిటిషుసంఘాధికారులు నీళ్లను బట్టుకొనిరి. బ్రిటనుపై ఆందోళనము నల్పుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. జపాను ప్రాంసుపైలగూడ ద్వేషమును బురికొల్పుటకు సంఘము లేర్పడినవి. 22 రషియనులు అరెస్టుచేయబడిరి. 40 లేక 50 మంది చీనావ్యక్తులు అరెస్టుచేయబడిరి. వీరిని బట్టుకొనుట కెన్నాళ్ల నుండియో వెదకుచున్నారు. ఉత్తరచీనాలో కమ్యూనిస్టు నాయకులను బట్టుకొనిరి. వీరు రషియనులతో గలిసి దాగొనిరి. రషియా రాయబారిని గౌరవముగనే జూచిరి. రాయబారి కార్యాలయమునకు దూరముగనున్న బారకిములలో ప్రవేశించి తమహక్కును అతిక్రమించిరి, పోలీసువారు. ఈ విషయమై ప్రధానమంత్రి అసమ్మతిని జూపవలెను.

ఒక్క రషియా రాయబారి కార్యాలయము తప్ప ఇతరప్రదేశములన్నిటిని పరిశీలించుటకు అధికార మున్నదని చీనా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. 1901 ఒడంబడికను పరిత్యజించుటచే రషియాకు అహక్కు జేదనిరి. ఇతర ప్రదేశములందు చీనాలో,

చీనా పరిస్థితులు

చీనావారిలో కలహముదయుచుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

ష్యాంగు హే, ఏప్రిల్ 12:—ష్యాంగు హే యిట్టుప్రక్కలల్లెలలో చీనావారు ఒకరితోనొకరు పోరాడుచున్నారని, నేటి మధ్యాహ్నముండి. అపుడు చింగుకేషేకుగారు బోలిషివికు క్రైడ్ యూనియనును ముట్టడించుచునే యుండెను.

100 గురు చనిపోయినదియు 250 మందికి గాయములు తగిలెను. వారియు పోలీసువారు చెలువుచున్నారు. ఇందులో విస్తారము లోలి పి. వి. కు. లే. యు. న్నారట (రెడ్డు) తమయస్మృతిని చెలువుచు, సాధారణ కార్మికసంఘమువారు ఏర్పడిన సమైక్య యూనియనును రద్దుజేయవలెననియు మిమంగిషే నాని ప్రకటించుటయు ఒకసమయముననే జరిగెను. ఈ లోపుగ 75 నుండి 100 మంది పని లేకయున్నారు. చీనా యజమానుల పొగయోగడలను అపుజేసిరి. కట్టివేసిరి. సమైక్య ముగనునని అనుకొనుచున్నారు.

అంతర్జాతీయ పెటిల్లెంటులోనున్న భూములు, భవనముల శివలైన కిక్కురు 75000000 పానలందునని అంచనా వేసిరి. మునిసిపలు ఋణములు 50000000 (కేలు) చీనా నా యజమానులను.

ప్రీనియోజకాధికారము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఏప్రిలు 13:—వచ్చేపార్లమెంటు సమావేశములో 21 సంవత్సరముల పురుషులకిచ్చిన నియోజకాధికారమును స్త్రీలకు అవయమున స్త్రీలకుగూడ సమానముగ ఇచ్చుటకు బిల్లును ప్రవేశపెట్టెద మనియు ఏమియు చిక్కులుండనని తలచినదియు 1929 ఎన్నికలలో క్రొత్త ఓట్లకు, ఈ ప్రభుత్వముతోనే తప్ప చిక్కులుండనని తలచెదననియు బాల్మిగూగా రనిరి.

న్యాయాంగింగు దురంతములు

మరతులు

రుగ్వి, ఏప్రిలు 11:—చేనుగారి లేఖకు బదులుగ పికింగులోనన్న వేర్వేరుమంత్రులందరను తమప్రభుత్వముల తరపున ఇట్లు చెలియజేసిరి.

న్యాయాంగింగులో జాతీయవేనలు ప్రవేశించుటతోమనే విదేశకాన్సులపై హామీగారములను గావించిరి, ఇతరులనుగూడ సైనికులు, ముందు ఆలోచించుకొని బాధించిరి, మార్చి 24 లేచిరి. ఆ క్రింది వ్యక్తులకును ముప్పునుచెచ్చిపెట్టిరి. పెక్కుమంది బ్రిటిషు, అమెరికన్, ఫ్రెంచి, ఇటలీ, జపాను వ్యక్తులను జంపిరి క్షుతగాత్రులుగజేసిరి. మరికొందరిని ఘోరముగ చావజేసిరి. ప్రాణములవిడికి తెచ్చిపెట్టిరి. వారిసొత్తును దోచుకొనుటయే గాక కొట్టిరి. స్త్రీలను మానభంగములపాలుజేసిరి. అమెరికన్ బ్రిటిషు జపాను కాన్సులు కార్యాలయములో హద్దుమీరి చొచ్చుబడిరి. వారి జాతీయపతాకములను న్యూనతబరిచిరి. న్యాయాంగింగులోనున్న విదేశప్రజల ఇండ్లను సంస్థలను అదేపనిగ ఇవ్వము వచ్చినట్లు దోచుకొనిరి. కడిదీర కొన్నిచోట్ల పెక్కు-ఇండ్లను తగులపెట్టిరి. పిటిపరిహారము నిమిత్తము తృప్తికరముగ పరిహారమునియగోరుచున్నారు. ఇది చాల మితభావముతోగోరిన మరతులు. చీనా అధికారమును ధిక్కరించు తలపుతో గోరలేదు. పిరిని మేము మిత్రులుగానే జూచుకొనుచున్నారము. సుహృద్భావమును సహకారమును వీరితో పెంపొందిజేయదలచినారము. న్యాయాంగింగు దురంతముల కుత్తరవాదులను విదేశీయులు, చీనాన్యాయాంగింగు నడచుటకు ఇట్లుజేసితిమి

జపానుపట్టణమును ముట్టడించుట

లండన్, ఏప్రిలు 12:—తమ రిక్ నామానీని జపానువ్యక్తి చంపుటచే రిక్ నా మాతలంపరును విచ్చి కన్పించిన జపానువ్యక్తిని పోలీసులోనే చావజేసిరి. ఎముకలను విరుగజేసిరి. దిగంబరులను జేసిరి. కొందరిని స్వల్పపాతేకుండ చావజేసిరి. కొందరిని అనాచారుబట్టుకు పిలువజేయజేసిరి. కొందరిని జంపిరి. పలహారపు టంగళ్లను ఇండ్లను ఉగ్రాణములను దోచుకొనిరి. నాకాదక్ పైనికులునచ్చి పోరిగిని. ప్రాగించిన చెటనే పికా పికాల్లె. హ్యూకోలో జాతీయతత్వమున్న దౌర్జన్య మన్నమాట. దౌర్జన్యమని అర్థము. కార్మిక సంఘములను ప్రభుత్వమువారే మియు జేయలేకున్నారు. వీరు విచ్ఛలవిడిగ తిరుగుచున్నారు.

రాజవిరుదముల న్యాయును సార్వభౌముడు అంగీకరించెను.

కుమేనియారాజు ఆరోగ్యము యభివృద్ధిగాంచుట

లూకారెస్ట, ఏప్రిలు 12:—ఫెర్రి నాన్ డురాజు ఆరోగ్యము యభివృద్ధిగాంచుచున్నది. మరల ప్రకటనములేదు. మాండ్యోరాజు గ్రీసుకుపోయెను. అనుమతి కన్పించునోపిలువ పోయెను.

ధరకుముగొంపు శ్రేష్ఠత్వమును గమనింపవలెను!

REGISTERED TRADE MARK

మీ రొక లోహిని (శాలువను) కొనునప్పుడు, ధరనుబట్టి దానిని తీర్మానించుకుడు. సరసమైన లోహి తక్కువ రకము ఉన్నితో తయారు చేయబడును. ఇది త్వరలో చినిగిపోవును. తరువాత మీరు మరియొకటి కొనవలసియుండును.

లాలింలి లోహి మలినము లేని అప్పటమైన ఉన్నితో తయారు చేయబడుచున్నది. అనేక సంవత్సరముల వరకు తృప్తికరముగా ఉపయోగపడును, తుదకు అందువలన మీకు ధనము చేకూరును.

ఎప్పుడును

నే పట్టుదలతో వాడుడు.

ఇదేమాదిరి యుండు ఇతర మైన వాటిని తీయకుడు.

నెం	3	లోహిలు (తెలుపుది ఇతరరంగులు)	పొడవు		వెడల్పు		ధర	
			గజములు అంగు.		గ. అం.		రూ. అ.	
3	0	లోహిలు (తెలుపుది ఇతరరంగులు)	3	0	1 1/2	0	7	8
3	0	ఆకుపచ్చలంచుగలది	3	0	1 1/2	0	7	0
240	12	"	2	12	1	6	5	12
26	15	(తెలుపుది ఇతరరంగులది)	2	15	1	6	6	4
26	15	చెక్కులోహిలు	2	15	1	6	7	8
26	0	లోహిలు (తెలుపుది ఇతరరంగులది)	2 1/2	0	1 1/4	0	5	0
224	15	"	2	15	1	6	6	12
224	0	"	2 1/2	0	1 1/4	0	5	8
60	0	"	3	0	1	6	13	0
60	0	పూలఅంచువేసినది	3	0	1	6	23	8
316	15	లోహిలు (తెలుపుది, ఇతరరంగులది)	2	15	1	6	8	0

The Cawnpore Woollen Mills Company.

(Branch of the BRITISH INDIA CORPORATION Ltd.)

P. O. Box No. 5.

CANPORE.

Lalimli Agent—Messrs. Kapurchand & Co., Chickpet, BANGALORE CITY

బిటిషు ఆర్థికపత్రము

చర్చిలుగారి శక్తి

లండన్, ఏప్రిలు 12:—చర్చిలుగారు సామగ్గి ముతో 30000000 పానుల లోటును 1500000 పానులు అదనపు ఆదాయముగ మార్చిరి. క్రొత్తపన్ను 5500000 పానులకు మించలేదు. శత్రువులు మిత్రులుగూడ చర్చిలుగారి శక్తిని కొనియాడిరి.

కొన్ని శాఖలను ఎత్తివేయుట మంచిదేయని నిబంధనలు పత్రికలు ఆమోదించుచున్నవి కాని కుండల పరిశ్రమ, కైరుల మీద పన్నులకు రక్షణము నొసగుట బాధితము మన్నవి.

ఆధినిశేషాఖను ఎత్తివేయుట బాగు లేదని కన్న రేవేటిపు పత్రికలు తెలుపుచున్నవి. అత్యవసరస్థితులు యేమి ఏర్పడనో తెలిసికొనకుండ 1500000 పానులు అదనముగ నున్నదని ముగియుట సాహసమనుచున్నవి. ఇదేమాలకని యడుగుచున్నవి. ఒక్క చీనావిషయముననే లక్షలకొలది ఖర్చుపెట్టినయిచ్చు పును ఈవిలువ ఏమూల కనుచున్నది.

మోటారు యజమానులకు ఇదినష్టమును ఆర్థికపత్రముని మోటారు సంఘకార్యదర్శి యనుచున్నారు.

సాగాకమీద ఎక్కువ పన్నును వేయుటచే సాగాకు పత్రికము మంట గల్గినదనుచున్నారు.

పత్రికాభిప్రాయములు

చర్చిలుగారి మావనలు దేశములో చిక్కులను సడలించగలవని డెయిలీ తెలిగ్రాఫు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

కైము పత్రిక

అనుకొనని పరిస్థితుల నెదుర్కొనుట చాల కై పుణ్యమును ప్రకటించుచున్నదనుచున్నది.

మార్నింగుపోస్టు పత్రిక

చర్చిలుగారు ఉన్నదానిలోనే జాగ్రత్త ఏర్పాటుచేసి రనుచున్నది.

డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక

చర్చిలుగారి వైర్యసాహసములతో క్రొత్తసాధనముల సరసి లోటును అదనముగ మార్చగలెననుచున్నది.

డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక

చర్చిలుగారి కెట్లో ముడిచెట్టరనుచున్నది. ముంబైలుండు నాయకు సందేహమును జూపుచున్నది.

వెస్టుమినిస్టరు గేజెటు

అనుకొన్న మితవ్యయమును గలగజేయ గగ్గన పైనిక శాఖలనట్లే వదలిపెట్టరనుచున్నది.

డెయిలీ మెయిలు పత్రిక

అసలు నిజగు మితవ్యయమునకు ఆశయే లేకుండపోయి నదనుచున్నది.

యెల్లె హెర్బర్బుమ

ఈ ఆర్థిక పత్రము శ్రీమంతుల నిమిత్తము జేయబడినది యు నివలవయమై ఎక్కువకొనవలసివచ్చును.

పనిసాంప్రదించిన ఎక్కువభారము కిందకుండకే సేవనియు ఆదాయపుపన్ను సాక్షిగానే భాగించుననియు సిగ్గుపై ఎక్కువపన్నును విధించుటచే వర్తకమునకే భంగముగాని ప్రజలకు కాల్పువారలకు వస్తుములేదనియు, నుద్యమములు, సాగాకు పన్నులు ప్రజలపదాధునియు అస్తిపుల్లలపై ఎక్కువపన్ను అంతగా పాటింపబడినదిగాదనియు జనునతియేదనకు ఘట్టాలు కైగులమొన జేయబడుపన్నుల నింకను వెలుపలనీయున్నదనియు నిర్ణయించు అదనముగ 88000000 పానులను తేలవనియు నదనియు వాస్తవప్రకటనలు వాకొనుచున్నవి. నష్టపూర్ణనిధికి మాడ ఎక్కువ మొత్తముగిచ్చుటకు ఏర్పాటుచేయగలెనుట ఆర్థిక పత్రమును చిరుపుటయేగాక, చర్చిలుగా రెంతయు తమ కృషి వలించినందులకు తృప్తిపెందిరి.

చీనాలో 171 యుద్ధనౌకలు

హ్యంగు హే రక్షణవ్యయము

హ్యంగు హే, ఏప్రిల్ 12:—చీనాలో ఇప్పుడున్నంత ఆంధ్రవీధియ నాకానరవర్గ మెన్నడునులేదు. 171 యుద్ధనౌకలు న్నవి. 8 గురు సేనానులునడిపించు చున్నారు. బ్రిటిషుయుద్ధ నౌకలు 76, జపాను 48, అమెరికా 30, ఫ్రెంచి 10, ఇటలీ 4, స్పెయి 1, హోల్లాండ్ 1, జర్మనీ 1. ఇవిగాక ఇంకొక 80 సహాయ నౌకలున్నవి.

హ్యంగు హేను కాపాడుమన్న కాల్పుములు 20000 మించినవి. ఇందులో 14000 బ్రిటిషు పైనికలు.

హ్యంగు హే రక్షణవ్యయము

ఇండియాభరించ నక్కరలేదు

లండన్, ఏప్రిల్ 11:—హ్యంగు హే రక్షణవ్యయమును ఇండియాభరించనక్కరలేదని వింటర్వూ ప్రభువు కామన్సువర్గము ప్రకటించెను. ఇండియా ప్రభుత్వ ఆదాయమునుండి ఇవ్వరనిది.

ప్రాపంచిక నౌకానిర్మాణము

మార్చి 31 తేదీనీ క్రేటుబ్రిటను విన్నందు నిమిత్తము 1216000 బహుల బరువుగ నౌకనిర్మించుచున్నారు. 1926-27 సం బరు ఆఖరుకంటె 438000 పన్నులు ఎక్కువ. ఇరవదేశములు 1352000 బహుల బరువుగనౌకలను గల్పించున్నారు. అసలు ప్రపంచము త్రమలో 637000 బహులను లెక్కనైనది. మెటారునౌకలు 1172000 బహులను, పొగయోడలు 1870000 బహుల బరువుగలవి తయారగుచున్నవి.

గుంటూరు శ్రీ సీతాకళ్యాణ మహోత్సవము

గుంటూరు స్థావరమునాట సంఘమువారు యీసంవత్సరం అత్యుత్సాహముతో శ్రీరామ కల్యాణోత్సవమును 10-4-27 తేదీన జరిపిరి.

ఈసంవత్సరమున సామంత్రము రి ఘంటలకు పురమందిరమున మధ్య క్రీస్తునర్గ రామమూర్తి పంతులుగారిచే అష్టావధాన మతి వైభవమున జరుపబడినది. మధ్యశ్రీ అవధానశిరోమణి కాశీ కృష్ణచార్యులుగారు అధ్యక్షతవహించిరి

(ఒక విలేఖరి)

మద్రాసు అందు సదరకమరాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

1927 సం॥రం మేనెల మొదటి తారీఖునుండి మెసూరు, పూనా స్టేషనులకు మధ్య ఇరుప్రక్కలను పోవుచున్న ఈ దిగువ తెలుపబడిన బండ్లయందు మొదటి, రెండవ తరగతి ప్రయాణీకులకుమాడే త్రూ సెర్టిఫిక్ యేర్పాటుచేయబడినది.

పూనానుండి అరిసికేరికిపోవు ఎం. అండు ఎస్. ఎమ్. రైల్వే నెం 2 జాన్,

అరిసికేరినుండి మైసూరికి పోవు మైసూరు రైల్వేను నెం 9 అప్

మైసూరునుండి అరిసికేరికి నెం 10 జాన్

అరిసికేరినుండి పూనాకు ఎమ్. అండు ఎస్. ఎమ్. రైల్వే అప్

ఈ త్రూ సర్టిఫిక్ ఏర్పాటుచేయు నిమిత్తమై నెం 1 అప్, నెం 2 జాన్ మెయిలుల కాలపరిమితి కూడ ఈ దిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము 1-5-1927 తేదీ నుండి మార్చబడును.

నెం 1 రు అప్ మెయిలు బెంగళూరునుండి రాత్రి 9 గం-30 ని బయలుదేరుటకు బదులు ప్రస్తుతము

బయలుదేరుట	రాత్రి	గం 9-0 ని
అరిసికేరి చేరుట	"	1-30
" నుండి బయలుదేరుట	"	1-50
బిరూరు చేరుట	"	3-10
" నుండి బయలుదేరుట	"	3-37
చిక్ జాబూరు చేరుట	ఉదయం	5-28
" నుండి బయలుదేరుట	"	5-37
హరిహరము చేరుట	"	7-0
" నుండి బయలుదేరుట	"	7-20
హుబ్లీ చేరుట	పగలు	11-50
" నుండి బయలుదేరుట	"	12-15
ధార్వారు చేరుట	"	1-0
" నుండి బయలుదేరుట	"	1-5

అచ్చటనుండి ప్రస్తుత కాలపరిమితి ప్రకారమే పోవును.

అచ్చటనుండి ప్రస్తుత కాలపరిమితి ప్రకారమే పోవును.

నెం 2 జాన్ మెయిల్ పూనానుండి బెంగళూరికి పోవుకాలపరిమితి.

ప్రస్తుత ప్రకారమే పూనానుండి బయలుదేరుట రాత్రి గం 9-15 ని

బిరూరు చేరుట	"	11-40
" నుండి బయలుదేరుట	"	11-50
అరిసికేరి చేరుట	"	1-5
" నుండి బయలుదేరుట	"	1-35
ప్రస్తుతము ప్రకారమే బెంగళూరు చేరుట ఉదయం		6-40

కోనే హుబ్లీ స్టేషనువద్ద ఇకమునుపు ఆగదు.

ఈ మార్పుల ననుసరించి అదే తేదీ నుండి ఈ దిగువ తెలుపబడిన సెక్షనులమీదగా బోవుచున్న బండ్లమధ్యనుండు కాలపరిమితికూడ స్వల్పముగా మార్చబడినవి.

నెం 4 రు జాన్ పూనా-బెంగళూరు వ్యాసంబరు సాసాలు అండు అజ్జంపూరుమధ్య

నెం 8 రు జాన్ పూనా-బెంగళూరు పార్వల్లు ఎక్కువెన్ను హరిహర అండు అరిసికేరిమధ్య

నెం 10 రు హుబ్లీ-హరిహర మిక్సెడ్ హుబ్లీ అండు శావనూరుమధ్య

నెం 7 రు అప్ బెంగళూరు-పూనా పార్వల్లు ఎక్కువెన్ను అజ్జంపూరు అండు హరిహరమధ్య

పూర్తివివరములకు స్టేషనులందుండు నోటీసులను చూడుడు.

అదే తారీఖునుండి ప్రస్తుతము బెంగళూరు పి.మాగా స్టేషనులకుమధ్య పోవుచున్న నెం 1 రు అప్ నెం 2 రు జాన్ మెయిలుబండ్ల (టికెంపోస్టెట్ బోగిబండ్లు) రద్దుచేయబడును.

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 14-వ తేదీ గురువారము

వాతావరణస్థితి	మొత్తము	అత్యధికము	అత్యల్పము	సగటు	తేదీ నుండి వర్షము	సరియు
వాతావరణస్థితి	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
విశాఖపట్నం	89.3	77.4	...	...	0	0.21
కాకినాడ	91.4	80.7	...	...	0	0.28
మచిలీపట్నం	97.6	78.0	...	...	0	0.17
కర్నూలు	98.3	77.8	...	...	0	0.19
బళ్లారి	105.3	81.7	...	...	0	0.47
అనంతపురం	108.4	80.8	...	...	0	0.26
కడప	...	...	...	...	0.02	0.10
నెల్లూరు	107.6	84.2	...	...	0	0.08
మద్రాసు	108.0	77.2	...	...	0	0.04
కడపూరు	95.3	77.1	...	...	0	0.16
సేలము	90.0	76.6	...	...	0	0.12
కోయంబట్టూరు	102.4	79.5	...	...	0.48	0.14
తిరుగునాపల్లి	97.8	73.9	...	...	0.43	0.04
నాగపట్నాము	102.5	76.7	...	...	0.01	0.21
చుగుర	96.1	80.4	...	...	0	0.14
పాంబక్	100.4	75.7	...	...	0.22	0.51
తిరునల్వేలి	88.9	81.1	...	...	1.16	0.35
తిరువేంగళూరు	...	...	...	...	0	0.88
కొచ్చిక్	87.4	80.2	...	...	0.01	1.58
కాలికట్టు	89.1	80.1	...	...	0.01	1.67
చంగళూరు	92.8	77.1	...	...	0.08	0.75
బెంగళూరు	90.4	78.4	...	...	0.01	0.28
కె.కాశ్	97.8	71.4	0.09	0.13	0	0.28
కాడకనాథ్	86.2	66.0	...	...	0	0.91
కాడకనాథ్	72.0	54.0	...	...	1.67	0.27

సర్కారులు:—విశాఖపట్నములో తప్ప ఇతరచోట్ల ఆకాశము కొంచెము మేఘచ్ఛాదితమై యున్నది. కాకినాడ విశాఖపట్నములో 2 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ, విశాఖ పట్నములో రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డిక్టేటర్:—కర్నూలులో ఆకాశమునిర్భలముగనున్నది. తక్కినచోట్ల ఒకమోస్తరుగ యున్నది. రాత్రివేడిమి ప్రతి చోటున 3 1/2 నుండి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నిన్న కడపలో పగటి వేడిమి 107.6 డిగ్రీలు. కర్నూలులో 205.3, బళ్లారిలో 43.4 డిగ్రీలు.

కర్నూలుకము:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత తక్కువ. మద్రాసులో 3, నెల్లూరులో 4 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 188.0 డిగ్రీలున్నవి నిన్నటిరోజున.

బెంగళూరులో ఉరుములతో చినుకులుపడెను. తక్కిన చోట్ల ఎండగాయుచున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్,

పర్యవేక్షక వాతావరణావస్థానాథుడు.

కవలెను

కష్టపడి, సామర్థ్యముతో పనిచేయునట్టి ఏజంట్లు ఉత్తరసర్కారులం దన్నిభాగములందును ఇండియాందు మిక్కిలి అభివృద్ధిదశలోనున్న భీమా కంపెనీయైన ది జనరల్ అస్సూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్ కు కావలెను.

సరియైనవారికి గొప్ప వరుమానముగలదు

Apply to:—

S. Kaboor Esq B. A F. S. S. (London)
Assistant Managar (On Deputation)
BANGALORE CITY.

జలియనువాలాబాగు స్మరణను మొనరుచు

ప్రభుత్వహృదయ మేమాత్రము మారలేదు

శ్రీనమగు నాందోళన మొనర్చుచి లాభములేదు
“భారతీయులు శత్రుపతాకమును పరచినట్టి, మోకాళ్ళపై తనయెగురునిలిచి ప్రార్థించుటలేనని భారతమంత్రీ చెప్పుచున్నాడు. భారతీయులందుకు సమ్యుతింపజాలరు. భీరులవలె తమ పతాకము నిలవజేయలేదు. జలియన్ వాలాబాగు అనమానములు భారతీయులకు శక్తినిచ్చగలుగుగాక!”

నిన్న సాయంత్రము, తిరునల్లి క్లబ్బి సముద్రతీరమున జలియన్ వాలాబాగు విషాదముల సంస్మరణార్థము జరిగిన బహిరంగసభ క్రాసనాధిపత్యము వహించుచు శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రవీణముగ నుద్బోధించిరి.

జలియన్ వాలాబాగు స్మరణము

శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రభుత్వమున మాటలాడుచు నిట్లు నుడిచిరి. జలియనువాలాబాగు ఘోరవిషాదస్మరణము నీ దినమున జరుపుచున్నాము. భారతీయులందరూ దీని నతిపవిత్రమగు స్మారకదినముగ పరిగణింపవలెను. ఇట్టి భిక్షయముల స్మరించుకొనినప్పుడే, మన దౌర్భాగ్య దాస్యస్థితి మనకు తెలిసివచ్చును; అధికారనిరంకశత్యము మనకు గోచరమగును. ఇట్టివలసేను సకుటుంబముగా ఆమృతసరమునకు వెళ్లినపుడు, ఆనగరమున ప్రభుత్వమున జలియనువాలాబాగునే దర్శించితిమి. దాని చుట్టును ఎత్తగుండెలు గలవు. ప్రజలు పరుగెత్తిపోవుటకైన రెండవదారిలేదు. అట్టి ప్రదేశమున సమావేశమైయున్న నిరపరాధులగు ప్రజలను, దయ్యరసేనాని శత్రుత్వములకు గురిచేసెను. ప్రదేశమున స్మారకచిహ్నమునకు నిర్బంధకపోవుట యోచనీయము. అధికారముననే స్మారకచిహ్నము నేర్పరచి, అట్లు చంపబడినవారి సంఖ్యలను, గాయపడినవారి సంఖ్యలను వివరముగ వాయింఛెదరని నమ్ముచున్నాను.

ప్రభుత్వహృదయ మేమాత్రము మారలేదు

జలియనువాలాబాగు ఘోరములు జరిగినవి. ప్రజలు గొప్ప యాందోళన మొనర్చి తమ ఆగ్రహమును దెలిపిరి. అయినను ప్రభుత్వము రవ్వంతయైనను మారలేదు. పూర్వ మెంతనిరంకుశముగ నుండెనో, ఇప్పుడును అటులనేయున్నది. రైతు ఆనరములు వి. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు చెప్పినట్లు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు హృదయభరితము మాటలచేతను బోసలేదను వచ్చునదిగాదు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారివంటి రాజభక్తిపరులే అటుల పలికినపుడు, ఇకనితరుల విషయమై సంశయంప నక్కరలేదు. ఏదో అసాధారణముగ ఉద్యమమున లేవదీసి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి ఒత్తిడి గలిగించినగాని వారు లొంగిరారని శాస్త్రిగారు నుడిచిరి. శాస్త్రిగారు రావాక్యముల నాచరణలో పెట్టజాలక పోవచ్చును. ఇతరు లాచరణలో పెట్టుటకు సంశయంపరాదు. భారతశాసనసభా సమావేశానంతరము దేశమునందు జరుగుచున్న విషయముల గమనించినయెడల ప్రభుత్వమువారు తమ పద్ధతులను రవ్వంతయైన మార్పుకొనలేదని తెలియవచ్చును.

పైనికాశా-ప్రజాభిప్రాయమును ధిక్కరించుట

భారత పైనికాశావిషయము నిదర్శనముగ దీసికొనాడు. ముమ్మలను మీరు రక్షించుకొన గలిగియుండవలెను. అంతవరకు మీకు స్వరాజ్యముమట్టుకు వీలులేదు. అని అధికారులు మందలించుచుందురు. మీరే పైనికాశావిషయము తిరిగిచూడకును పైనికాశావిషయము పెద్దయంద్యోగముల నందుటకును భారతీయులకు అవకాశములను నిరాకరించుచున్నారు. స్వల్పమును తెరిచి రియలుదళ విషయమునగూడ ప్రభుత్వమువారి మేము జేయలేదు. స్క్రీనుకమిటీలన, ఏమియోస్వర్గము ఘామిమీదకువచ్చునని ఆశలు చూపిరి. భారతీయులను పైనికాశాకు తయారుచేసెదరని కట్టుబట్టిరి. కమిటీవారు దేశదేశముల తిరిగి విచారణ చేసి 25 సం॥ ములలో పైనికాశావిషయము నూటికి 50 వంతులు ఉద్యోగముల భారతీయుల కియ్యవచ్చునని నూచించిరి. 25 సం॥ లనుబట్టి యుగాంతములోపల నని శిఫార్సుచేసినచో బాగుండెడిది. (వినును వినును)

ఈసూచనలైనను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించినారేదా? ఇందులన చాల ముఖ్యముగ క్రొత్త విషయములు పైకి వచ్చినవి. వానినిగురించి విచారించిన పిమ్మటగాని ప్రభుత్వమువారి మేము చెప్పరట. శ్రీతీర్థముగ ఆందోళనలేకుండ ప్రభుత్వమువారు మన కోస మేమైనను చేతురనుటవట్టిభ్రాంతి. పైనికా విషయమున భారతీయులందరి డెట్టిభేదాభిప్రాయమున లేదు. అందుచే అందరును కలిసి పనిచేయవచ్చును. అన్ని పక్షములవారును విషయమై కలిసి పనిచేసి, భారతీయులకును వేచియుండజాలరని ప్రభుత్వమువారికి నచ్చజెప్పెదరని నమ్ముచున్నాను.

పైనికాశాను భారతీయులపర మొనర్చక పోవుటయే గాక, పైనికాశావిషయము తగ్గించుటగూడ అధికారవర్గమువారు నిరాకరించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారిదివరకు పైనికాశా

మును తగ్గించెదమని నాదానమొనర్చిరి. ఇప్పుడు నాదానమును నీచగలిగి పైనికాశావిషయమును తగ్గించుట శివార్థమున జేయలేదని చెప్పుచున్నారు. అంతయుగాక మారకములేకుండనే మాత్రముగూడ లెక్కలోనికి తీసికొనినయెడల పైనికాశావిషయము దివరకుకంటె మౌనమౌచును. ప్రభుత్వమువారియుద్దేశము లేవా? తమ మును మారలేదనుట కిది మొకనిదర్శనము.

అధికారవర్గములను- ప్రజలసొమ్ము ననవలయును

ఇక ఆధికవిషయములందు ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశత్వమును జూడుదు. ప్రభుత్వమువారు భారతపురమును 16 పెన్సిలనుండి 18 పెన్సిలకు పెంచించిరి. ఇది భారతీయులకు సాయకులకును, వారిశ్రామికులకును విచారకము. ప్రభుత్వమువారు నామినేషన్లను సభ్యుల సహాయముతోడను యూరజియను సభ్యులసహాయముతోడను జిన్నాపక్షపుసభ్యులసహాయముతోడను ప్రజాపక్షవాసినుల నోడించిరి. ఇట్టి సర్వసమత్వ భారతీయ వ్యవసాయకులను పారిశ్రామికులను చాలవ్యయముకు గురిచేసిరి. ఈ మొత్తమునంతయు భారతీయులకు రావలసినది. మారకము మార్చుటవలన నీ మొత్తమంతయు అంగపారిశ్రామికులను ప్రభుత్వమువారును జేబులోకేసికొనిరి. ఇది చాలఅన్యాయము. బంగారుపరిమాణపురిజర్నల్ బ్యాంకుబిల్లు ఆగ్రహమున వర్తకురానున్నది. ఈబిల్లుపై నన్నె నను ప్రజాప్రతినిధులు విజయనందగలరను నమ్ముచుంటేదు. శాసనసభానిర్మామిటులుందునంతకాలమును కరెన్సీసమశ్యను భారతీయుల అభివృద్ధి కనుకలముగ పరిష్కరించుట సాధ్యముగాదు.

బెంగాలు ఖయ్యీదీలు

జలియనువాలాబాగునందు దుష్కరుసేనాని శత్రుత్వములతో దౌర్జన్యమొనర్చినచో మరియొకమాగ్ధమున అధికారవర్గమువారింకను అట్టిదౌర్జన్యములే సాగించుచున్నారు. బెంగాలునందును ఇతరప్రాంతములందును నేరమైనను దెబ్బక విచారణ లేకయే ఆకస్మికముగ ప్రజలను గొనిపోయి కారాగారములందుంచుట కంటె భారతమేమిట? ప్రభుత్వమువారిట్టి దౌర్జన్యములనొనర్చుచు, ఇంకను ప్రజలు సహకారభావమును జూపుటలేదని భారతమంత్రీ నిందించుచుండును. శాసనసభలందెప్పుడు గావించుచున్నది, సహకారము కాదుగాబోలు. అంతకంటె సహకార మెద్దియో నాకు బోధపడుటలేదు. శాసనసభలందు అమనకు అవకాశమే లేదు.

శ్రీనివాస అయ్యంగారు రింకను మాటలాడుచు నై నాకు భారతీయ పైనికాశావిషయములను అవిషయమున భారతశాసనసభవారు అభిప్రాయమును తెలుపుటకైనను అవకాశ మొసగక పోవుటను నిరసించి, అంతకంటె అవమానకరముగ విషయము లేచిరి. భారతీయులు తమ పతాకమును క్రిందికిదింపి, మోకాళ్ళపై తనయెగురులను వచ్చి మొక్కి వలెనని అడుగుచున్నారు. భారతీయుల కీయవమానమును సహించరాదు. జలియనువాలాబాగు ఘోరానమానముల వలందుకొని ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో స్వాతంత్ర్య సింధుధమును సాగింపవలెను.

ఎం. కె. ఆచార్యగారు

పిమ్మట మాటలాడుచు భారతీయులనుభవింపుచున్న అవమానముల దెలిపి అందరు కలిసి జాతీయవిముక్తి పాటు పడవలసినదని కోరిరి.

రత్న సభాపతి మొదలయారు, టి. ఎస్. అనంతరామయ్యగారు పిమ్మటమాటలాడుచు జలియన్ వాలాబాగు హత్యలగురించి ఉద్బోధనము నువ్వనవించిరి.

బి. కందసామయ్యగారు మాటలాడిన పిమ్మట సభ ముగిసెను.

నోటీసు నర్సారావువేట డి॥ ము॥ కోర్టు

ఫయలు O. S. 1082/1926

వాది:—తురుమెట్ల వెంకటచలపతిరావు.

ప్రతివాది:—తేకు అప్పన్న కొమారుడు బంగారయ్య కూచేటి శంభులింగా చార్యులు కేర యీ ప్రతివాది రు 208-10-10 ను 14-11-23 తేదిన రు 1 కి రు 100 కి రు 1 చొప్పున పడితోనాయుండియ్యబడిననోటును 17-10-26 తేదిన వాదికైన నాకేర సదరు కూచేటి శంభులింగాచార్యులు బ్రాహ్మణుడైనవాడు. సదరు నోటునుబట్టి రు 280-0-0 అ మొత్తమును యీనెంబరున దానాదొఖలుజేసియున్నాను. 22-4-1927 తేదీ వాయిదాజేసియున్నారు. సదరు వాయిదా కోజున 10 గంటలకు ప్రతివాది కోర్టువారియెదుట ఈజరయ రకకుగల ఆక్షేపణలు తెలియజేసుకొనగలంబులకు యిందుగూలముగా తెలియజేయడమయినది.

నర్సారావువేట } వాది
ది 24-3-27 } తురుమెట్ల వెంకటచలపతిరావు.

వెంట్రోనెలను మృదువుగాను, నిగనిగలాడునట్లును చేయును.
“Vaseline” వామెన్ విజ్ జములకు రుద్దిన ఇంద్రజాలమునలే పని చేయును. తిక్కగామే వెంట్రోనెలము దువుగాను, నునువుగాను, నిగనిగలాడునట్లును, సువాసనలడగాను ననున, తరువాత అది ఓరునుగాను, కిక్కిరించునుండును.

Vaseline
POMADE

మేలైనదానినే వాడును. దీనికి బగులు చేరితియ్యవచ్చును.

మాన స్థాల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)
వెలులభము! (పోస్టుఖర్చులపై త్యేకము) సూచనాధికము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగడి పైత్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అశీర్వము, అరుచి, ఆపులంతెలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగములందు బలక్షయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనేమార్చును ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిమాచిన నిజము తెలియగలదు.
చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

IN 3605

(Challapalli Bros.)

GODAVARI TYPEWRITING INSTITUTE.

INNESPET, RAJAHMUNDRY.

ESTD. 1909

REPAIRS AND OVERHAULING

OF

TYPEWRITERS, SEWING MACHINES.

GRAMOPHONES, CLOCKS, WATCHES.

SODA-WATER MACHINES, ETC.,

Undertaken and Executed to entire satisfaction at Moderate rates.

Typewriter Accessories & all kinds of Typewriters can be had NOW READY FOR SALE

TWO BRAND NEW, FOOL'S CAP, VOST No. 295. ONE ALMOST UNUSED, BRIEF SIZE NO.

చెన్నై బజారుధరాలు

1927-వ సం॥ ఏప్రిల్ 14 తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 85 0 0 మొత్తము	112 9 0	85 0 0
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, బా 42 గలవి రు	13 12 0	14 12 0
నల్లారివి ,, బియా ,,	15 8 0	16 0 0
బిల్లి ,, బియా ,,	16 4 0	17 0 0
కామరూ ,, బియా 1-కి ,,	9 10 0	10 0 0
బియ్యము ,,	22 0 0	25 0

2. ధాన్యము చిన్నలు.

కొండాపూ 1-కి రు 206	16 0 0	16 0 0
నెనగలు ,, బియా ,,	15 0 0	16 0 0
పెదలు ,, బియా ,,	16 0 0	17 0 0
మినములు ,, బియా ,,	17 0 0	19 0 0
ఉలవలు ,, బియా 198	12 12 0	13 0 0

3. నూనెవస్తువులు.

నవ్వులనూనె బా 1-కి	158 0 0	158 0 0
నెయ్యము 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంకొండానెనగవస్తుబా 1-కి	54 0 0	55 0 0
ఇదిరెడదేము ,,	50 0 0	52 0 0
కొండాపురంకొండానెనగవస్తుబా 1-కి రు 180 మొత్తము	127 0 0	
అమునము బా 1-కి	118 0 0	119 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	68 0 0	70 0 0
కూరపసుపు ,,	40 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	122 0 0	140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిగుంటు మణుగు 1-కి రు	40,42	
కాళహస్తిపాయకట్టు ,,	50,55	
తెల్లము బా 1-కి	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	21 0 0	56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టకం బా 1-కి	81 0 0	82 8 0
చదరం ,,	81 0 0	82 0 0
రవుండు ,,	27 0 0	38 0 0

6. నూలు.

నెం 20 బెన్ని సింహం	7 1 0	
నెం 6 బెన్ని ధర	4 4 0	
నెం 24 ,, సింహం	7 4	
నెం 24 ,, లాకి	4 0	
నెం 60 ,, కారం బెన్ని	9 0 0	
నెం 40 ,,	10 0 0	
నెం 44 ,,	5 8 0	
నెం 20 1/2 మార్కెట్	6 5 0	
నెం 12 1/2 మార్కెట్	5 8 0	
నెం 16 1/2 ,,	5 14 0	
నెం 20 1/2 కాపురజీ	6 3 0	
నెం 40 జామ్యరు	9 10 0	
నెం 44 పాండో	4 15 0	
నెం 4 బెన్ని	3 12 0	

7. దూది.

కొండాపూ బా 1-కి	800 0 0	
కల్పాదుదూది ,,	145 0 0	

8. లోహములు.

పెండి 100 కులంకితు	61 0 0	
బంగారు, పొలము 1-కి	21 0 0	21 2 0
సరకు 1-కి	18 9 9	
ఇండియా బా 1-కి	234 0 0	238 0 0
ఇండియా బా 1-కి	254 0 0	258 0 0

గజ్జికి తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-4-0; వి. పి. సహా 0-9-0
గజ్జి, చీడ శరీరవంతలు వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తెలమును నాలుగు పూటలు రూచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనితీరును.
అమ్మ తాంబూని డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

మంచిదృష్టి, చలనము లేని పటుత్వము

వ్యాయామములందు వ్యయమైన పుష్టిని తిరిగి ఆర్జించుట, మాతనపుష్టిని, ప్రాణాధారశక్తిని (వైటాలిటీని) నిల్వజేయుట మొదలగువాటికి క్వాకరు ఓట్లను క్రమముగా ఆహారమును పుచ్చుకొనుట కంటె ఆమోఘమైన మార్గము మరేదియులేదు.
ప్రకృతికి అవసరమైన వస్తువులు ఇందు అమితము గాగలవు. క్వాకరు ఓట్లు శరీరమును, ఎముకలను, మాంసకండ్లను వృద్ధిజేయును. దినమంతయు మిమ్ములను అలసట లేక నుంచును.

పసికట్టలకిచ్చు ఆహారము, ఎంటలను తయారుచేయుట మొదలగు విషయములుగలిసి, యినాముగా పంపబడు అమోఘమైన ఆరోగ్యపుష్టకమునకు ప్రాయశః.
Address: Representatives.—MULLER&PHIPPS (India) Ltd
Calcutta, Bombay, Madras, Delhi, Lahore
Karachi and Rangoon.

Quaker Oats

క్వాకరు ఓట్లు చేతితో తాకబడుటలేదు.

హార్వే నారిమాను కేసు

న్యాయాధికారి వింతచర్య

నారిమానుగారి ఆటంకమును లెక్కచేయకుండుట జూరాయి, ఏప్రిల్ 12—హార్వే నారిమాను కేసు వింత రూపమును దాల్చెను. నారిమానుగారు ఆటంకపరచుచుండగా హార్వేగారిస్టేటుమెంటును న్యాయాధికారి దాఖలుచేసికొనెను. 5/8 అంగుళము కడ్డీలను 7/8 అంగుళపు కడ్డీలగా మార్చినదే తప్పనిది. తాను 9 వ తేదీన సాక్ష్యమిచ్చినప్పటినుండియు రికార్డు తిరుగజేయుగా అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగారి చీటి దొరకెను. అందు ఆ రోజులలో 3/4, 7/8 అంగుళముల కడ్డీలుపయోగించుచుండి రని ప్రాసియుండిరి, అని హార్వేగారు చెప్పగా నారిమానుగారు తాటంకపరచిరి. ప్రాసిక్యూషనువారు క్రొత్త దోషప్రొక్లిరనియు అందువలన ఇట్టి స్టేట్మెంటులు దాఖలు గానూడదనియు తెలిపిరి. హార్వే వకీలువాదన తీవ్రతపహింప న్యాయాధికారి దానిని దాఖలుచేసెను. నారిమానుగారి ప్రశ్నకు హార్వేగారు రికార్డు ప్రకారము కాన్సిలులో జనరలు మెంబరు చేసిన ఈ ధిగువ స్టేట్మెంటు తప్పు గనపించుచున్నదనిరి. 7-8 అంగుళముల కడ్డీలు వాడుచుండిననమయమున ఇండెంటుచేసిరి. 5-6 అంగుళముల కడ్డీలను చేర్చుటలేదు.

నారిమానుగారు రంత కోర్టువారితో నిట్లనిరి. ప్రాసిక్యూషను కేసులతయ పాడైనది. 5/8 కడ్డీలు ఇండెంటులో జేయలేదని వారివాదము. తరువారే ఆ తప్పు తెలిసి వారు దానిని కలిపిరి. ఇప్పుడు వారు 5/8 కడ్డీల గలుపుటే తప్పనుచున్నారు. హార్వేగారు సామీదు ఇండెంటుచేసిన చాపలలకు ఆకురాళ్లు అవసరములేదని తెలిపిరి. అట్లు ఇండెంటుచేయనిచ్చిరో తెలుపలేకున్నారు. అది అవసరమైన సరకు.

నారిమాను—ఇప్పుడు మీ వాదమునకు కంపెయింటు లోని మీ వాదమునకును భేదమైనవని తమకు తెలియునా.

హార్వే—అట్లని నాకు తోచదు.

నారిమాను—కేసులతయ 5/8 అంగుళముల కడ్డీలు అవసరమునకు 7/8 అంగుళముల సరకునకు పొరపాటున ఇండెంటుచేసిరి. కావున ఇంతటితో నేలమట్టుమైనది.

హార్వేగారు—అది నావాదముగాదు. నారిమానుగారు నేను ఎరిగియుండియే ఆలోచించి 5/87/8 ని గ మార్చితివనిరి. నా యిప్పటి వాదమునకు గారా తనదాక్యమెంటు శుక్రవారము దొరకినవిగాని ఇంతవరకు కోర్టువారికి తెలుపుటకు అవకాశము లేకపోయినది. కేసు 25 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

((క్రీ. వె. సు.))

ఆలిఫురు దురంతములు

అధికారనివేదికము

ఆలిఫురు, ఏప్రిల్ 12:—అధికార అనధికార నివేదిక లాకటియే తెలుపుచున్నది. ఎక్కావాలా కంట్రాక్టు రులనుదను జ్వలించిన విభేదములే మంచినమయమని తెలుచి ఊరిలో పొగ రుపోతులు జట్టులుగానేర్పడి దోపిషాపువారలహింసించి సాపులటాటుచేసిరి. హిందూమహమ్మదీయ నాయకుల నడుగగా మత్తె కద్దెను మీ కొట్లాటకు అల్లరికి గారాముగాదనిరి. సాపులన్నియు మూసివేయబడినవి, 4 మహమ్మదీయ సాపులమాత్రము తెరచియున్నవి. ఎంత నాయకులు బలవంత పెట్టినను దుకాదారలు క్రొత్త అల్లరులు జరుగునను వంతలువలన భయపడి తెలుపుల తెరచుటలేదు. నిన్న పోస్టాఫీసు తెరవలేదు సూపరెండెంటు గారి అనుజ్ఞ ననుసరించికొద్దిగ నేడు తెరవబడెను. సాయంధులును పుష్టి పోలీసులును వీధులందు గస్తీతిరుగుచున్నారు. పొరులలో గొందరు పోలీసుపనిచేయుచున్నారు. కమిషనరు రాత్రివచ్చి నేడు వెడలుచున్నారు. గాయములు తగిలినవారు 40 మంది. కొలదిమందికి తీవ్రగాయములు తగిలినవి. సాయంకాలమువరకు 20 మంది అరెస్టయిరి. ఇంకను చాలా అరెస్టులుగావచ్చును. అధికారులకు క్రొత్త అల్లరులు వచ్చునను భయములేదు. నగర మంతటను ఉద్రేక మెక్కువగానున్నది.

పోలీసువారి రక్షణక్రింద సాపులను మధ్యాహ్నము కొలదిగ తెరచిరి. మొత్తము 25 మంది అరెస్టయిరి. అందరును బెయిలుపై విడుదలచేసిరి. ((క్రీ. వె. సు.))

ఏప్రిల్ 13:—నగరమండ గొండు అనేక ఘోరవదంతుల పుట్టించి ప్రచారము చేయుచున్నారు. అట్టివానిని ఘోషలలో తెలుపుచున్నారు. పోలీసువారి ప్రయత్నములవలన సాపులు తెరవబడెను. లోలోన ఉద్రేకము ప్రబలుచున్నది. శాంతిచేయలేదు. పోలీసువారు చాల జాగ్రత్తగా పనిచేయుచున్నారు.

((క్రీ. వె. సు.))

ఉదయమున ఒక పోస్టుమాను హత్యగా వింపబడినటుల వదంతి ప్రచారమయ్యెను. మాపరెంటును విచారింపగా అట్టిదేదియు జరుగలేదని నిశ్చయముగా తెలిసెను. కలెక్టరుగారు వీధుల వెంటడి తిరుగుచున్నారు.

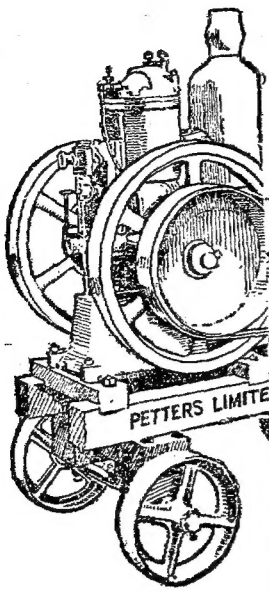
((అ. వె. సు.))

రోమ హరి

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0; వి. పి. సహా 0-13-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలు వెక్కిదు, నంటుండును. రోమములు రాలిపోవును అమ్మ తాంబూని డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి.

పీటరు సక
జలయం

మావద్ద యింజనులు, జలయంత్రములు,
తీసుకొనబోదగినవి, స్థిరముగా ఏర్పాటు చేయబడ
అమర్చబడి, పోటీను తిరస్కరించదగిన తగ్గు ధర

బెస్ట్ అండు కం

3579

(యింజనీరింగు

పోస్టుబాక్సు 63,

కానుబంగారమువిక్రయ, నుంచి నెండ్

కరంచంప చబిల్ దాసు,
వర్తకులు 437/3 టంకనాలపేట,

దరఖాస్తును సరిచిన కాలటలాగు

ములు కాని, సాంఘికసంస్థలు కాని రాజకీయ యేర్పాటులు
కాని లేవనియు, ఇంగ్లీషువా రొచ్చిన పిమ్మటనే మనకు సాగ
రికతాభిక్ష కల్గినదని భ్రమకల్గియున్నది.

(5) స్వభావ ద్వారా పై తరగతులందు నొప్పొప్ప కా
స్త్రముల రహస్యములఁ జదువుటకు వసతులుకల్గింపని, స్వభా
వ ద్వారా, జదువు జెప్ప పంకితుల గౌరవింపని, స్వభావ
యందు సకలశాస్త్ర సిద్ధాంతములనాయుట యగత్యమనియు,
యపయోగమనియు, సాధ్యమనియు, మరి, కృత్రికారకమని
యు తెలుపజాలని విద్యావిధానము, ఏయంశమునందును జాతీ
యవిద్యయని పిలువబడజాలదు. మాతృభాషను గౌరవింపక,
తెలుగుపండితుల నసహించుకొని, స్వభావప్రతిక జదువని
విద్యార్థులు మనదేశమునం దున్నంతమంది మరేదేశమునందును
లేరని గట్టిగా చెప్పగలను. మాతృభాషవలనను శ్రీశంకరునా
యరుగా రేలాకో, యూరపుభండమున కెల్ల ప్రాముఖ్యమును
ప్రసించియుండు గాక ఇంగ్లీషున యింగ్లండులో మాట్లాడెదరు?

(6) ఏజాతియొక్క ప్రధానవృత్తులందు కష్టించి జీవించు
వారిజీవనమును, ఆదర్శప్రాయముగాజూడక, ఆవృత్తియన్న నే
యసహ్యము కల్గించువిధమున కల్గియుండి, ఆవృత్తియొక్క
ప్రాధాన్యత చరిత్ర గుంపయోగముగూర్చి చెప్పకుండు విద్యా
విధానము ఆజాతి పురోభివృద్ధికి గాక క్షీణతకు పూర్తిగాతోడ్ప
డునని విద్యాశాస్త్రవేత్తల యభిప్రాయము మనదేశపు విద్యా
సంస్థ కెట్లున్నవో తెలియను గదా?

7. ఇట్టి యుపయోగరహితమైన సంస్థలందు తిగూచైన
యువకులు, యువతీమణులు సామాన్యప్రజలకంటె పండితుల
కంటె తెలివితేటలవారముని జ్ఞానపంతులముని తలంచుట సహజమే
కదా! మన ప్రస్తుతపు విద్యార్థులం దెక్కువమందికి తండ్రివృత్తి
యన్న తల్లి యలవాటులన్న; గ్రామ్యజీవనమున్న, హిందూమత
సూత్రములన్న యేమో నిజముగా తెలియకయే, అసహ్యత,
అలసత్వభావము కలవు. వారికి ప్రజలమధ్య నివసించుట, ప్రజల
జీవనమునందు పాల్గొనుట దుర్లభమని భావము.

(8) మన హైస్కూలు విద్యార్థులకు నొక్కాలు, లాగులు,
టోపీలు, తలగుడ్డలు దుచించినట్లు వారి తలతెండ్రుట దుస్తులు దు
చింపవు. ఈవిద్యార్థులకు తలెండ్రుట మపయోగించు తిండి ఫల
హారములు సరిపోవు. వీరికి ప్రజలుపయోగించు మాంసతరగతి
రైలుబండ్లు పనికిరావు. కాఫీలు, సిగరెట్లు, ఉప్పుహుళులు రుచి.
కాఫీహోటలులు నాటకాలు బస్తీజీవనము యిష్టము. గ్రామ
మునందలి వీధినాటకములు జంగనుకథలు బాగుండవు. పురా
ణములు చరిత్రలు పూర్వాయుధాలకే నవలెదరు. రహస్యపరి
శోధక నవలలు, జావహీలు తదితర యుపయోగరహితగ్రంథ
ములే వీరికెట్లును.

ఇట్టిప్రజల తయారుజేయు విద్యావిధానము నెదిరించు
టకే జాతీయపాఠశాలలు ఏర్పడినవి. ఈ విద్యావిధానమును

పరిహసించుటకే జాతీయవాదులు తమ పాఠశాలల నెలకొల్పిరి.
జాతి కనుగుణ్యమున శాస్త్రములందు చరిత్రలందు తయారైన
విద్యార్థుల బయల్దేరదీయుటకై జాతీయవిద్య బయటికివచ్చినది.

(9) మన పాఠశాలలందు బాలబాలికలకు దేశభాగ్యము
వృద్ధిజేందుట కనువగు దేశపరిశ్రమకు ప్రాధాన్యము యిచ్చుట
లేదు. వారమున కొకగంట మన హైస్కూలులందు (క్లిబ్బుకై
బాలర నడపెదరు. ఎంతమందిబాలురు డ్రెస్సు అన్న యసహ్యం
చుకొందురో ఆ పాఠశాలలందు జదివినవారి కే గ్రామ్యమునను.
ఇంగ్లండునుండు, న్యూయో, ఫుల్ బాల్, స్కేటింగు, పరు
గెత్తుట, చూకుటందు బాలబాలికలకు, ఎడమెంటరీపాఠశాల
లందు వసతుల కల్పింతురు. హైస్కూలులందు, నరము స్వారి
జేయుట, యిడుట, నదిగో పడవల నడుపుట, ఫుల్ బాల్
రుగ్బీయాడుట, గోల్ఫ్, టెన్నిసుయాడుట నేర్పుదురు. పోటీ
లుగూడ జరుగుచుండును. విశ్వవిద్యాలయములందు పైనికుల
తయారుచేయుదురు. మనపాఠశాలలందు జదువు బాలబాలిక
లకు బల్లెనుడు, దాకులయాచి, నాలుగు స్తంబాలు, చెంట్లలు
యసహ్యముగా నుండు!

అమితమైన సువాసన
విశుదక ఈటాయిలెజ్ సబ్బును వాడు
టచే మీ చర్మమునందుగల చెత్త నెత్తనం
టి మృదుత్వము అట్లనేయుండును.
Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

కామచిందు (83వార్డు చేయబడినది)
ఇది పోగొట్టుకొనిన యావనమును 15 నిమిషములలో
తిరిగియిచ్చును. గానమీరు నవయాననమును ప్రపంచమునందును
సాందగలరు. 24 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0.
కామచిందు ఫార్మసీ,
2/39 చెంగల్వరాయ మొదటివీధి, తిరునెల్వేళి, మద్రాసు.

ధర్మార్థమును, శక్తిని, జీవనోప

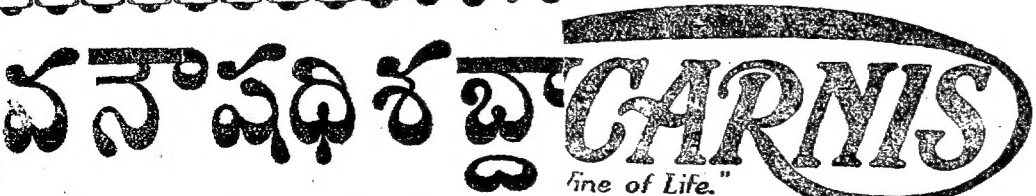
మెంపొందించుకొనుడు.

సరస్వమైన జిహ్వా అత్యద్భుతలక్షణములు గల దని 40 సంవత్సరములుగా విఖ్యాతి

మావద్ద శాశ్వతము చీరలును, రవికెలును, ఇతర కాశీను ఉపయోగించుము.
తెల్లపట్టు, నారముడి చీరలు, అంగవస్త్రములు, పెండుకూరు,
బుత్తూరు, మొదలగు స్థలములనుండి పట్టుచీరలును, మధురమంహీనతను, పాండురోగము, నరముల బాధ, నిస్సత్తువ మొదలగు
విస్త్రములును, సాగనైన ధోవతలును, ఇంకను ఇతరవస్త్రములచేత సిఫారసు చేయబడియున్నది.
ఒకసారి మావద్దకు వచ్చిచూచిన నిజము తెలుసును. వివరముల!

చతుర్ముఖుడాసు కుశాల్ దాసు అంప్రభావసిద్ధమైన ఆహారము. ఇది నరములకు పుష్టి నిచ్చును
తృప్తిహమును కలుగజేయును.

Chathoorbhoojadoss & Co., 'వికాకార్ని'ను వాడుము. నీ కెంత త్వరలో ఆరోగ్యము
TELEPHONE 2151, MADRA

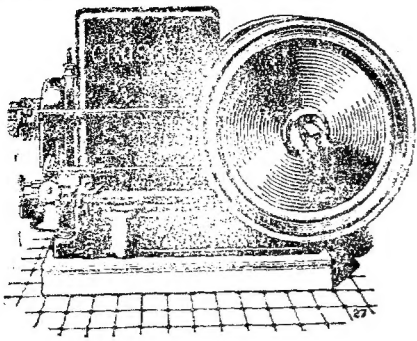

మూలకలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థము
"భక్తప్రదీపిక" ఇందు సమస్తభుజిములు కుడిచేయే, వ్రతముగా వ్రాసినవి. ఈపేరు, మామూ, ప్రతిసీసాపై
తు 1-కి రు. 500 కిమ్యతుగల భోజన, ఉగ్రాణముల యందును దొరకును.
2454 రెడ్డి సోదరు

17,000 వైద్యులచేత
సిఫారసు చేయబడినది.

క్రాసి
కి రోసిన్ ఆయిల్ ఎంజిను
స్టాండర్డు నైజులు.
2, 3 6 బ్రేకు హెచ్. వి.

(ఈ నటమునం దున్న మోడిరి మూయబడిన రకము)

పోర్టుబల్, స్టేషనరీ ప్లైవులు, హాల్ కూలింగు, ట్యాంకుకు లేక రేడియేటరుకు కన్వర్టబల్.
క్రొత్త కనవ పాయములు చేసినవి:— నాలుగు సైకిల్ ఎంజిను, మూయబడిన
క్రాంకు కేసు, మూయబడిన గియరులు, హెచ్. టి. రోటరిమాగ్నెటో, కొత్త
నాల్కుగియరు, మెకానికల్ ఇన్ లెట్ నాల్కు, ఆటోమాటిక్ ల్యూరికేషన్,
క్రాటర్ గవర్నింగు, తక్కువ భాగములు, సాఫుగాను, చమురులేకను పనిచేయుట.
అతి సరసమైనది

మిక్సిలిమితవ్యయముగలది

విడువని నమ్మకముగలది

పూర్తివివరములకు ఈవిధున విలాసమునకు వ్రాయుడు:—

క్రాసి బ్రదర్స్, లిమిటెడ్.

తండ్రి విలాసము:
"కంబస్టియన్"

14, బ్రాడ్వే
మద్రాసు.

పోస్టుబాక్సు
నెం 1249.

చంటిపిల్లలకు
బెడ్డిలకు అజీర్
వంబు, రంధ్రమైన
అన్ని వ్యాధు
లకు చక్కని
నిరసాయమైన
మందు.

పుద్వార్డున్
గారి వైపు
వాటరు అను
మందు పులి
ఇంట నుండి
రవలెను.

"Fifteen Points for Mothers."

That is the name of the invaluable booklet given free with every bottle of Woodward's "Gripe Water," the one safe remedy for all digestive ailments in babies and young children. Here is one of the points:—"Never put baby to sleep by using so-called remedies which contain narcotics." Woodward's "Gripe Water" is free from all dangerous drugs.

WOODWARD'S
"GRIPE WATER"

KEEPS BABY WELL.

W. WOODWARD (1926) LTD., Manufacturing Chemists,
73-87, Fortess Road, London, N. W. 5.

శ్రీపాద సరసింహంబ్రదర్స్
చారివర్గ కాకినాడలో
కూడ దొరకును

Sripadha Narasimham Brothers, Post Box 17, "Cocanada."

కెజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్క్

శాంపిలు యినాము. మొదటిరకం. ధరసలీను.
కృష్ణమూర్తి అండు కంపెనీ

నూతనమైన కలరునూలు రంగు ఎంజిం 167, దక్షిణమాసిపిడి, మధుర.
అంధ్రదేశములో ప్రఖ్యాతిపొందిన, తల్లిబిడ్డ సింహ్యం లేబిల్సుగల కలరు నూలు రకాలు
తీయండి. మా రంగుపని కాలలో చాలా అద్దకముచేసే కలరు రంగు నూలు దినుములు,
మేలైన శేషం బట్టలుకున్న సాదాబట్టలు దినుములకున్న సమ్మతముగా వుపయోగముచేసే
మేలైనరకం రంగునూలు అన్ని పెంబరులలోను డైమెంట్ రేసులోను మా వద్ద దొరుకును.
శాంపిలుకున్న, ధరలుకున్న వెంటనే వ్రాయండి.
2808

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

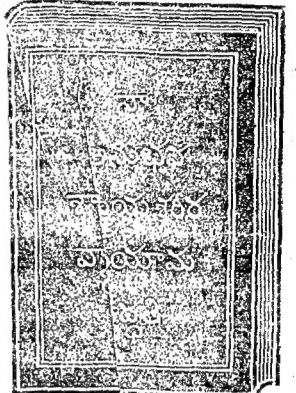

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

ఉచితము. 3298 ఉచితము.
అందజుకు నుచితముగా బంపబడును

ఈ గ్రంథమునందు
శరీరవ్యాధులను విషయ
ములుపూర్తిగా నిర్ణయపబ
డినవి. ఇందునాయొక్క
యు, నాశిష్ట్యంబులయొక్క
యు, పెక్కుపద్ధతులను
కూచించుచుచూపబడు
లుగూడ కలవు. దీనిని స
మగముగ పఠించితేనే
నావ్యాధులనుపనతి మీ
కుబాగుగ జోషిపని గలె

దు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జనివినమాత్రమున నూతనో
త్సాహమును శరీర వ్యాధి-మాప క్తయు గి తీగును. తపాలా
ఖర్చుకు మాత్రము రు 0-2-0 రెండు రూపాంతరము యీ
గ్రంథము వెంటనే పంపబడును. దీని మీగ మాత్రమందు ని
స్సంశయముగ నార్జునగిరి తీగును. ఈగ్రంథము పోస్టాల్వ
నకుడి. ఈవిషయము మీచిత్తమునకుంచే తేఖడు వ్రాయు
డు. దీనిజదివి ఆయురారోగ్య బలమలంపింతురు గాత.

ప్రొఫెసర్ యం. వి. కృష్ణారావు అ భారతీయ శరీర
వ్యాధివ్యాధి వ్యాధు బసవోనుడి, ఎం.సి.ఎ. (సిటి)

ఆయుర్వేదశాస్త్ర, అస్త్రాణ
కందుకూరి వేంకటసుబ్బారావు, యె.డి.యె.గారి

శామమ్మతమ్మ

ఈయాషగము ఇండియానందంతకాక సాత్ ఆ
ఫ్రికా, స్ట్రీమిక్స్, కెటిత్ మెంట్సు, పెహెడ్ మలయా
స్ట్రీమిక్స్, ఫిజియాలెండ్సు, లండన్, మొదలబడేశములలో
గూడ ప్రఖ్యాతిపొందుచున్నది. రాత్రిపూర్వమాత్ర పు
చ్చుకొనిన ఎంత నిస్సారమైన శుక్రమైనను పే సంతారసా
ఖ్యము నీయగలదు. 5 దినములలో మాత్రమ గలసిగాని,
మందుపెనుకలగాని, నెద్రలోగాని పోయెడి శుభ వృధము
గా నిలిపివేయును. మధ్యపంపునకులు, నరములు తగినవా
రు ఈమందునే పైకి పూతగానూడ నుపయోగ మిక్కిలి
శక్తివంతులు కాగలర. మీయు శ్రవములు రహుగా భద్ర
ముచేయబడును. యోగ్యతాశక్తిములు అనంతగాగలవు.
20 మాత్రలసీనా రు 2-0-0
అన్యుతా శ్రమము రం 1. ఏలూరు ప. గోశిలా

ఉచితము ఉత్తము
సుందరమయిన మాక్యాలండరును వ్రాసినవారికీదును.

పూర్ణ చంద్రోదయ 3357

బంగారులో చేయబడినది, బలహీనుల పాలిటింజివి,
మేహము, క్షయ, పాండు, శుక్లసప్తము, పురాణజ్యము.
నిక్కాక, నిస్సత్తువ మొదలనునాటిని హరించి బలమును గర్వ
వృద్ధిని, కాంతిని గల్గించు ఔషధరత్నము, తులం
రు 12-0-0. 20 మాత్రల సీనా రు 2-8-0. వి. పి. ఖర్చులు 6 అ.
పి. పి. ఏ. అండుకో ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా